

Regeringens proposition

1987/88: 24

om statlig garanti för anordnande av
olympiska vinterspel i Sverige år 1994

Prop.
1987/88: 24

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 22 oktober 1987.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Ulf Lönnqvist

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att ställa en ekonomisk garanti för anordnande av olympiska vinterspel år 1994 i Östersund och Åre under förutsättning att Internationella olympiska kommittén beslutar förlägga spelen till dessa orter.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 22 oktober 1987

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Sigurd-
sen, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, S. Andersson, Görans-
son, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Hellström, Johansson, G. Andersson,
Lönnqvist, Thalén

Föredragande: statsrådet Lönnqvist

Proposition om statlig garanti för anordnande av olympiska vinterspel i Sverige år 1994

1 Inledning

Från svensk sida har inför såväl 1984 års, 1988 års som 1992 års tävlingar gjorts ansökningar hos Internationella olympiska kommittén (IOK) om att få arrangera olympiska vinterspel. Enligt IOK: s regler fordras normalt att en arrangör av olympiska spel (OS) av staten tillförsäkras ekonomiska garantier för spelens genomförande. Riksdagen har med anledning av bl. a. denna regel vid de tidigare ansökningstillfällena lämnat sådana statsgaran-
tier (prop. 1977/78: 146, KrU 23, rskr. 275, prop. 1980/81: 200, KrU 35, rskr. 428 och prop. 1985/86: 104, KrU 23, rskr. 331). IOK beslutade dock i de nu nämnda fallen att erbjuda OS till andra orter, nämligen Sarajevo i Jugoslavien, Calgary i Canada resp. Albertville i Frankrike.

I framställning till regeringen den 2 juni 1987 anhöll Östersunds och Åre kommuner genom ett gemensamt bildat bolag – Vinterspelen Östersund/Åre Aktiebolag – om fullständiga ekonomiska garantier från staten för att ansöka om att få arrangera de olympiska vinterspelen i Sverige år 1994. Kommunerna har också bildat en särskild stiftelse – Stiftelsen för Vinter-OS i Östersund 1994, med representanter för förutom de båda kommuner-
na också Sveriges riksidsrottsförbund (RF), Sveriges olympiska kommitté (SOK) och näringslivet. Bolaget är en för kommunerna gemensam avtals-
part vid överläggningar med staten om statlig ekonomisk garanti för spe-
len.

Framställningen med en utredning om förutsättningarna för olympiska vinterspel i Östersund och Åre år 1994 har remissbehandlats. På grundval av utredningen, remissyttrandena och vissa kompletterande uppgifter från bolaget har överläggningar förts mellan företrädare för å ena sidan staten och å andra sidan Vinterspelen Östersund/Åre AB samt Östersunds och Åre kommuner om statliga ekonomiska garantier för genomförandet av de olympiska vinterspelen år 1994. Överläggningarna har resulterat i ett avtal mellan staten och det av kommunerna bildade bolaget.

Till protokollet i detta ärende bör fogas dels kommunernas framställning med den därtill hörande utredningen som *bilaga 1*, dels en remissamman-
ställning som *bilaga 2*, dels också det mellan staten och bolaget träffade
avtalet som *bilaga 3*.

Svensk idrottsrörelse och vid olika tidpunkter aktuella värdorter eller regioner har målmedvetet verkat för att olympiska vinterspel förläggs till vårt land. Näringslivet och särskilt turistsektorn har likaså i ökad utsträckning aktivt verkat för ett OS i Sverige.

Den svenska idrottsrörelsen har således i flera sammanhang uttryckt önskemål om att olympiska vinterspel förläggs till Sverige. Idrottsrörelsen har därvid bedömt att ett sådant arrangemang är av stort idrottsligt intresse samtidigt som det skulle ha ett betydande propagandavärde för svensk idrott. Från regionala företrädare har framförts att olympiska vinterspel med sin alltmer ökade internationella uppmärksamhet skulle vara av stor betydelse för orternas utveckling samt ge regional stimulans.

Den som ansöker om att få arrangera de olympiska vinterspelen år 1994 har att före utgången av januari 1988 hos IOK redovisa förutsättningarna för en sådan ansökan. Ansökningen kommer därefter att behandlas slutligt vid IOK:s session i Söul den 15 september 1988. IOK utser därvid värdort bland de sökande. Innan en ansökan kan inges måste staten ekonomiskt garantera spelens genomförande.

Den av bolaget genomförda utredningen av förutsättningarna för att arrangera de vinterolympiska spelen år 1994 har gjorts efter samråd med SOK och RF. De i utredningen föreslagna investeringarna och utgiftsprogrammen har beräknats i samråd med berörda intressenter, myndigheter och företag samt därefter godkänts av SOK och de olympiska specialförbunden.

Utredningen redovisar så långt möjligt bruttoförhållanden avseende såväl kostnader som intäkter. Kostnaderna beräknas i prisläget mars 1987 till 1 940 milj. kr. inkl. oförutsedda kostnader med 324 milj. kr. Intäkterna beräknas i fast pris och under vissa nedan angivna antaganden till 2 010 milj. kr. Bland större investeringar märks ny- och ombyggnader av ishockeyhallar, ny bob- och rodelbana samt nybyggnader av skidstadion och skridskoarena i Östersund. I Åre krävs investeringar huvudsakligen i befintliga alpina anläggningar och ett nytt presscenter. Utgångspunkten vid bedömningen av statsgarantin är att de beräknade kostnaderna uppräknade med index skall täckas av de beräknade intäkterna.

De huvudsakliga intäkterna i kalkylen uppkommer genom försäljningen av sändningsrätten för TV. Dessa intäkter anges till 1 168 milj. kr. Intäkterna har beräknats med utgångspunkt i de avtal som värdorten för vinterspelen år 1988, Calgary, har slutit. Det angivna beloppet motsvarar 65 % av summan för Calgarys avtal räknat efter en dollarkurs av 7 kr. Den totala intäkten av spelen beräknas som nämnts till 2 010 milj. kr. I detta belopp ingår förutom TV-intäkter bl. a. sponsor- och försäljningsintäkter, biljettintäkter samt vissa s. k. restvärden efter spelen.

Kalkylen är en investerings- och driftkalkyl. I kalkylen beaktas inte bestående investeringsvärden eller andra samhällsekonomiska effekter, såsom ytterligare ianspråktagande av samhällelig service, skatteinkomster, valutaintäkter, sysselsättnings- eller regionalekonomiska effekter. Vis- sa sådana bedömningar har dock redovisats i utredningen.

Utredningen har remissbehandlats. Remissinstanserna tillstyrker utredningsförslagen och ställer sig positiva till ett svenskt OS-arrangemang. Byggnadsstyrelsen har särskilt granskat utredningens investeringskalkyler och konstaterar att dessa är väl genomarbetade med den noggrannhet man kan begära i detta tidiga skede. Kalkylerna har också granskats inom jordbruks- och finansdepartementen. Med kalkylerna som grund har överläggningar förts med syftet att kunna lämna en totalgaranti för spelens genomförande. Avtal har slutits med förbehåll för bl. a. regeringens godkännande.

Kalkylen är beräknad i prisläget mars 1987. Hänsyn till index för kostnadsutvecklingen måste senare tas, vilket förhållande också omfattas av avtalet. Avtalet förutsätter att oförutsedda kostnader också för verksamhet och investeringsobjekt som omfattas av garantiramen skall kunna finansieras genom omprioriteringar. Endast för sådana kostnader för arrangerande av de olympiska spelen som uppkommer efter det att avtalet slutits och som inte kunnat påverkas av bolaget medger avtalet att garantiramen efter förhandling kan höjas.

Med hänsyn till valet av avtalskonstruktion bör de beräknade intäkterna enligt min mening väl svara mot utgifter om ca 1,6 miljarder kr. Staten bör därför kunna lämna en garanti om 1 616 milj. kr., vilket belopp motsvarar de av arrangören beräknade kostnaderna i 1987 års prisläge.

Statsgarantins syfte är att täcka eventuella förluster i ett utgiftsprogram om 1 616 milj. kr. i den mån det saknas finansiering genom intäkter. Statsgarantin är begränsad till det angivna beloppet.

Överläggningarna mellan staten och kommunerna har utgått från att kommunerna tar ansvar för de olympiska vinterspelens genomförande och ekonomi. Det råder också enighet om att den ekonomiska verksamheten inom OS-budgeten skall bedrivas så att inte onödiga likviditetskostnader eller behov av alltför tidig lånefinansiering uppstår. Investeringsåtaganden på en rimlig nivå bör också bidra till att kommunernas ekonomiska ansvar efter spelen för anläggningar och därtill knutna driftkostnader kan upprätthållas. SOK och berörda specialförbund har godkänt anläggningarnas utformning med avseende på tekniska krav och standard. En viktig del i strävan att begränsa driftkostnaderna är den ideella arbetsinsats som idrottsrörelsen bidrar med. Ett positivt ekonomiskt resultat av vinterspelelen bör därför tillfalla svensk idrott.

Statens garantiåtagande gäller endast mot bolaget, som skall vara ekonomiskt ansvarigt för genomförande av OS. Bolaget skall således om det visar sig nödvändigt genom garantin få intäktsunderskott täckt inom ramen för i avtalet redovisade utgiftsprogram. Som ett villkor för garantin skall bl. a. gälla att staten ges insyn genom revisorer i verksamheten. Staten kommer som jag tidigare nämnt inte att ställa några garantier för de lån som kommer att behöva tas upp av OS-huvudmannen före spelens genomförande. Lånen behövs i avvaktan på att OS-budgeten får sina slutliga intäkter efter genomförda tävlingar år 1994. Sådana lån förutsätts den ordinarie kreditmarknaden kunna förmedla mot bakgrund bl. a. av det positiva gensvar en svensk ansökan rönt hos näringslivet.

Avstämning av OS-budgetens utveckling behöver ske fortlöpande. I ett

senare skede skall enligt avtalet överläggningar tas upp om fastställande av index för en justering av garantiåtagandet med hänsyn till kostnadsutvecklingen. Vid denna senare tidpunkt bör också, om spelen förlagts till Sverige, avtal om intäkter från försäljningen av rätten till TV-sändningar ha slutits.

Av avgörande betydelse för det ekonomiska resultatet av arrangemangen är storleken av intäkterna och deras periodisering. Med hänsyn främst till att försäljningen av TV-rättigheterna förutsätts svara för huvuddelen av intäkterna skall enligt avtalet detta försäljningsavtal underställas regeringen för godkännande. Det är också av stor betydelse att OS-budgeten tillförsäkras största möjliga intäkter av försäljningen av rätten att använda OS-symbolen.

Sammanfattningsvis vill jag sålunda framhålla att staten bör kunna lämna en från ekonomisk synpunkt tillräcklig garanti för en vinterolympiad i Östersund och Åre år 1994.

3 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att bemyndiga regeringen att ikläda staten ekonomiska åtaganden i överensstämmelse med till denna proposition bifogat avtal.

4 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.

Förutsättningar för olympiska vinterspel i ÖSTERSUND 1994

Östersund 1987 06 02

BOX 1994
S-83101 ÖSTERSUND, SWEDEN
TELEPHONE INT - 46 63 10 19 94
NAT 063-10 19 94
TELEFAX INT - 46 63 10 19 82
NAT 063-10 19 82
TELEX 44124 OS OEST S

Till

Regeringen
Jordbruksdepartementet

Ansökan om statlig garanti för olympiska vinterspel 1994

Svensk idrottsrörelse har enhälligt beslutat fortsätta sina ansträngningar att få stå som värd för ett olympiskt vinterspel. Riksidrottsstyrelsen (RF) och Sveriges Olympiska Kommitté (SOK) har enhälligt beslutat stödja Östersund som ny svensk kandidat för ett vinter-OS 1994. I nära samverkan mellan Östersunds och Åre kommuner, idrottsrörelsen och näringslivet pågår nu ett omfattande arbete för att utforma och marknadsföra den nya svenska kandidaturen inför Internationella Olympiska Kommitténs (IOK) beslut den 15 september 1988 i Söul om arrangörsort och värdland för vinter-OS 1994.

Östersund anmälde den 13 april 1987 till IOK sin kandidatur. Senast 1 februari 1988 ska definitiva handlingar inges till IOK. Denna slutliga ansökan ska enligt IOK:s regler åtföljas av en statlig garanti för spelens ekonomi och genomförande. Underlag för en sådan garanti har nu utarbetats av det särskilda planeringsbolag som bildats av Åre och Östersunds kommuner. Uppdraget sker i nära samverkan med styrelsen för den stiftelse, som bildats för ett vinter-OS i Östersund 1994 med företrädare för de båda kommunerna, RF och SOK. Dessutom ingår näringslivet, som helt svarar för marknadsföringskostnaderna.

Underlaget för garantiansökan har utformats efter anvisningar och samråd vid överläggningar med berörda departement.

Ett vinter-OS i Sverige skulle bli den största idrottsfesten och det största internationella evenemanget någonsin i vårt land. Genom Östersunds ansökan och ett eventuellt uppdrag att genomföra spelen får Sverige en unik möjlighet att marknadsföra sig.

Det nya svenska konceptet med spelen i en sammanhållen region - Jämtlands län - skulle också innebära mycket stora möjligheter att utveckla en region med speciella förutsättningar för turism- och besöksnäringar. De stora satsningar som här skett från staten, kommuner, landstinget och näringslivet skulle med ett vinter-OS kunna förstärkas och få bestående effekter av utomordentligt stor regionalpolitisk betydelse. Det skulle dessutom påverka även nationell ekonomi och handel. Sådana effekter har nåtts på andra håll i världen där olympiska vinterspel utnyttjats för en regional utveckling och nationell tursimsatsning. Som ett led i planeringsarbetet för vinter-OS i Östersund 1994 ingår därför också en studie utförd inom länsstyrelsen av de närings- och regionalpolitiska effekterna och möjligheterna för Jämtlands län.

Den hittillsvarande marknadsföringen och internationella kontakter tyder på att Sverige nu fått fram det bästa OS-konceptet någonsin. Sverige som ledande idrottsnation bedöms nu uppenbarligen ha reella möjligheter att äntligen få bjuda igen till världens idrottsungdom. I Jämtlands län har OS-planerna fått bredast tänkbara uppslutning politiskt, idrottsligt, hos befolkningen och näringslivet. Nu krävs en bred nationell uppställning från riksdag, regering, departement, ambassader, handelskontor, statliga verk och myndigheter för att ta vara på den här stora chansen till marknadsföring och utveckling.

Självfallet är vi som ansvariga sökande angelägna att uppbyggnaden av anläggningar och spelens genomförande ska präglas av en sund och realistisk ekonomi. Den kalkyl vi nu presenterar ska ses utifrån en sådan ambition. Men ett olympiskt spel som medel för en kraftfull näringslivs- och regionalpolitisk effekt i en utsatt men utvecklingsbar region bör i hög grad också präglad av prövningen av kalkylen. Goda effekter av ett OS till Sverige och Östersund kan uppnås mycket snabbt efter ett positivt beslut och bör därtill kunna planeras och genomföras så att betydande och bestående sysselsättningseffekter uppnås.

Med hänvisning till föreliggande underlag för en ekonomisk kalkyl för ett vinter-OS i Jämtland 1994 hemställs att regeringen förelägger riksdagen förslag om statlig garanti för vinter-OS i Sverige 1994. Med hänsyn till den utomordentligt korta tid som står till förfogande för marknadsföringen hemställs om största möjliga skyndsamhet i handläggningen.

För Vinterspelen Östersund/Åre AB

Nils Ericsson
Nils Ericsson
Ordförande

John-Bruno Jacobsson
John-Bruno Jacobsson
Vice ordförande

Bengt Åsengård
Bengt Åsengård
VD

(1:e vice ordf i kom-
styrelsen i Östersunds
kommun)

(ordf i kommunstyrelsen i
Åre kommun)

För Stiftelsen för Vinter-OS i Östersund 1994

Thore Holmberg
Thore Holmberg
Ordförande

(Ordf i kommunstyrelsen
i Östersunds kommun)

- Ansökan om statlig garanti
- 1 BAKGRUND
- 2 ÖSTERSUND-ÅRES:s FÖRUTSÄTTNINGAR
- 3 ORGANISATION
- 4 INVESTERINGAR ARENOR
- 5 INVESTERINGAR OLYMPISK BY
- 6 INVESTERINGAR INFRASTRUKTUR
- 7 INVESTERINGAR PRESS- OCH RADIO-TV-CENTRA
- 8 INVESTERINGAR OCH DRIFT TELESERVICE
- 9 INVESTERINGAR OCH DRIFT RADIO OCH TV
- 10 RÄDDNINGSTJÄNST, SJUKVÅRD, POLIS M M
- 11 KOMMUNIKATIONER
- 12 BOENDE, SERVICE OCH KULTUR
- 13 ARRANGÖRENS DRIFTKOSTNADER
- 14 INTÄKTER
- 15 TIDPLAN
- 16 KAPITALKOSTNADER
- 17 KOSTNADSSAMMANSTÄLLNING
- 18 SAMHÄLLSEFFEKTER
- 19 HUR ÖSTERSUND LYCKADES GENOMFÖRA SPELEN

- Ansökan om statlig garanti

- 1 BAKGRUND
 - 1.1 Varför OS-frågan aktualiserats igen
 - 1.2 Internationella relationer
 - 1.3 Tidigare OS-utredningar
 - 1.4 Vinterspelen Östersund-Åre Aktiebolag
 - 1.5 Utredningsarbetet
 - 1.6 Planeringsunderlag
 - 1.7 Fortsatt planläggning
 - Bil 1A Kontoplan
 - Bil 1B Kontaktpersoner
- 2 ÖSTERSUND-ÅRE FÖRUTSÄTTNINGAR
 - 2.1 Olymiska vinterspel mitt i Norden
 - 2.2 Vintersporttraditioner
 - 2.3 Östersunds förutsättningar
 - 2.4 Åres förutsättningar
 - 2.5 Tele-, radio/TV- och dataservice
 - 2.6 Sjukvård, säkerhet m m
 - Bil 2A Översikt Östersund
 - Bil 2B Översikt Rannåsdalen
 - Bil 2C Översikt Åre
- 3 ORGANISATION
 - 3.1 Organisation för marknadsföring av kandidaturen
 - 3.2 Organisation för spelens genomförande
 - Bil 3A Östersunds OS-kandidatur, organisationsskiss 20.5 -87
- 4 INVESTERINGAR, ARENOR
 - 4.1 Arenor i Östersund
 - 4.1.1 Arenakomplement och gemensamt
 - 4.1.2 Hoppbackar 70 m och 90 m
 - 4.1.3 Längdskidstadion
 - 4.1.4 Skidskyttestadion
 - 4.1.5 Spårområde
 - 4.1.6 Ishallar
 - 4.1.7 Skridskostadion
 - 4.1.8 Bob och rodel
 - 4.2 Arenor i Åre
 - 4.2.1 Arenakomplement och gemensamt
 - 4.2.2 Störtlopp H och H-komb
 - 4.2.3 Störtlopp D, D-komb och Super G - H
 - 4.2.4 Super G - D samt Storslalom H och D
 - 4.2.5 Slalom H och H-komb
 - 4.2.6 Slalom D och D-komb
 - 4.2.7 Träningsbackar
- 4 ARENOR I ÖSTERSUND OCH ÅRE, KOSTNADER

- 5 INVESTERINGAR OLYMPISK BY
- 5.1 Permanenta lokaler
- 5.2 Temporära lokaler och anläggningar
- 5.3 Utrustning och inredning
- 5 OLYMPISK BY, KOSTNADER

- 6 INVESTERINGAR INFRASTRUKTUR
- 6.1 Kommunikationer
- 6.2 VA-försörjning
- 6.3 Kraftförsörjning
- 6.4 Tele och data
- 6 INFRASTRUKTUR, KOSTNADER

- 7 INVESTERINGAR, PRESS- OCH
RADIO/TV-CENTRA
- 7.1 Presscenter m m i Östersund
- 7.2 Radio/TV-center i Östersund
- 7.3 Massmediarestaurang i Östersund
- 7.4 Massmediacenter i Åre
- 7 PRESS- OCH RADIO/TV-CENTRA, KOSTNADER

- 8 INVESTERINGAR OCH DRIFT, TELESERVICE
- 8.1 Teleservice
- 8.2 Televerket Radio, rundradio
- 8.3 Finansiering
- 8 TELESERVICE OCH TELEVERKET RADIO,
INVESTERINGAR OCH DRIFT, KOSTNADER
- Bil 8A Östersund, vinter-OS 1994
 Förbindelsebehov för rundradio
- Bil 8B Åre, vinter-OS 1994
 Förbindelsebehov för rundradio
- Bil 8C Vinter-OS 1994. Bildförbindelser

- 9 INVESTERINGAR OCH DRIFT, RADIO OCH TV
- 9 INVESTERINGAR OCH DRIFT, RADIO OCH TV.
KOSTNADER
- Bil 9A Radio- och TV-bevakning vid
 OS 1994 i Östersund/Åre

- 10 RÄDDNINGSTJÄNST, SJUKVÅRD, POLIS M M
- 10.1 Räddningstjänst
- 10.2 Sjukvård
- 10.3 Polis
- 10.4 Östersunds armégarnison
- 10.5 Länsstyrelsen, civilförsvaret
- 10.6 Kommunalteknisk service
- 10 RÄDDNINGSTJÄNST, SJUKVÅRD, POLIS M M.
KOSTNADER

11 KOMMUNIKATIONER

- 11.1 Preliminär trafikanalys
- 11.2 Flyg
- 11.3 Järnväg
- 11.4 Allmänna vägnätet
- 11.5 Kommunala gatu- och vägnätet
- 11.6 Buss- och taxitrafik
- 11.7 Parkering
- 11.8 Trafikcentral

12 BOENDE, SERVICE OCH KULTUR

- 12.1 Boende
- 12.2 Service och kultur

13 ARRANGÖRENS DRIFTKOSTNADER

- 13.1 Personal
- 13.2 Resekostnader
- 13.3 Kontorshyror
- 13.4 Allmänna omkostnader kontor
- 13.5 Köpta tjänster
- 13.6 Säkerhet
- 13.7 Övriga kostnader
- 13 ARRANGÖRENS DRIFTKOSTNADER,
SAMMANSTÄLLNING

14 INTÄKTER

- 14.1 Biljetter
- 14.2 Sponsors- och försäljningsintäkter
- 14.3 TV-intäkter
- 14.4 Restvärden
- 14.5 Intäkternas fördelning i tiden
- 14 INTÄKTER, SAMMANSTÄLLNING

15 TIDPLAN

- Bil 15A Investeringar i Östersund -
Tidplan
- Bil 15B Investeringar i Åre - Tidplan
- Bil 15C Investeringar Teleservice,
Radio och TV - Tidplan

16 KAPITALKOSTNADER

- Bil 16A Grafisk redovisning av in-
täkter och kostnader exkl
kapitalkostnader
- Bil 16B Grafisk redovisning av likvi-
ditet, intäkter och kostnader
inkl kapitalkostnader

17 KOSTNADSSAMMANSTÄLLNING

- 17.1 Kostnader
- 17.2 Intäkter
- 17.3 Netto

18 SAMHÄLLSEFFEKTER

- 18.1 Allmänna effekter för Sverige och Jämtlands län
- 18.2 Mätbara effekter av OS
- 18.3 Direkta effekter i Jämtland av OS
- 18.4 Andra effekter i Jämtlands län 1989-94 av OS
- 18.5 Sysselsättning och skatter
- 18.6 Sammanfattning

19 HUR ÖSTERSUND LYCKADES GENOMFÖRA SPELEN

- 19.1 Utredning och kampanj
- 19.2 Genomförandet
- 19.3 Olympiska vinterspelens betydelse

1.1 Varför OS-frågan aktualiseras igen

Sverige har deltagit i samtliga vinter-OS sedan 1924, då de första spelen genomfördes i Chamonix, Frankrike. Vi är en av de mest framgångsrika nationerna genom tiderna i vinterspelen. Vi har ännu aldrig stått som värd. Sedan 60-talet, då frågan första gången aktualiserades, har flera utredningar gjorts. Dessa har resulterat i tre ansökningar med Falun och Åre som arrangörsorter. För 1984 års spel var Göteborg sökande stad tillsammans med Falun, Åre och Hammarstrand.

- 1978 i Aten sökte vi 1984-års spel. Den gången fick Sarajevo stå som värd för spelen.
- 1981 sökte vi spelen igen vid IOC-kongressen i Baden-Baden. Då hade vi behövt ytterligare 9 röster av 81 för att få värdskapet. Denna gång gick spelen till Calgary.
- 1986 kandiderade Falun för tredje gången med en stark övertygelse om att "nu är det vår tur". IOC-ledamöterna vid denna kongress som hölls i Lausanne var dock av en annan mening och lämnade 1992-års spel till Albertville - ett beslut som rönt både förvåning och förstämning.

Avståndet mellan Falun och Åre har uppfattats som en svag punkt i kandidaturen för spelen 1992. Kanske tog man också för lätt på denna fråga i marknadsföringsorganisationen, vilket ledde till att de konkurrerande orterna i det närmaste obesvarat kunde använda sig av denna Faluns akilleshäla i sin egen marknadsföring.

I Östersund har det sedan länge funnits ett starkt intresse av att få stå som arrangör för olympiska vinterspel. Staden var Sveriges första kandidat till ett vinter-OS med en kampanj på 60-talet för att få spelen 1976. Detta misslyckades då till följd av att staten ej var villig att ställa de nödiga ekonomiska garantierna. Sedan dess har Östersund inte sökt mera utan enbart stött Falun/Åres kandidatur. Under tiden har Östersund utvecklats snabbt som stad, men behållit kvaliteterna med stora fritidsområden i direkt anslutning till stadscentrum och bostadsområden. Staden var därför väl förberedd när frågan kom upp den 17 oktober i fjol om Östersunds möjligheter att träda in som svensk kandidat till vinterspelen 1994.

Sveriges Olympiska Kommitté och Riksidrottsförbundet beslutade den 7 januari 1987 att stödja Östersund/Åres kandidatur. Beslutet grundades på att man måste fortsätta söka för att någon gång få det vinter-OS vi som stark vintersportnation förtjänat. Sverige skulle också kandidera med starkast möjliga alternativ för att klara den knivhårda konkurrens som i dag gäller om arrangörsskapet.

Med de förutsättningar som ligger i kombinationen Östersund/Åre torde Östersund internationellt kunna framstå som en mycket stark kandidat. Konkurrensen från de övriga kandidaterna Anchorage, Sofia, Lausanne, Lillehammer och Berchtesgaden skall dock ej underskattas, även om det nu "är vår tur" och Östersund är ett mycket bra alternativ.

Förutom det självklara i att en stor vintersportnation som Sverige någon gång måste "bjuda igen", är det också hög tid att vi, på hemmaplan, får uppleva ett olympiskt vinterspel. Den stimulans för de tusentals människor, som på ett eller annat sätt engageras i arbetet samt det ökade intresset för vintersport som blir följden, kan med säkerhet inte överskattas. Det ekonomiska risktagandet, mot bakgrund av senare års erfarenheter, kan nu också bedömas vara litet.

Frågan om vilken stad som får förtroendet att arrangera 1994-års olympiska vinterspel avgörs vid IOC:s kongress i Seoul 15 september 1988.

1.2

Internationella relationer

Sverige har spelat en betydelsefull roll i det internationella idrottsutbytet under hela 1900-talet. Sålunda var en svensk, Viktor Balck, medlem i den första Internationella Olympiska kommittén. Sigfrid Edström var ordförande 1947-1951. En rad andra svenskar har varit och är medlemmar: Gustav Dyrssen, Bo Ekelund, Sven Thofelt, Matts Carlgren och Gunnar Ericsson.

Många svenskar har deltagit och deltar i det internationella arbetet, bl a genom att inneha platser i en rad specialförbunds och andra organs styrelser. Därav följer att ett mycket brett kontaktnät finns etablerat med de organisationer som påverkar beslut om värdskapet för olympiska spel. Detta utnyttjas självfallet i största möjliga utsträckning i marknadsföringen av Sveriges kandidatur.

1.3 **Tidigare OS-utredningar**

1.31 **Olympiska vinterspelen 1984**

1977 års OS-utredning lade i oktober 1977 fram sitt betänkande (Ds Jo 1977:8) "Förutsättningar för vinter-OS i Sverige 1984". Utredare var riksdagsman Rolf Rämgård.

Efter förhandlingar med berörda parter - bl a de då aktuella arrangörskommunerna - föreslog regeringen i en proposition (1977/78:146) riksdagen att lämna nödvändiga statsgarantier för spelens anordnande. Riksdagen biföll propositionen (KrU 1977/78:23, rskr 1977/78:275). Den svenska ansökan om att år 1984 få arrangera de olympiska vinterspelen i Göteborg, Falun, Åre och Hammarstrand vann emellertid inte bifall vid Internationella Olympiska kommitténs (IOK) sammanträde i maj 1978.

1.32 **Olympiska vinterspelen 1988**

I slutet av november 1980 överlämnade Falu kommun till regeringen utredningen "Förutsättningar för olympiska vinterspel i Falun/Åre 1988" med hemställan om ekonomiska garantier för spelen. Utredningen hade utförts av en för ändamålet särskilt sammansatt kommitté. De ekonomiska kalkylerna i denna utredning grundades till del på en indexuppräknings av 1977 års kalkyl. Nya kalkyler gjordes i de fall de ändrade förutsättningarna antogs påverka kostnaden. I övrigt antog kommittén att slutsatser i Rolf Rämgårds utredning 1977 fortfarande ägde aktualitet.

Den av staten särskilt tillsatta granskaren av utredningen konstaterade i sitt betänkande "ett möjligt underskott i storleksordningen 70 Mkr", samtidigt som detta var den bedömda risken för en förlust. Granskaren påpekade att utfallet i mångt och mycket var beroende av TV-intäkterna.

Regeringens proposition 1980/81:200 beslutades i maj 1981. Frågan om statens ekonomiska garanti för spelens genomförande behandlades därefter av riksdagen.

På grundval av riksdagsbeslutet undertecknades i september 1981 ett avtal om ekonomisk garanti för 1988-års spel. Avtalsparter var staten, Falu kommun, Åre kommun och Sveriges Olympiska kommitté.

Vid omröstningen i Baden-Baden valdes Calgary som arrangör för 1988 års vinterspel

1. 33

Olympiska vinterspelen 1992

Utredningen "Förutsättningar för olympiska vinterspel i Falun/Åre 1982" färdigställdes i april 1985. För utredningen svarade Falun Åre Organisation FOC AB.

I denna utredning gjordes en fördjupad och förutsättningslös inventering av program och förutsättningar. Utredningen gjordes med målsättningen att befintliga arenor i första hand skulle nyttjas. Åtskilliga moderniseringar krävdes dock, liksom kompletteringar för de nya grenar och tävlingsmoment som tillkommit.

Kostnader och intäkter beräknades i prisläge januari 1985.

I utredningen för 1992 års vinterspel beräknades intäkterna totalt till 1724 Mkr och kostnaderna till totalt 1539 Mkr.

Utredningens beräknade nettoresultat var sålunda 185 Mkr.

November 1985 överlämnades utredningen till staten med hemställan om ekonomisk garanti för vinterspelen 1992.

Regeringens proposition 1985/86:104 beslutades 3 april 1986. Frågan om statens ekonomiska garanti för spelens genomförande behandlades därefter av riksdagen.

Avtal om statsgaranti undertecknades mellan staten och Falun Åre Organisation FOC AB.

Vid omröstningen i Lausanne 17 oktober valdes Albertville som arrangör för 1992-års vinterspel.

1. 4

Vinterspelen Östersund-Åre Aktiebolag

För förhandlingar i frågor som rörde 1992-års olympiska vinterspel framfördes från statens sida att man gärna såg en juridisk person som förhandlingspart.

Underhandskontakter med staten har gett vid handen att man även denna gång gärna ser en juridisk person att förhandla och teckna avtal med.

Östersunds och Åre kommuner har därför gemensamt bildat det till hälften vardera ägda bolaget "Vinterspelen Östersund-Åre Aktiebolag".

För förvaltningen av bolaget har kommunerna tecknat ett separat samarbetsavtal.

I ett första skede är bolagets uppgift att ta fram denna utredning som underlag för förhandlingar med staten om statsgaranti för spelen.

Avtal om statsgaranti avses tecknas med bolaget efter särskilt godkännande av bolagets ägare, kommunerna.

Den fortsatta verksamheten i bolaget om Östersund får stå som värd för 1994-års vinterspel avses kunna klaras ut hösten 1988 före IOC:s beslut i Seoul.

Styrelsen i bolaget består av ledamöter från respektive kommuns kommunstyrelses arbetsutskott.

Ordförande:

Nils Eriksson, kommunalråd

Östersunds kommun
831 82 Östersund
Tfn 063-14 30 00

Vice ordförande:

John-Bruno Jacobsson, kommunalråd Åre kommun

Box 201
830 05 Järpen
Tfn 0647-108 50

Verkställande direktör:

Bengt Åsengård

Tfn NMT 010-501082

Bolagets adress:

c/o OS-kansliet
Box 1994
831 01 Östersund
Tfn 063-10 19 94

1.5

Utredningsarbetet

Medverkande i utredningen framgår av bilaga 1B.

Målsättning med utredningen har primärt varit att ta fram ett bra underlag för överläggningar med staten om en statsgaranti för spelen.

Målsättningen har vidare varit att skapa ett bra underlag för den fortsatta planeringen inför spelen. Sålunda redovisas även förutsättningar och funktioner som ej påverkar det ekonomiska resultatet av spelen.

För anläggningar och funktioner i Östersund har en fördjupad inventering av program och förutsättningar gjorts undantaget bob- och rodelbanan, vars program och pris i huvudsak grundas på uppgifter hämtade ur utredningen för vinterspelen 1992.

Program och förutsättningar för "Åredelen" bygger på vad som redovisades för Åre i tidigare utredning för vinterspelen 1992. Justering och anpassning har dock gjorts med hänsyn till nu aktuella förhållanden och priser.

Likt tidigare utredningar baseras program och kalkyl på de vid utredningstillfället gällande tävlingsreglerna, standardkraven och praxis för internationella tävlingar.

Tolv dagars tävlingsprogram har förutsatts. Vinterspelen i Calgary har på försök utökats till sexton dagar (tre helger) - detta efter önskemål från TV och sponsorer.

Så långt möjligt har i utredningen eftersträövats att utnyttja befintliga anläggningar. På arenasidan krävs dock åtskillig nyanläggning. För Östersunds del innebär detta i stort sett nya arenor för samtliga tävlingsmoment, medan Åre kan nyttja en stor del av befintliga arenor.

Programarbetet har bedrivits i samråd med SOK och berörda svenska specialförbund. Så långt möjligt har uppgifter om Calgarys program inhämtats.

Genomförandet av olympiska spel kräver dock insatser långt utöver vad själva tävlingarna beträffar. Därför har också olika myndigheter medverkat i utredningen med information och synpunkter på kringarrangemangen. Sålunda har de båda kommunernas olika organ lämnat uppgift om förutsättningar på respektive ort. Andra samhällsorgan som medverkat med faktauppgifter är Televerket, Polisen, Landstinget, Länsstyrelsen, Försvaret, Sveriges Radio och Sveriges Television liksom representanter för övriga massmediaorgan. Det har exempelvis gjorts särskilda utredningar av Televerket och Sveriges Radio/ Sveriges Television som underlag för vad som här redovisas.

Kostnaderna har i allmänhet framtagits genom förenklad referenskalkyl, samråd med entreprenörer och prisuppgifter från leverantörer/tillverkare.

Redovisade kostnader avser kostnadsläge mars 1987.

I redovisade anläggningskostnader ingår de kostnader som framgår av bifogade kontoplan, bilaga 1 A (ingående kostnader inringade).

Investeringskalkylen redovisas som bruttokalkyl med eventuella restvärden som intäkt efter genomförda spel.

Dokumentationen av de olika objekten, den utrustning och de funktioner, som erfordras för att genomföra vinterspelen, har gjorts detaljerat så långt att läsaren får en god uppfattning om innehåll och standard.

Den nu föreliggande utredningen skiljer sig i vissa avseenden från den tidigare utredningen för 1992-års vinterspel förlagda till Falun/Åre.

Valet av Östersund som arrangörsort innebär ökade kostnader för arenor samtidigt som närheten till Åre ger möjlighet till rationaliseringar och därmed minskade kostnader.

Merkostnaden jämfört med Falun för Östersunds del ligger i huvudsak i hoppbackar och skidstadion. Samtidigt innebär kombinationen Östersund-Åre, att flygplats Molanda och Rödöbron kan utgå ur programmet. Samordningsvinster tas även tillvara med OS-by endast i Östersund liksom för övriga funktioner såsom press m m.

De år som förflutit sedan förra utredningen har givetvis inneburit kostnadsökningar p g a att den allmänna prisnivån i dag (mars 87) är högre (prisökning + 11 % enligt konsumentprisindex).

Med referens till uppgifter om Calgarys program tycks även spelens omfattning ha ökat - vad avser antal tävlande (+ 30 %), officials (+ 20 %) och antalet press-, Radio- och TV-personal (+ 50 %). I utredningen har hänsyn tagits även till dessa förändringar.

Utredningen har gjorts under mycket stark tidspress. Detta har inneburit att kontakter med berörda förbund, organisationer etc av tidsskäl har måst begränsas. Anläggningarnas lokalisering har likaså av tidsskäl gjorts utan de ingående studier och samråd som hade varit önskvärda.

Tack vare den goda viljan från alla som medverkat i utredningen har den ändå kunnat göras relativt fullständig. Eventuella brister bedöms ej vara större än att de innefattas i de belopp som reserverats för oförutsedda kostnader (investering 15 %, drift 30 %).

De utredningar som rapporten grundar sig på har så långt möjligt gjorts både seriöst och grundligt. Det resultat och de slutsatser som redovisas torde väl motsvara vad vi i dag vet kommer att krävas av arrangemangen för att de olympiska vinterspelen i Östersund 1994 skall bli lyckade.

1.6 **Planeringsunderlag**1.61 **Tävlingsprogram**

Vinterspelen förutsätts omfatta 12 dagar + en extra dag för ishockeyturneringen. Preliminärt förutsätts spelen förläggas till tidsperioden Ti 15/2 t o m Sö 27/2 1994.

Utredning och kalkyl omfattar sedvanliga OS-grenar enligt följande redovisning:
Tävlingsgren respektive antal tävlingsmoment eller matcher.

Backhoppning	H 70 m, 90 m och 90 m lag	3
	H Kombination 70 m och 70 m lag	2
Längdåkning	H 15 km, 30 km, 50 km och 4x10 km	4
	D 5 km, 10 km, 20 km och 4x5 km	4
	H Kombination 15 km och 3x10 km	2
Skidskytte	H 10 km, 20 km och 4x7,5 km	3
Ishockey	12 lag grundserier 2x6 lag	30
	Finalspel 4 lag	6
	Matcher om 5-12 plats	4
Konståkning	H. Obl pr, Kort pr, Fritt program	3
	D. Obl pr, Kort pr, Fritt program	3
	Isdans. Obl pr 1, Obl pr 2	
	Fri dans	3
	Paråkning. Kort pr, Fritt program	2
	Uppvisning	1
Skridsko	H 500 m, 1000 m, 1500 m, 5000 m och 10 000 m	5
	D 500 m, 1000 m, 1500 m och 3000 m	4
Bob och rodel	H 1-mans och 2-mans rodel	6
	D 1-mans rodel	4
	H 2-mans och 4-mans bob	8

Alpint	H Störtlopp, Super G, stor-	
	slalom och spec.slalom	6
	D Störtlopp, Super G, stor-	
	slalom och spec.slalom	6
	H och D Kombination	6

Totalt antal obligatoriska tävlingsmoment
eller matcher 115

Till detta kommer öppningsceremoni och avslutnings-
ceremoni.

Prisutdelning förutsätts ske kvällstid på central
plats i Östersund respektive Åre.

Utökning av programmet kan ske dels p g a nya IOC-
beslut, dels i form av uppvisningsgrenar.
I Calgary ingår curling och freestyle som uppvis-
ningsgrenar på särskilda arenor. Dessutom är short-
track och handikapptävlingar med som uppvisnings-
grenar - dessa kan dock bedrivas inom det ordina-
rie arenaprogrammet.

Utökning i form av tillkommande grenar eller annan
ändring är under diskussion. Utöver curling och
fresstyle kan nämnas

- Längdskidåkning herrar: Tillkommande längre
sträcka 70-90 km
- Längdskidåkning damer: Tillkommande längre
sträcka 40-50 km.
- Skidskytte damer 10 km, 15 km och 3x7,5 km.
- Skridsko damer: Tillkommande sträcka 5000 m.

Beslut om utökat ordinarie program innebär för
vissa grenar helt nya arenor (t ex freestyle och
curling), för andra grenar en ökad belastning på
en arena som redan ingår i kalkylen.

Indirekt innebär tillkommande grenar en uppdimen-
sionering av den olympiska byn, större organisa-
tionsapparat och en uppräknig av data och kost-
nader vad gäller Radio/TV, tele, press, publik,
infrastruktur m m.

Om utökning sker med uppvisningsgrenar löses boen-
det utanför den olympiska byn och mot särskilda
(högre) avgifter. Organisationsapparaten
m m får dock en högre belastning även av dessa gre-
nar.

1. 62

Planeringsdata

I jämförelse med Falun/Åres program för OS 1992 har antalet direkt OS-engagerade höjts med mellan 20 % och 50 % (olika för olika kategorier). Detta grundar sig på att vi nu haft tillgång till bättre referensdata från Sarajevo och Calgary.

Nationstrupper ca 60 st (Därav i alpina grenar ca 750 pers)	3000 pers
--	-----------

IOC-ledamöter och andra officials	600 pers
-----------------------------------	----------

Massmediapersonal (Därav med Åre som huvudsaklig verksamhetsort ca 1500 pers)	6000 pers
---	-----------

Publik: Uppskattning av antal sålda biljetter	800000 st
Därav i Åre	(150000 st)

Uppskattning av max publik/arena:

Hoppbackar	50000 pers
------------	------------

Längdskidstadion (inkl spårrområde)	45000 pers
-------------------------------------	------------

A-hallen	9000 pers
----------	-----------

B-hallen	2500 pers
----------	-----------

Skridskostadion	11000 pers
-----------------	------------

Bob och rodel	10000 pers
---------------	------------

Störtlopp	30000 pers
-----------	------------

Slalom/Storslalom	20000 pers
-------------------	------------

Max samtidigt i Rannåsdalen	50000 pers
-----------------------------	------------

Max samtidigt i Åre	30000 pers
---------------------	------------

Anställd personal: Successiv ökning till 1993-94	135 pers
--	----------

Teknisk personal + frivillig administrativ personal på deltid med max antal 1994	100-200 pers
--	--------------

Frivillig personal ca	4000 pers
-----------------------	-----------

Dessutom förutsätts medverkan av militär och förstärkning av personal i offentlig tjänst.

Klimatdata

Temperaturstatistik 1951-1980, Frösön:
 Normaltemperaturen varierar mellan $-6,4^{\circ}$ och $-8,8^{\circ}$ i februari.
 Normaltemperaturen varierar mellan $-1,8^{\circ}$ och $-6,2^{\circ}$ i mars.

Max- och min-temperaturer 1961-1975:

Dygnetts varmaste mätvärde var lägre än -15° under i genomsnitt 1,4 dygn i februari och 0,1 dygn i mars.
 Dygnetts kallaste mätvärde var lägre än -15° under i genomsnitt 5,7 dygn i februari och 2,1 dygn i mars.

Under januari-mars 1987 har särskilda mätningar gjorts i den aktuella OS-terrängen. Under delar av perioden har ovanligt sträng kyla rått. Mätning har skett vid Rannåstjärn, på sluttningen V om Rannåstjärn, nuvarande skidstadion och Remonthagen. Under måttligt kalla perioder är skillnader i temperaturer dagtid relativt små. Nattetid har lägre liggande mätpunkter genomgående lägre värden. Vid sträng kyla är skillnaden större och gäller även dagtid.

Mätresultatet innebär att man vid lokalisering till Rannådalen bör söka arenalägen en bit upp på sluttningen. Den öppning av terrängen, som nya E75 och övrig utbyggnad innebär, kan förväntas medföra en viss utdränering av kallluft och ett förbättrat lokalklimat.

Vindstatistik från Frösön perioden 1965-1984, februari och mars månader och observationer dagtid 07.00-16.00 varje hel timme ger följande i sammanfattning:

Vindstilla	12 % av tiden
1 - 5 knop (0,5 - 2,5 m/sek)	34,9 % "
6 - 10 knop (3 - 5 m/sek)	33,1 % "
11 - 16 knop (5,5 - 8 m/sek)	15,5 % "
17 - 22 knop (8,5 - 11,5 m/sek)	3,5 % "
Över 22 knop (11,5 m/sek)	1,1 % "

Den klart dominerande vindriktningen är från 180° (söder). I andra hand dominerar vindar från ca $120-130^{\circ}$ (sydost) och $280-320^{\circ}$ (nordväst).

Snödjup enligt statistik 1930-1980:

15 februari: Alltid snö.

3-72 cm, medeldjup 41 cm

15 mars: Snöfritt 1972 och 1973 (2 av 51 år).

I övrigt 2-84 cm, medeldjup 40 cm.

Fortsatt planläggning

Även om denna utredning haft en hög målsättning att klara ut de frågor som sammanhänger med genomförande av ett OS, återstår många frågor att besvara.

Det är därför av vikt att planeringen för vinter-OS 1994 fortsätter och att tiden fram till IOC:s beslut i september 1988 nyttjas för denna planering.

Före beslutet bör en förbokning göras av den bädd- och servicekapacitet som ligger inom arrangörens ansvar.

Omedelbart efter IOC:s beslut måste en mängd viktiga beslut tas, som påverkar och formar spelens utförande.

Detta förutsätter en god planering i ett tidigt skede. Här redovisad utredning bör därför fördjupas och kompletteras till en programhandling. Organisationsformen måste även klaras ut.

En detaljerad tidplan fram till juni 1988 bör upprättas på basis av framtaget program och utifrån en upprättad grov tidplan t o m 1994. Plan bör upprättas för internationella och nationella kontakter.

Väl genomförda vinterspel med gott ekonomiskt resultat förutsätter en god och kvalificerad planering. Därför bör planeringen påbörjas omgående, så att organisationen står väl rustad och förberedd den dag spelen tilldelas Östersund.

Påbörjas planeringen för sent, är risken uppenbar att det blir omständigheterna som styr planeringen i stället för att planeringen styr utvecklingen.

2 ÖSTERSUND-ÅREs FÖRUTSÄTTNINGAR

Illustrationer:

Bilaga 2A Översikt Östersund

Bilaga 2B Översikt Rannåsdalen

Bilaga 2C Översikt Åre

2.1 Olympiska vinterspel mitt i Norden

Östersund har med sitt läge mitt i Norden goda förbindelser via "Mittnordenvägen" Trondheim-Åre-Östersund-Sundsvall(-Vasa).

Europaväg 75 har i dag en mycket god standard. Före 1994 kommer dessutom den norra förbifarten kring Östersund att vara utbyggd.

Östersunds flygplats har med helt ny flygstation hög kapacitet och tar emot både in- och utrikes- trafik. Genom samarbete med militärflyget F4 och med komplettering av taxibanor kan tillräcklig kapacitet nås även för en högfrekvent OS-trafik med omfattande utlandscharter.

Goda järnvägsförbindelser finns till Syd- och Mellansverige och med Sundsvall och Trondheim. En upprustning av sträckan Östersund-Åre för 185 Mkr kommer att vara genomförd före 1994, vilket ger förstärkt kapacitet inför OS.

Båda tävlingsorterna kan erbjuda mycket samlade lösningar med korta avstånd. I Östersund finns arenor, Olympiska byn, press- och radio/TV-centrum inom 2,5 km från centrum. Åreskutan ligger inom synhåll från Östersund och endast 74 km från flygplatsen. I Åre ligger arenornas målområden praktiskt taget i centrum.

En god vintersportmiljö kan erbjudas med lämplig terräng, vacker natur och garanterad snösäkerhet.

Arrangörsorterna kommer att kunna erbjuda bäddkapacitet i centrala lägen för alla direkt OS-engagerade. För tillresande publik utnyttjas bäddar inom ett omland med 1-2 timmars reseavstånd. Sammanlagt finns i dag ca 56 500 bäddar i regionen + en årlig tillväxt, som med ett positivt OS-beslut kan förväntas uppgå till 1500 bäddar/år.

2.2 Vintersporttraditioner

Ett vinter-OS 1994 skulle innebära 100-årsjubileum för Östersund, eftersom de första stora nationella skidtävlingarna lär ha hållits i Östersund 1894.

Jämtlands länsinnevånare har ett dokumenterat stort idrottsintresse - med vintersporterna på ett naturligt sätt i fokus. Detta avspeglas också i den breda uppslutning, som finns bakom kandidaturen, bl a i form av en imponerande lokal sponsoring.

Många kända idrottsprofiler har fostrats i länet. Duktiga ledare och arrangörer finns med vana från en lång rad större arrangemang, som t ex

- Skid-SM hela åtta gånger, senast 1983
- VM i skridsko 1958
- 3-landskamp i skridsko
- World Cup-tävlingar i skridsko 1986 och 1987
- SM i konståkning 1986
- Ishockeylandskamp i Z-kupolen
- EM i rodel
- Alpina VM 1954
- World Cup-tävlingar i både slalom, storslalom och störtlopp - arrangemang som gett Åre mycket gott renommé.

Östersund skall även stå som värd för O-ringen 1989, där man väntar 18 000 tävlande och totalt 30-40 000 besökande.

Erfarenheterna från dessa arrangemang är av stort värde. Det publika intresset har också varit glädjande med publiksiffror, som legat högre än då motsvarande tävlingar hållits i Mellansverige.

2.3 Östersunds förutsättningar

Östersund kan bjuda på starkt koncentrerade spel med både arenor, olympisk by och press-radio/TV-center inom gångavstånd från stadskärnan.

Som residensstad, utbildnings- och militärstad och turistort har Östersund en väl utbyggd service - dimensionerad för långt fler än de 56 500 invånarna. I stadskärnan finns ca 300-tal butiker och ett 30-tal restauranger. Östersund är ett kommersiellt och kulturellt centrum för ett stort omland och har den största norgehandeln av alla orter i landet.

Under 1986 tog Östersund steget upp som Sveriges fjärde kongressort efter de tre storstäderna.

I Östersund ordnas årligen många evenemang som lockar stor publik. Expo Norr, Östersunds musikvecka och Storsjöyrans är några exempel. Storsjöyrans är en fest mitt i stan, som lockade en publik på 100 000 betalande under ett veckoslut i juli 1986.

För sport- och fritidsaktiviteter finns det mycket att välja på i staden och i fritidsområden direkt intill bebyggelsen.

Kulturutbudet är också rikligt. Vid ett OS finns det en mängd lokaler och anläggningar, som är lämpliga för specialarrangemang vid sidan av de olympiska tävlingarna.

Den kommunaltekniska servicen kan klaras med temporära förstärkningar.

2.31

Tävlingsarenor

Östersund har i Rannåsdalen och Torråsen-området en skidterräng med utslagsgivande spår, som vid senaste skid-SM fick mycket beröm. Detta har varit en viktig förutsättning för lokalisering av skidstadion.

I förstudier gjorda under vintern 1986-87 har möjligheten att bygga ut befintliga arenor studerats och ställts mot nyetablering i flera alternativa lägen. Studierna har visat att nyetableringar både ger bättre funktioner och kan byggas till samma totalkostnader - bl a med hänsyn till infrastruktur och samordningsvinster.

Totalkostnaden byggs upp bl a av arenor, massmediainvesteringar och infrastruktur i samspel. Detta gör att man för att få en komplett kalkyl måste välja ett läge som kalkylförutsättning. På den korta tid som stått till förfogande kunde man konstatera att en lokalisering till Rannåsdalen dels är planmässigt och tekniskt realiserbar, dels ger en god samordning. För andra diskuterade lägen fanns osäkerheter i planeringsförutsättningarna, som av tidsskäl inte kunde utredas färdigt. Hoppbackarna studerades först på Östberget, Frösön, men flyttades p g a luftfartsverkets synpunkter till Rannåsdalen.

Utredningen bygger således på en koncentration av alla arenor till Rannåsdalen utom bob/rodelbanan, som av terrängskäl endast kan placeras på Östberget.

Den slutliga placeringen av arenor får dock inte anses fastställd.

En öppen attityd måste hållas inför nya argument, marknadsföringsskäl m m, som kan leda till att man för en eller flera arenor återupptar och fullföljer ett alternativstudium.

Hoppbackar

Nya backar byggs i ett utförande som påminner om Holmenkollens 90 m-backe, med uppbromsningsplan i en urschaktad "gryta". Schaktmassorna utnyttjas till att bygga upp underbackens övre del. Backen vänder sig mot "Olympiatorget", som är förplats till alla arenorna. Den föreslagna lösningen ger mycket bra publikplatser och hög publikkapacitet.

Hopptornen kommer att annonsera Östersund på långt håll längs E75.

Längdskidstadion och skjutbana

Ny skidstadion byggs i sluttningen ned mot Rannåsdalen. Start- och målområdet skärs in i den flackt lutande terrängen. Man får på sätt en inre slänt som blir naturlig publikyta med hög kapacitet.

Från det föreslagna läget kan man ansluta till befintligt spårssystem och dessutom göra extra slingor i sluttningen ovanför stadion. Befintliga spår rustas upp och kompletteras med nya delar för att klara hela det breda tävlingsprogrammet.

För skidskyttet utförs en ny skjutbana med 30 platser. Banan orienteras så att en stor del av skidstadions publik både kan se skjutmomentet, start och målgång.

Arenorna görs permanenta - med endast vissa delar temporära för OS.

Ishallar

En stor "Olympiahall" byggs. Den planeras för att i framtiden kunna fungera som fotbollshall, mäss-hall m m. För de olympiska vinterspelen utrustas hallen med temporära installationer till A- och C-hall för ishockey och konståkning.

Z-kupolen har tillräcklig kapacitet för att bli B-hall. En allmän upprustning ingår i kalkylerna.

Skridskostadion

Ny anläggning byggs i Rannåsdalen. Även här utnyttjas skärning i terrängen för att skapa naturliga publikgradänger.

Arenan görs permanent men med en relativt stor mängd temporära delar för att höja kapaciteten under OS.

Bob och rodel

En konstfryst kombinerad bob- och rodelbana byggs på Östberget. Berget bedöms ha lämplig profil och erforderlig nivåskillnad (för konstfryst bana) både mot söder och öster. Exakt läge och sträckning måste studeras av fackexpertis - något som inte har varit möjligt under den korta utredningstiden.

Planer och kalkyler för Falun har använts som referens i denna utredning.

2. 32 Olympisk by

I förstudien har två idéer diskuterats.

- Att i likhet med Falun anpassa ett regemente till olympisk by.
- Att bygga ett nytt bostadsområde som först utnyttjas som olympisk by

Det senare alternativet har valts. Ett bostadsområde bedöms kunna erbjuda en bättre miljö och blir dessutom något billigare.

Med en placering i och kring nuvarande skidstadion vid ÖSK får man kortast möjliga avstånd både till arenor och till stadscentrum.

För tävlande i alpina grenar kan övernattnings- eventuellt arrangeras i Åre.

2. 33 Press- och radio-TV-centra

Utomordentligt goda förutsättningar erbjuds i form av Arméns Tekniska Skola (ATS) och Försvarets förvaltningskola (FörvS). Skolhuset och teknikhuset på sammanlagt 60 000 m² motsvarar med bred marginal behoven. Byggnaderna har dessutom en teknisk struktur och installationer som väl passar för ändamålet

2.34

Publikservice

Under OS kommer en speciell trafikapparat att byggas upp inom Östersund med extra busslinjer mellan terminaler, boendeanläggningar och arenor. Taxi- och busservicen byggs ut.

Privatbilister kommer att slussas in från alla infartsvägar till temporära parkeringar på gångavstånd till arenorna.

I arenaområdena görs temporära etableringar av serveringar, kioskförsäljning, toaletter m m.

Kvällslivet utvecklas genom ökat öppethållande och ett särskilt program för aktiviteter, kultur och underhållning vid sidan av tävlingsprogrammet.

2.4

Åres förutsättningar

Åre har sedan sekelskiftet förknippats med turism och idrott. I samband med järnvägens byggande kom de första "luftgästerna" på besök och Åre som turistort var född. År 1909 byggdes sedan bergbanan inom ramen för det första Åreprojektet initierat av ingenjören Rahm. Åre utvecklades efter detta både som kurort och skidort. Sveriges första släpplift byggdes vid nuvarande störtloppets målskjuts år 1939. Åre utvecklades allt mer mot en alpin metropol och 1954 fick man äran att arrangera världsmästerskapen i alpin skidsport.

World Cup-tävlingarna i utförsåkning startade på 70-talet. Sverige fick snart framgångar genom Ingemar Stenmark. Det blev då naturligt att Sverige tilldelades en deltävling och lika naturligt var det att Åre 1977 valdes som tävlingsort. Åre hade ju med hjälp av staten byggt upp nya anläggningar med en kabinbana som kronan på verket.

Dessa väl arrangerade tävlingar medförde att Åre tilldelades ytterligare tävlingar år 1979, 1981 och 1984. Kulmen hittills nåddes med en WC-tävling i störtlopp 1986 som fick högsta betyg av deltagarna.

Turismanläggningar byggs kontinuerligt ut. Mellan 1985 och 1988 bedöms investeringarna uppgå till storleksordningen 300 Mkr.

Utvecklingen har inneburit att Åre i dag har mycket av vad som krävs för att kunna arrangera den alpina delen av ett OS. Med tanke på den framtidstro som för närvarande finns i Åre, kommer förutsättningarna att förbättras ytterligare fram till 1994.

Den kommunaltekniska servicen kan klaras med temporära förstärkningar.

2. 41

Tävlingsarenor

Åre har i dag etablerade tävlingsarenor. Dessa måste dock byggas ut och kompletteras för att klara det kompletta programmet som omfattar 10 discipliner med sammanlagt 18 delmoment. Anpassning måste också göras till de successivt höjda kvalitets- och svårighetskraven.

En ny stollinbana vid störtloppets övre del, "Olympia II", förutsätts vara utbyggd före 1994. De investeringar som krävs speciellt för OS utöver komplettering av tävlingsbanor är en stollinbana till damernas störtlopp (övre delen), utbyggnad av konstsnöanläggningar samt åtgärder i start- och målområden.

Störtlopp

Herrarna använder sig av den nya störtloppsbanan. En ny nedfart (ca 1500 m), öster om den nuvarande störtloppsbanan, byggs för damernas störtlopp.

Super-G

Tävlingsformen har prövats under några år i World Cup-sammanhang. Disciplinen kommer att finnas med i Calgary för första gången som OS-gren. Herrarna kommer att starta en bit ned i den nya nedfarten för damernas störtlopp. Damerna startar vid Hummelstugan och använder längre ned den nya nedfart som byggs för storslalom.

Storslalom

Den nuvarande storslalombanan är för smal, vilket innebär svårigheter att lägga två banor. I stället för att bredda den nuvarande nedfarten, föreslås att en ny nedfart byggs öster om denna. Fördelen med detta är att de båda banorna kan sätas helt utan störningar. Detta gäller både herr- och damtävlingen.

Slalom

Åre har i dag en mycket fin pist för slalom. Tanken är att inför de olympiska spelen förbättra den ytterligare genom att förlänga den något i backens övre del. Här avgörs herrarnas tävling. Damernas tävling avgörs i den nedre delen av den nuvarande storslalombanan.

Kombinationstävlingen slalom - störtlopp

Denna disciplin skall till skillnad mot tidigare bedrivas som helt separata tävlingar och på något kortare banor än ordinarie störtlopp respektive slalom.

Störtlopp herrar	startar längre ner i störtloppsbanan
" damer	utnyttjar samma start som herrarnas Super-G i den nya störtloppsbanan för damer
Slalom herrar	utnyttjar nedre delen av slalombacken
" damer	utnyttjar nedre delen av storslalombacken

2. 42 Press- och radio-TV-centra

En ny sporthall uppförs centralt i Åre inom OS-budgetens ram. Den anpassas temporärt till massmediacenter under OS.

2. 43 Publikservice

Under OS kommer speciell styrning av trafiken att tillämpas för att ge prioritet åt arrangörens trafik och kollektivtrafiken.

Privatbilister kommer att slussas ned från infarterna öster och väster om Åre till parkeringar på Åresjön.

I anslutning till målområdena görs temporära etableringar av serveringar, kioskförsäljning, toaletter m m.

Åres turismtraditioner innebär i övrigt att man utan större problem kan bjuda publiken på aktiviteter och underhållning i befintliga anläggningar.

2.5 **Tele-, radio/TV- och dataservice**

Särskilda utredningar har gjorts för televerkets och radio-TVs insatser under OS, se pkt 8 och 9. Vissa investeringar kommer att få bestående värde för Jämtlands län.

Särskilda anläggningar kommer att krävas för tidtagning, resultatgivning, databehandling och informationsdistribution. Dessa har inte detaljutretts i detta skede. Utformningen kommer att baseras på erfarenheter från Calgary och anpassas till fortlöpande teknikutveckling. Systemen kommer delvis att leasas. En höjning av datateknikkunskan-
det i länet blir ett troligt positivt resultat.

2.6 **Sjukvård, säkerhet m m**

Räddningstjänst, sjukvård och polisiära insatser kommer att klaras med förstärkning av befintliga organisationer.

För den säkerhet som krävs för nationstrupper och officials kommer en särskild organisation att skapas.

3

ORGANISATION**3.1 Organisation för marknadsföring av kandidaturen**

Östersunds OS-kandidatur sköts av en stiftelse, som bildats för detta ändamål. Stiftelsen har bildats av Sveriges Olympiska Kommitté (SOK) och har tre huvudintressenter - kommunerna (Östersund och Åre), idrottsrörelsen och näringslivet. Dessa tre parter finns representerade i stiftelsens styrelse. Styrelsen har huvudansvaret för hela kampanjarbetet fram till omröstningen i Seoul den 15 september 1988. Under styrelsen arbetar en kampanjorganisation med anställd personal på OS-kansliet samt frivilligt engagerade i nio kommittéer. Över hundra personer är direkt engagerade i kampanjorganisationen. Dessutom finns en stor kampanjkommitté med prins Bertil som ordförande. Kampanjkommitténs huvuduppgift är att via fortlöpande information från kampanjorganisationen sprida kunskap och goodwill om Sveriges kandidatur för vinterspelen 1994. Till stöd för kampanjarbetet finns det av Östersund och Åre gemensamt ägda bolaget Vinterspelen i Östersund-Åre AB samt sponsorgruppens organisation.

Se bilaga 3A

3.11 Bolaget

Bolagets uppgift är att svara för utredningar, program, analyser och kalkyler samt avtal med staten (bl a ingår denna rapport i bolagets arbete). Dessutom behandlar bolaget gemensamma frågor i kandidaturen för de båda berörda kommunerna. Bolagets styrelse bildas av ledamöter från kommunstyrelsens arbetsutskott i de båda kommunerna. Se även punkt 1.4.

3.12 Sponsorerna

Överst i sponsororganisationen finns ett OS-ting, där alla sponsorer deltar. Styrelsen består av alla huvudsponsorer, de som bidragit med 500 000 kronor vardera till kampanjen. Dessutom finns ett arbetsutskott och sex arbetsgrupper. Sponsororganisationen svarar för finansieringen av hela kampanjen, arrangemang för sponsorerna samt aktiviteter till stöd för kampanjen. Bl a ordnar de många lokala arrangemang i länet.

3.13 Kansliet

OS-kansliet skall verkställa styrelsens beslut och se till att den allmänna policyn efterlevs och att fastställda mål uppnås.

Huvuduppgifterna är:

- IOC-information - regelbunden information till de 92 beslutande i Internationella Olympiska Kommittén
- Samordning av kampanjen - kontakt med alla som arbetar för kandidaturen
- Planering av kampanjen - tidplaner för aktiviteter och produktion av material

Kansliet finns på Artillerigatan 3 i Östersund. Det har adressen Box 1994, 831 01 Östersund och telefon 063 - 10 19 94.

3.14 Kommittéer

Kommittéerna har följande huvuduppgifter:

MARKNADSFÖRINGSKOMMITTÉN lägger upp strategin för marknadsföringen och ser tillsammans med kansliet till att erforderligt material tas fram. Kommittén planerar alla internationella kampanjinsatser. Under marknadsföringskommittén arbetar tre kommittéer:

INTERNATIONELLA OLYMPISKA RELATIONER, ISF-RELATIONER och MEDIA. De båda förstnämnda kommittéerna svarar för kontakterna med den internationella olympiska rörelsen respektive med de sex berörda internationella vintersportförbunden. Mediakommittén arbetar med material till och kontakt med mediarepresentanter internationellt och nationellt.

ANLÄGGNINGSKOMMITTÉN har till uppgift att samla in och bearbeta alla tekniska uppgifter kring de blivande anläggningarna och att orientera sig om de olika internationella regler och bestämmelser som gäller för anläggningar och tävlingsgenomförande. Kommittén är även referensgrupp till Vinterspelen i Östersund-Åre AB.

KULTURKOMMITTÉN ger idéer till presentation av kulturen i Sverige och Jämtland i kampanjen samt arbetar fram ett kulturprogram till ett vinter-OS.

SÄKERHETSKOMMITTÉN arbetar med frågor som rör säkerhet under spelen. Även planering för sjukvård ingår i denna kommitté.

TRANSPORTKOMMITTÉN planerar transporter under ett vinter-OS i Östersund. Det gäller både transport till Östersund/Åre och inom tävlingsorterna.

LÄNSIDROTTENS KOMMITTÉ svarar för information till hela idrottsrörelsen i länet samt tillför regional idrottserfarenhet i kampanjarbetet.

Östersunds kandidatur är en angelägenhet för Sverige och har ett brett stöd från befolkningen, politiska partier, näringslivet och idrottsrörelsen. Arbetet drivs med stor bredd och många "ambassadörer" anlitas. För kommittéarbetet anlitas specialister inom respektive område.

3.2

Organisation för spelens genomförande

De olympiska vinterspelen i Östersund kommer att genomföras inom ramen för vad som stadgas i Olympic Charter.

På en organisation för olympiska spel måste kraven ställas, att organisationen väl anpassas för sitt ändamål, att organisationen får klara och entydiga linjer o s v. Därutöver, och inte minst viktigt, bör organisationen ges sådan form att beslut och budgetansvar kan decentraliseras inom ramen för klara ansvarsområden och ekonomiska ramar.

Vidare måste organisationen kunna anpassas till verksamheten i de olika skedena från förberedelse till genomförande och avveckling av spelen.

Med hänsyn till förväntad statlig garanti för spelen är det rimligt att antaga, att staten ställer krav på att få tillsätta statlig revisor.

Den centrala delen av organisationen planeras att sättas upp i Östersund. Under vissa perioder kommer dock delar av organisationen och speciella funktioner att vara lokaliserade till Åre.

Arrangörens kostnader för organisationen redovisas under punkt 13.

4 **INVESTERINGAR, ARENOR**

4.1 **Arenor i Östersund**

Nya arenor byggs dels i Rannåsdalen, dels på Östberget (bob och rodel)

4.11 **Arenakomplement och gemensamt**

4.111 **Markförvärv och arrenden**

Inga markförvärv erfordras för utbyggnad i Rannåsdalen. För bob/rodel innebär det östra alternativet marklösen från domänverket.

För spårområdet finns idag arrende- och nyttjandeavtal. Dessa kompletteras för nya sträckningar och för att även omfatta inhägnader, avspärrningar o dyl.

4.112 **Homologisering eller motsvarande**

Alla arenor skall homologiseras eller på annat sätt dokumenteras, besiktigas, godkännas och registreras.

4.113 **Ceremoniplatser**

Olympisk eld arrangeras i Rannåsdalen.

Invgning hålls i hoppbacken som har störst publikkapacitet. A- och C-hallarna fungerar som förberedelseutrymmen.

Avslutningsceremoni hålls i A-hallen.

2 omg flaggspel (ca 60 nationer + OS-flaggor m m) anordnas vid entrésidan respektive på ceremoniarenan.

Vid bob/rodelbanan anordnas flaggspel med ca 30 stänger.

För hyllning av medaljörer utförs i alla arenor mobila eller fasta podier med "prisballar" och flaggstänger.

Prisutdelning förutsätts ske i centrala Östersund, exempelvis vid rådhuset. Förberedelseutrymmen förutsätts finnas i befintliga byggnader.
1 omg flaggspel (ca 65 st) anordnas + flaggor till medaljörer.

4.114 **Markarbeten, Rannåsdalen**

Se illustrationsskiss, bilaga 2B.

Omschaktning av relativt stora volymer för att ge trafik- och publikytor acceptabla lutningar och god anslutning till arenor.

Trafikytor

In- och utfarter samt angöringstorg för bussar, taxi, handikappfordon och transportcentralens fordon (asfalterade ytor).

In- och utfarter samt uppställningsplatser för charterbussar (grusyta).

Interna vägar mellan uppställningsplatser samt transportvägar till hoppbackarnas byggnader och nordost om arenorna (grusyta).

Uppställningsplatser för OB-bussar m m (4 st à 300 m²).

Gångvägar inom arenaområdet. (Gångvägar till området redovisas under infrastruktur.)

Helikopterplatta.

Publikytor

Publiktorg m m iordningställs i huvudsak som gräsyta men med förstärkta zoner för temporära etableringar och med viss del hårdgjord yta.

Gröna ytor

Gräs- och buskytor kring byggnader och trafikytor med anpassningszoner mot naturmark. Trädplantering utförs som vindskyddande och miljöskapande element.

4.115 Yttre VA, El m m. Rannåsdalen

VA-system inom arenaområdet inklusive avvattning av "hoppbacksgrytan" och anslutningar till temporära etableringar. Pumpstation för avlopp.

Vattenreservoar för brandsläckningsberedskap 400 m³.

Trafo-anläggningar och kanalisation mellan arenor och inom området.

Belysnings- och högtalarmaster samt anslutningar till temporära etableringar.

Tele-investeringar redovisas separat.

Försörjning till arenaområdet redovisas under infrastruktur.

4.116 Temporära anläggningar

Rannåsdalen

- Podium och scenarrangemang samt festsmyckning, nationsskyltar m m till invigningsceremoni
- Entréportaler/skärtak med biljettförsäljning och publikinsläpp 3. st
- Biljettförsäljningskiosker längs gångvägar mot Rannåsdalen 20x10 m² 200 m² BTA
- Informationscentral och bokningscentral ca 200 m² BTA
- TPC-expedition, värmestuga för TPC-trafikanter, chaufförer, trafik- och parkeringsvakter m fl ca 200 m² BTA
- Värmestugor/tält med enkel servering till publik, ca 2500 sittplatser ca 3500 m² BTA
- Toalettvagnar med totalt ca 150 toaletter
- Försäljningsvagnar/kiosker: Souvenirer, tidningar, varm korv, varm dryck, godis m m.

Frösön/Östberget

- Entréportaler/skämtak med biljettförsäljning och publikinläpp prel 2 st
- Biljettförsäljningskiosker längs gångvägar till arenan 5x10 m2 50 m2 BTA
- TPC-expedition och mindre värmerstuga ca 50 m2 BTA
- Toalettvagnar med totalt ca 25 toaletter
- Försäljningsvagnar

Prisutdelningsplats. Östersund

- Ceremonipodium med prispall, flaggor, orkesterutrymme ca 100 m2 BTA
- Utsmyckning
- TV-plattform och fålla för fotografer
- Avspärrningar m m för publik
- Läktare för hedersgäster

4.117 Utrustning till arenaområden

Avspärrningar av alla arenaområden och spårområdet i Rannåsdalen. Skyltning m m för kanalisering av publikströmmar. Kontrollpunkter/inläpp för publik i spårområdet.

Utrustning för snöpreparering i Rannåsdalen och transporter ut i spårområdet förutsätts vara befintlig i kommunens ägo + inlånade/hyrda enheter.

Utrustning till arrangörens sjukvårdsberedskap och radiosamband förutsätts kunna lånas/hyras från militär och civilförsvar.

Förråd för utrustning och maskiner redovisas till respektive arena.

Skyltning av samtliga arenor.

4.12 **Hoppbackar 70 m och 90 m**

Nya hoppbackar byggs i Rannåsdalen.

Tävlingsprogram:

Herrar 70 m, 90 m och 90 m lag

Herrar kombination 70 m och 70 m lag

Backarna disponeras för träning en vecka före tävling.

Ca 20 deltagande etablerade nationer (+ nya) med 4-6 hoppare + tränare och ledare. Max 4 per nation och gren innebär ca 80 tävlande per gren.

Läktare/gradänger/slänthytor för publik ca 20 000 personer.

Anslutande markområden och slänther prepareras för ytterligare 20 - 30 000 personer.

Markyta reserveras för framtida mindre backar.

90 m-backens torn förutsätts även kunna fungera som utsiktstorn.

4.121 **Tävlingszon**

Backarna byggs med profil och mått inom de ramar som anges i de internationella tävlingsreglerna (Edition 1983). Skiss och kalkyl baseras på en preliminär tolkning.

Överbackarna utförs för preparering med snö, bredd 2,5 m + trappor på båda sidor.

Snöprofil markeras med räls för snövagn med hyvel som drivs med elektriskt spel.

Startplats utförs av typ fjäderbelastad bom, inställbar för nivåskillnader $h = 0,5$ m och sidoplacerade plattformar för påtagning av skidor.

Stolpar för montering av vindnät ovanför trädnivån.

Underbacken utförs med konstsnöanläggning och enkel snötransportör. Preparering sker med roller/vibrator på wire-spel (= Falun).

I underbacken utförs skylt- och linjemarkeringar.

Underbackarna utförs med trappor utmed sidorna, som nyttjas av hoppmätarna. Bakom trapporna utförs plattformar för sekreterare respektive hopp-längsdomare (6 st).

Utrustning: 2 st vindmätare, hastighetsmätare och startsignalsystem.

Belysnings- och högtalarmaster.

Överbacken i 70 m-backen förbereds för kakelspår, underbacken förbereds för plastbeläggning och sprinklersystem.

4.122 Byggnader m m

Byggnadsprogram i eller i anslutning till överbackarnas torn:

- Omklädningsrum med toaletter och enkel tvagningsavdelning (markplan) ca	120 m2
- Vallnings- och servicerum (markplan)	50 m2
- Personal- och funktionärsrum (markplan) ca	50 m2
- Entréutrymmen för besökande till 90 m-torn ca	50 m2
- "Värmestugor" för tävlande nära startplattformar (referens Calgary). 40 m2 i 70 m-torn. 60 m2 + kök för enkel servering i 90 m-torn (även utsiktsrum för besökande turister). Toaletter upptill i båda tornen. Total programyta ca	130 m2
- Länkterminal för Televerket Radio	<u>20 m2</u>
Summa programyta	420 m2
Tillägg för biutrymmen, kommunikationsyta, väggyta, tekniska utrymmen m m	<u>180 m2</u>
Summa totalyta	600 m2 BTA

Till detta kommer tornkonstruktioner, torntrappor, hissar och vindskydd till startplattformar.

90 m-tornet förses med fast röd hindersbelysning (flygsäkerhetskrav)

Domartorn samt utrymmen för officials och press.
Placering enligt tävlingsreglerna

- Domarrum (5 st), teknisk delegat och tävlingsledare: Ca 45 m2 per backe	90 m2
- Sekretariat och utrymme för resultatbehandling	70 m2
- Speakerrum	10 m2
- Juryrum	20 m2
- Kontrollrum Radio/TV	20 m2
- Fasta kommentatorshytter 6-8 st	40 m2
- Uppehållsrum för officials med servering och med uppsikt över hoppzonen	150 m2
- Uppehållsrum för press	<u>100 m2</u>

Summa programyta 500 m2

Tillägg för biutrymmen, kommunikationsyta, väggyta, tekniska utrymmen m m ca 50 % 250 m2

Summa totalyta 750 m2 BTA

Central för olycksfallsberedskap och dopingkontroll förutsätts bli placerad i skidstadion.

Byggprogram Övrigt:

Tränarplattformar placerade och utformade enligt internationella regler. 2 st på ca 25 m2 för 20-40 personer + trappa (referens Calgary).

4.123 Publikutrymmen

Läktare för officials med 150 st sittplatser.
Pressläktare intill domartornet med 150 sittplatser.
Ståplatsgradänger för publik vid sidan av underbacken.
Slänt med stödräcken för publik runt uppbromsningsplanet.

4.124 Transportanläggning

Enkel släplift från publiktorgets nivå till torn.

4.125 Temporära anläggningar

- Plats för ca 10 fabrikantvagnar för vallning och service. Elanslutning till samtliga.
- 40 st kommentatorshytter
- TV-plattformar för 7 st kameror

4.126 Sekretariats- och informationsutrustning

- Utrustning för resultatbehandling
- Resultattavla och storbildstavla
- Ljudanläggning

4.13 **Längdskidstadion**

Ny skidstadion byggs i Rannåsdalen.

Tävlingsprogram:

Längdskidåkning	Herrar 15 km, 30 km, 50 km och 4x10 km
"	Damer 5 km, 10 km, 20 km och 4x5 km
Nordisk komb	Herrar 15 km och 3x10 km stafett
Skidskytte	Herrar 10 km, 20 km och 4x7,5 km

25-30 deltagande etablerade nationer (+ nya) i längdskidåkning, ca 35 (+ nya) i skidskytte.

Max 4 deltagare/nation och totalt ca 100 per gren i längdskidåkning respektive 120 i skidskytte.

Läktare/gradänger/släntytor för publik ca 35 000 personer i stadion, varav 1500 i fasta läktare. Planering görs dessutom för ytterligare 5-10 000 personer inom spårområdet.

4.131 **Tävlingszon**

Tävlingszonen planeras enligt gällande internationella tävlingsregler och med en bredd av ca 40 meter (= Falun). Måttet innebär att stafettstart kan ske med 20 lag i första ledet.

Tävlingszonens längd minst 300 meter.

Stafettstarten är dimensionerande med:

- 15-20 spår de första 100 metrarna
- pistat och ospårat de andra 100 metrarna
- 3-4 spår de tredje 100 metrarna, där ytan kan vara smalare.

För stafett krävs en raksträcka om 200 meter före stafettväxling.

I skidskytte krävs en raksträcka om 100 meter såväl före som efter växlingszonen.

För att funktionärer, press m m inte skall korsa tävlingsspår på väg till innerplanen av tävlingszonen, kan det vara lämpligt att varvande skidåkare åker upp på brygga, vall eller liknande i skidstadions inre del.

Inom tävlingszonen skall det finnas en start och en målfälla. Startporten skall ha en bredd på 3 - 5 meter. Målporten min 3 m. Vid stafettstart arrangeras en tillfällig startlinje på hela stadions bredd.

För stafettväxling arrangeras ett avspärrat område om 10x30 meter.

Området efter målgång avspärras i fallor för tävlande, funktionärer respektive press. De senare skall ha ett väl beläget arbetsområde för intervjuer och fotografering.

In- och utpassering av de tävlande skall vara avskilt från publik.

Fasta belysnings- och högtalarmaster.

Eluttag för 220V och 380V, utplacerade inom stadionområdet.

4.132 Byggnader

Nationstrupper

- Omklädning herrar med bastu	40 m2
- Omklädning damer med bastu	40 m2
- Central för olycksfallsberedskap och dopingkontroll (som även betjäna backhoppning)	50 m2
- Rum för klädförvaring	30 m2
- Rum för skid- och gevärs- märkning	20 m2

Summa 180 m2

Administration

- Tidtagning med uppsikt över start och mål	100 m2
- Speaker med uppsikt över start och mål	30 m2
- Sekretariat	70 m2
- Gemensamt kontor med 5-6 kontorsrum om ca 100 m2 och sammanträdes-/juryrum ca 30 m2	130 m2
- Maskincentral för data m m (förutsätts även betjäna övriga utearenor)	150 m2
- Värmestuga för funktionärer	50 m2

Summa 530 m2

Officials

- Uppehållsrum med servering och med uppsikt över tävlingsområdet	135 m2
- Speciellt rum för officials	15 m2
Summa	150 m2

Massmedia och televerket

- 10 st fasta kommentatorsplatser à 6 m2	40 m2
- Uppehållsrum för press	100 m2
- Kontrollrum	20 m2
- Utrymme för televerket	120 m2
Summa	300 m2

Summa programyta värmda lokaler	1160 m2
- Tillägg för biutrymmen, kommunikationsyta, väggyta, tekniska utrymmen m m ca 50 %	580 m2
Summa totalyta	1740 m2 BTA

I anslutning till skidstadion utförs en garage- och förrådsbyggnad med värmd garage- och verkstadsdel (med smörjgrop) på 50 m2 och kallförråd för utrustning och maskiner enligt 4.117 på 250 m2	300 m2 BTA
--	------------

4.133 Publikutrymmen

Permanent läktare i anslutning till byggnaden och som delvis vänds mot skidskyttestadion. Totalt 1500 platser, varav 150 sittplatser för officials mot skidstadion och 150 sittplatser mot skjutbanan samt på motsvarande sätt 150 + 150 sittplatser för skrivande press.

Övriga publikutrymmen utförs som slänt med stöd-räcken. Enstaka gradängar anlägges som gångzoner. Dimensionerande mått 0,3 m2/person (= Falun).

4.134 **Temporära anläggningar**

- "Nationslagsby". Ca 20 bodar, stugor eller vagnar om ca 30 m², för vallning, service, taktikgenomgång och uppladdning. Toalett skall finnas. Elanslutning. Placeras intill utgående spår.
- Plats för 10 st servicebodar för fabrikanter (husvagnar) intill nationslagsby. Elanslutning.
- Kommentatorshytter, 30 st à 6 m² = 180 m². Placeras ovanpå eller i anslutning till permanent byggnad och pressläktare.
- TV-plattformer

4.135 **Sekretariats- och informationsutrustning**

- Utrustning för resultatbehandling
- Tidtagningsutrustning
- Resultattavla och storbildstavla
- Ljudanläggning

4.14 Skidskyttestadion

Ny skjutbana för skidskytte byggs i anslutning till skidstadion i Rannåsdalen.

Tävlingsprogram m m: Se 4.13

Skidstadion med publikutrymmen utnyttjas även för skidskyttetävlingar, jfr 4.13.

4.141 Skjutbana

Skjutbanan orienteras så att skytten har solen i ryggen, då han står vänd mot skjutmålet. Tävlingsarna äger normalt rum mellan 11.00 och 13.00.

Skjutavstånd 50 m. Banans bredd 30 platser à 2,5 m = 75 m.

Skjutvallen utgörs av en fast och jämn, preparerad plan snöyta som efter 1,0 m får slutta bakåt upp till 10 %.

Måltavlor placeras med centrum 0,5 m över skjutvallen. Under måltavlorna byggs en markörgrav bestående av betonggolv med 1-1,5 m bredd och en ca 2 m hög betongvägg som motfylls med jord.

Skyddsvall utförs bakom måltavlorna till 5 m utanför banan i sidled samt längs banans sidor. Krönhöjd 2,5 m över tavlans överkant.

Ett 15 m brett tävlingsområde avskärmas för in- och utåående skidskyttar och funktionärer. Bakom detta område spärras ett område av för lagledare, max 2 st för varje lag.

Straffrunda läggs nära publiken i skidstadion.

Utrustning:

- Tavelssystem typ Kurvinen (1,35 x 1,35 m). Träff skall kunna kontrolleras från markörgraven.
- Vid var fjärde skjutbana uppsätts vimplar 10 m från skjutvallen.
- Belysnings- och högtalarmast
- Eluttag för 220 och 380V inom området
- Vindmätare
- TV-plattform

4.142 Publikutrymmen

Gemensamma med skidstadion enligt pkt 4.133.

På publikslänten ovanför stadion mittför skjutbanan avdelas en särskild yta för 50 st ledare.

4.143 Sekretariats- och informationsutrustning

Gemensam med skidstadion, se pkt 4.135.

4.15 Spårområde

I FIS tävlingsregler finns utförlig beskrivning av hur en bana bör utformas. Där anges även de största nivåskillnaderna (HD-talet), största enstaka backes nivåskillnad (MM-talet) och största totala uppförsbackar (MT-talet) inom ett lopp.

För skidskytte finns motsvarande anvisningar i UIPMB tävlingsregler.

4.151 Tävlingszon

Stora delar av de fina spår som använts för bl a SM-tävlingar kommer att utnyttjas. Dessa behöver dock breddas, röjas, dräneras, doseras m m för att motsvara OS-standard och för att kunna prepareras även med litet snödjup.

Det är troligen nödvändigt att nyanlägga spår för 30 % av behovet för att få en total spårlängd på 50 km. Preparerad spårbredd ca 5 m + min 1 m fritt på vardera sidan.

Det skall finnas såväl tränings- som tävlingsspår och spår för fri och klassisk åkning.

För att åstadkomma planskilda korsningar mellan olika spår eller mellan spårområde och passage för åskådare erfordras ca 10 skidbroar eller skidviadukter.

Kring vissa intressanta korsningspunkter, backar m m kan det finnas anledning att avgränsa spårområdet från publik med stängsel.

Utrustning m m:

- Spårområdet märks enligt FIS regler i olika kulörer.
- Vid varje kilometerpassering skall finnas en kilometerangivelseskyt.
- Elförsörjning till tidtagningsstationer och TV-stationer längs banorna.
- Utrustning för lokal speaker vid intressanta publikplatser.

4.152 Temporära anläggningar

- Mindre publikläktare vid spektakulära passager
- Förfriskningsstationer (4 st för 50 km herrar)
- TV-plattformar

4.153 Sekretariats- och informationsutrustning

- Tidtagningsstationer för mellantider

4.16 Ishallar

En stor "Olympiahall" byggs i Rannåsdalen. Den planeras för att i framtiden kunna fungera som fotbollshall, mässhall m m. För de olympiska vinterspelen utrustas hallen till A- och C-hall för ishockey och konståkning.

Befintlig ishall, Z-kupolen, upprustas och används som B-hall.

Tävlingsprogram ishockey:

12 st deltagande nationer delas upp i två grupper. Alla möter alla inom respektive grupp. De två bästa från varje grupp går till final, där alla möter alla.

Övriga lag spelar om platserna 5-12.

3-orna i respektive grupp möter varandra för platserna 5-6 o s v. Detta innebär att 40 matcher skall genomföras.

Utöver matcher tränar varje lag ca 1 timme/dag.

Tävlingsprogram konståkning:

Herrar: Obligatoriskt program, kort program och friåkning.

Damer: Obligatoriskt program, kort program och friåkning.

Isdans: Obligatoriskt program 1 och 2, fri dans.

Paråkning: Kort program, fri paråkning.

Uppvisning.

35-40 deltagande nationer. Max 100 tävlande per gren.

För OS planeras A-arenan med plats för 9000 åskådare. Av dessa är 3000 platser permanenta.

B-hallen tar i dag 1300 sittande + 700 stående (eller ca 3000 stående).

C-arenan används i huvudsak för träning. Den avskiljs från A-arenan med ljudisolerande mellanvägg.

4.161 A- och C-hall Permanenta utrymmen

Hallkonstruktion

Konstruktion, materialval och basinstallationer planeras för användningen efter OS.

Utrymmen för tävlande

- Omklädningsrum för nationstrupper, 4 st. Dusch, tvätttrum, massage och bastu i anslutning till omklädningsrum.	350 m2
- Materialrum för respektive nation, 4 st	40 m2
- Tvätt- och torkrum, 4 st	20 m2
- Sliprum och verkstad, 4 st	20 m2
Summa programyta	430 m2

Administration och drift

- Sekretariat	20 m2
- Speakerrum	20 m2
- Administrationslokaler	100 m2
- Sammanträdesrum, 20 pers/juryrum	50 m2
- Utrymmen för funktionärer	50 m2
- Läkarrum och utrymme för dopingtest + sjukrum	50 m2
- Materialförråd	250 m2
- Inlastning, soputrymmen, städcentral m m	150 m2
Summa programyta	690 m2

Massmedia och officials

- 4 st kommentatorhytter	20 m2
- Kontrollrum, TV	20 m2
- Uppehållsrum för officials med servering och med sikt över A-arenan	150 m2
Summa programyta	190 m2

Publikutrymmen

- Entréer, 6-8 inläpp (dim för 3000 pers)	100 m2
- Sittplatsläktare för 3000 pers, varav 50 platser för rullstolsburna	1700 m2
- Foajé för 3000 pers	600 m2
- Kiosker för publik, 2 st (med biutrymmen)	100 m2
- Toaletter för publik (dim för 3000 pers)	50 m2
Summa programyta	2550 m2

4.162 A- och C-hall Temporära anläggningar

Arenafunktioner och utrymmen för nationstrupper

- Ishockeyrinkar med kringytor enl gällande regler samt temporära installationer och utrustningar.	2100 m2
- Omklädningsrum, 6 st. Duschrum, tvättrum, massage och bastu i anslutning till omklädningsrum	500 m2
- Servering för aktiva och funktionärer, 100 platser	150 m2
Summa programyta	2750 m2

Administration och drift

- Omklädningsrum för driftpersonal, vakter, försäljare, domare m m (Dessa kategorier ryms i framtiden i permanenta omklädningsrum.)	250 m2
- Kontorsutrymmen för ishockeyförbundet, konståkningsdomare m m	100 m2
- Kylmaskineri placeras i skridskostadion	-
Summa programyta	350 m2

Massmedia och officials

- Presscentrum - Subcenter för Rannåsdalen med bl a 40-50 skrivplatser och telefonhytter	500 m2
- Uppehållsrum med servering för press m fl	100 m2
- Intervjuhörna intill A-arenan	20 m2
- Reserverade platser på läktare, 150 officials, 100 skrivande press, 50 fotografer, 52 TV-radiokommentatorer (ingår i generell läktaryta)	
- TV-plattformar	-
Summa programyta	620 m2

Publikutrymmen

- Entréer till arenan, 15 insläpp	200 m2
- Sittplatsläktare för 6000 pers, varav ca 350 reserverade enl ovan	3500 m2
- Foajé för 6000 personer	1200 m2
- Kiosker för publik, 6 st (med biutrymmen)	200 m2
- Servering för publik, 200 platser (med biutrymmen)	300 m2
- Toaletter för publik	200 m2
- Souvenirförsäljning, 4 st	100 m2
Summa programyta	5700 m2

4.163 A- och C-hall Ytsammanställning

Funktionsprogrammet enligt ovanstående punkter innebär en total programyta på 13280 m2

Bruttoarean bestäms både av OS-krav och fotbollens krav. För att samstämma dessa har en testskissning genomförts som ger bruttoyta 23300 m2 BTA
 Permanent del = fotbolls- och mässhall ca (16200 m2 BTA)

4.164 A- och C-hall Sekretariats- och informationsutrustning

- Utrustning för resultatbehandling
- Resultattavla och storbildstavla
- Ljudanläggning

4.165 B-hall. Ombyggnad befintliga utrymmen

- Ishockeyrink m m	-
- Läktare som bl a iordningställs med särskilda platser för officials 50 st, press 50 st, fotografer 25 st och Radio-TV-kommentatorer 40 st	-
- Foajé	800 m2
- Kiosk	15 m2
- Toaletter, exp	60 m2
- Omklädningsrum, 4 st	320 m2
- Förråd	120 m2
- Tekniska utrymmen, personal	150 m2
- Squash (annan temporär OS-användning)	200 m2
- Kommentatorer, speaker	70 m2

4.166 B-hall. Temporära anläggningar

- Servering för tävlande, mass-media och funktionärer	100 m2
- Servering för officials	80 m2
- Servering för publik	200 m2
- Kontrollrum för TV	20 m2

4.167 B-hall. Sekretariats- och informationsutrustning

- Utrustning för resultatbehandling
- Resultattavla
- Ljudanläggning

4.17 **Skridskostadion**

Ny skridskoarena byggs i Rannåsdalen.

Tävlingsprogram:

Herrar 500 m, 1000 m, 1500 m, 5000 m och 10 000 m.

Damer 500 m, 1000 m, 1500 m och 3000 m.

25-30 deltagande etablerade nationer (+ nya).

Max 4 deltagande per nation och totalt max

100 tävlande per gren.

Stadion planeras för 11 000 åskådare.

Isbanan förbereds för att även kunna användas för bandy.

4.171 **Tävlingsarena**

- Konstfrusen 400-metersbana,	5800 m2
2 banor à 4,5 m + uppvärmnings-	
bana 4,5 m + 1 m - total	
bredd 14,5 m	
- Belysnings- och högtalarmaster	

4.172 **Byggnader (permanenta)**Utrymmen för nationstrupper

- Omklädningsrum, herr och dam.	300 m2
Dusch, tvättrum, massage och	
bastu i anslutning till om-	
klädningsrum.	
- Sliprum och verkstad i anslut-	20 m2
ning till omklädningsrum	
Summa programyta	320 m2

Administration och drift

- Sekretariat	20 m2
- Speakerrum	20 m2
- Juryrum	30 m2
- Läkarrum och sjukrum	40 m2
- Värmestuga för funktionärer	50 m2
- Kiosker, 2 st	50 m2
- Inlastning, soprum, städ-	50 m2
utrymmen	
- Materialförråd	200 m2
- Kylmaskinrum (även till A-	100 m2
och C-hall)	
Summa programyta	560 m2

Massmedia och officials

- 4 st kommentatorshytter	20 m2
- Kontrollrum TV	20 m2
- Uppehållsrum för press	100 m2
- Uppehållsrum för officials med servering och med uppsikt över arenan	150 m2
- TV-plattformar	-
Summa programyta	290 m2

Total programyta permanenta byggnader	1170 m2
- Tillägg för biutrymmen, kommunikationer, väggyta, tekniska utrymmen m m 45-50 %	<u>530 m2</u>
Summa totalyta permanta byggnader	1700 m2 BTA

4.173 Publikutrymmen

Permanent läktare utförs som gradänger på mark för 7000 personer	2500 m2 BTA
- 150 st sittplatser för officials	
- 150 st sittplatser för press	
- Övriga platser är ståplatser för publik	

4.174 Temporära anläggningar

- Administrationslokaler	80 m2
- Värmestuga för personal och funktionärer	50 m2
- 37 st kommentatorshytter	200 m2
- Entréer, 20 inläpp	<u>250 m2</u>
Summa programyta (byggnad)	580 m2
Motsvarande en totalyta på ca	850 m2 BTA
- Ståplatsläktare för 4000 pers	1500 m2 BTA

4.175 Sekretariats- och informationsutrustning

- Utrustning för resultatbehandling
- Resultattavla och storbildstavla
- Ljudanläggning

4.18

Bob och rodel

Ny kombinerad, konstfryst bob- och rodelbana byggs på Östberget. Lämplig markprofil och erforderlig nivåskillnad bedöms finnas både mot söder och öster. Val av läge och sträckning kommer att göras efter besiktning av internationell expertis i juni 1987. Transporter förutses ske med bil på befintligt vägnät. (Vid läge norr om Gustavsbergsbacken kan eventuell samordning med stollinbana till slalombacken studeras.)

Program och kalkyl baseras helt på utredning från ansökan om OS i Falun 1992.

Tävlingsprogram:

H 2-mans bob (4 heat) och 4-mans bob (4 heat)
 H 1-mans rodel (4 heat) och 2-mans rodel (2 heat)
 D 1-mans rodel (4 heat)

Obligatorisk träning

20-25 deltagande etablerade nationer i bob, 25-30 i rodel. Nya kan tillkomma.
 Varje nation får starta med 2 lag i 2- respektive 4-mans bob, 3 st i 1-mans rodel och 2 lag i 2-mans rodel.

Nationstrupper kan omfatta 2-25 tävlande + 2-12 ledare.

Publik, max 5-10 000/dag, vid målområdet och längs banan - gångvägar byggs på båda sidor. I första hand anordnas publikplatser genom preparering av omgivande naturmark.

4.181

Bana inklusive fundament och startramp

Banan utförs av betong med en längd på 1200 m och medellutning 9-12 % i enlighet med FILs och FIBTs internationella regler.

1200 m är minimilängd för konstfryst bana.
 (Naturisbana är för låg standardnivå för OS. Med naturis krävs dessutom 1500 m längd med påföljande krav på större nivåskillnad. En sådan bana inryms inte på Östberget.)

4.182 Byggnader

Starthus 1 med verkstad och förråd
för bobar/rodslar, personalrum m m ca 350 m²

Starthus 2 (damstart) med omklädnings-
rum, WC, förråd, tidtagning, kontroll-
rum m m ca 200 m²

Målhus med rum för tävlingsledare, jury,
tidtagning, press m m ca 150 m²

Maskinrum för kylanläggning, personal-
rum m m ca 250 m²

4.183 Mark m m

Markarbeten utmed hela banan.
Vatten- och avloppsanläggning.
Markplanering runt byggnader, stödmurar, åskådar-
platser.
Kylanläggning, solskyddsanordningar.
Belysnings- och högtalarmaster.
Ledningar via kontrollstationer för indikering,
tidtagning och teleförbindelse.

4.184 Sekretariats- och informationsutrustning

- Utrustning för tidtagning och resultatbehandling
- Resultattavla

4.185 Temporära anläggningar

- 32 st kommentatorshytter
- Eventuell publikläktare intill målet

4.186 Övrigt

Det södra läget innebär att banan korsar en väg
och att särskild anpassning får göras till lift
och utförsåkningsområde. Viss del av banan måste
lyftas på pelare (eller eventuellt passera under
lift/skidbacke).

I det östra läget tillkommer kostnader för markköp
samt kostnader för publikparkering, som sannolikt
måste anordnas på Storsjöns is med busspendel och
gångvägar upp till tävlingsområdet.

I avvaktan på mer detaljerade studier och val av
läge tas en merkostnad för banan i det södra
läget upp.

4.2 **Arenor i Åre**

Befintliga arenor och transportanläggningar utgör stommen till OS-arenorna. Det breda tävlingsprogrammet innebär emellertid att kompletteringar är nödvändiga liksom en upprustning till att motsvara aktuella tävlingsregler och gängse standardkrav.

Tävlingsprogram:

Herrar: Störtlopp, Super G, storslalom, specialslalom och kombination (separata tävlingar)

Damer: Störtlopp, Super G, storslalom, specialslalom och kombination (separata tävlingar)

35-40 deltagande etablerade nationer (+ ev nya).

Max 4 deltagare/nation och normalt ca 100/gren.

4.21 **Arenakomplement och gemensamt**

4.211 **Markförvärv och arrenden**

Markförvärv för utvidgning av störtloppets målområde.

Mark för nya bansträckningar och transportanläggningar, som inte ägs av Åre kommun eller ÅKAB arrenderas. Kostnad för första avtalsperioden redovisas som OS-investering.

4.212 **Homologisering**

Alla arenor skall homologiseras.

4.213 **Ceremoniplatser**

Vid målområdena arrangeras flaggspel (2x65 st).

För hyllning av medaljörer utförs i båda målområdena mobila eller fasta podier med "prisballar" och flaggstänger.

Prisutdelning hålls kvällstid i centrala Åre, t ex på torget, som förutsätts vara färdigplanerat 1994. 1 omg flaggspel (ca 65 st) anordnas + flaggor till medaljörer.

4.214 **Temporära anläggningar**

Prisutdelningsplats:

- Ceremonipodium med prispall,
flaggor, orkesterutrymme m m ca 100 m2 BTA
- Utsmyckning
- TV-plattform och fälla för
fotografer
- Avspärrningar för publik
- Läktare för hedersgäster

4.215 **Utrustning till arenaområden**

Avspärrningar av arenaområden med nätstängsel, ca 17 km, med ca 15 st insläppsportaler samt ca 6 km stängsel för kanalisation av publikströmmar.

Komplettering görs av tävlings- och träningsutrustning, t ex portmarkeringar, borrar, snöskottar, pulkor, kommunikationsradio m m.

Förråd för utrustning redovisas till respektive arena.

Skyltning av samtliga arenor.

4. 22 **Störtlopp H och H-komb**

4. 221 **Transportanläggningar**

För materialtransporter utnyttjas befintlig kabinbana till startområdet.

För träning och tävling förutsätts att planerad linbana Olympia II från +820 till startområdet är utbyggd före 1992 (ej OS-investering) alternativt att stollinbana enligt 4.231 används i kombination med 1000 m-linbanan.

4. 222 **Startområde**

Ny startramp byggs för att ge tillräcklig start-hastighet.

Nytt startområde ansluts till banan vid +1155 för H-kombination/tillika reservstart för H vid hårt väder.

Nya starthus 25 m² byggs till båda startplatserna.

Servering till kabinbanans bergstation förutsätts vara utbyggd före 1994 och kan då fungera som värmestuga (ej OS-kostnad).

4. 223 **Tävlingsbana**

Markarbeten i bansträckningen är klara.

Konstsnöanläggning är utbyggd.

Skyddsnät är utbyggda i erforderlig omfattning.

För 3 st räddningsstationer i öppen terräng byggs vindskydd.

Markberedning för helikopterlandningsplatser görs på två platser. I övrigt sker preparering med pistmaskin.

10 st TV-plattformer 5 m² och 4 st fotoplattformer 10 m² byggs. De senare skall vara grundlagda 6 m från skyddsnät och ha utkragad plattform för sikt över skyddsnät.

4. 224 Målområde

Terrassering av mark för provisorisk läktare ovanför E75.

Ny gångväg och trappor för publik mellan E75 och läktare.

Terrasserings- och markberedningsarbeten för utvidgning av målområdet, för anpassning av uppbromsningsplanet till ny fast byggnad och läktare och för provisoriska läktare, 2 st.

Uppställningsyta för OB-bussar och TPC-bilar.

Gångvägar/trappor för publik.

Belysningsmaster för belysning av hela målområdet och målskjutsen.

1 st målport och nytt mobilt målhus för handtidtagning 10 m2.

Permanent läktare utförs med 200 sittplatser (officials) och 1000 ståplatser.

Provisoriska läktare byggs med 1500 + 2800 + 2000 ståplatser.

"Korridorer" för press, fotografer, ledare och tävlande.

32 st provisoriska kommentatorshytter på provisoriska läktare inkl elförsörjning, belysning och värme. - Tele/radio/TV-installationer ingår i respektive nyttjares kalkyl.

Byggprogram Övriga funktioner

- Värmestuga för press och tävlande	100 m2
- Central för olycksfallsberedskap samt dopingkontroll	60 m2
- Förrådsyta enligt 4.215	100 m2
- Serviceutrymme för skidfabrikanter 8x20 m2	160 m2
- Tekniskt utrymme för televerket	90 m2
- 18 st permanenta kommentatorshytter på permanenta läktare	110 m2
- Kontrollrum Radio/TV	20 m2
- Servering för officials:	
Befintligt i Lundsgården	-

- Sammanträdesrum för tävlingsjury förutsätts finnas i Lundsgården alternativt i befintligt målhus

Summa programyta

640 m2

Tillägg för biutrymmen, kommunikationsyta, väggyta, tekniska utrymmen m m ger en totalyta på ca

1000 m2 BTA

Lokalerna förutsätts byggas som permanent byggnad kombinerad med fast läktare.

4. 225 **Sekretariats- och informationsutrustning**

- Utrustning för resultatbehandling inklusive tidtagning och internt ledningssystem
- Resultattavla för mellan- och sluttid vid start, längs banan och vid mål
- Storbildstavla
- Ljudanläggning

4. 23 **Störtlopp D, D-komb och Super G - H**

4. 231 **Transportanläggningar**

Ny stollinbana (2-stols) byggs från Olympia I:s bergstation till platån söder om "Konjaksstenen" på ca +1100. Därifrån sker transport på skidor till respektive startplats.

4. 232 **Startområden**

Startområde för störtlopp D etableras på +1035 på ryggen ovanför Svartberget.

Permanent starthus 25 m² och värmestuga 50 m².
(Skall senare kunna kompletteras till enklare servering.)

Startområde för D-komb - tillika reservstart för störtlopp D samt för Super G - H etableras på +930 i anslutning till bansträckningen.

Permanent starthus på 25 m².

4. 233 **Tävlingsbana**

Ny bansträckning byggs från start på +1035 genom gamla "störtloppsravinen" till turistnedfart parallell med störtlopp H samt mellan turistnedfart och målskjuts.

I turistnedfartsdelen görs kompletteringsarbeten.

Vid korsningen med Årevägen, Bräckevägen och "Röda Rappet" utförs skidtunnlar (lika befintliga vid störtlopp H).

Konstsnöanläggning byggs ut i nya bandelar och i befintlig turistnedfart. Längd ca 1850 m.

Transformatorstation byggs och elkablar läggs för strömförsörjning i banan.

Skyddsnät byggs till en sammanlagd längd på ca 400 m.

För 2 st räddningsstationer i öppen terräng byggs vindskydd.

Markberedning för helikopterlandningsplatser utförs på två platser.

5 st TV-plattformar och 2 st fotoplattformar byggs (jfr 4.223).

4.234 **Målnärade**

Se 4.224.

4.235 **Sekretariats- och informationsutrustning**

Se 4.225.

4. 24 **Super G - D samt Storslalom H och D**

4. 241 **Transportanläggningar**

Befintliga bansystem kan utnyttjas.

4. 242 **Startområden**

Markberedning för 3 st nya startområden och starthus.

3 st nya permanenta starthus 25 m².

Befintlig servering på Hummeln förutsätts fungera som värmestuga.

4. 243 **Tävlingsbanor**

I nedre delen av befintlig bana för storslalom (bana 1) görs justeringsarbeten.

Ny bana (bana 2) etableras. Längd ca 1350 m. Bredd 45-50 m (inklusive publikutrymmen). Banan planeras ut till jämn yta för att snabbt kunna prepareras med konstsnö.

Väg till Fjällgården byggs om för att ge plats för bana 2. Längd ca 500 m, nivåskillnad 45 m med tre kurvor. Vägbredd 6 m med mötesplatser.

Konstsnöanläggning byggs ut i banans övre del, längd ca 350 m och i bana 2, längd ca 1450 m.

Transformatorstation byggs och elkablar läggs i Super G-banan för strömförbrukning.

Skyddsnet byggs i Super G-banan, längd 200 m.

Helikopterlandningsplatser förutsätts kunna beredas med pistmaskiner.

Utrymningsväg för räddningspulkor till Vakthögen förbättras, längd ca 50 m.

2 st nya TV-plattformer byggs i banornas övre del och 4 st nya i bana 2.

4.244 Målområde

Utskjutande rygg vid befintligt målhus schaktas ned helt så att ett brett samlat målområde skapas.

Vall mellan uppbromsningsplan och köyta till WC-linbanan schaktas om och anpassas till nya läktare.

Slänt öster om Stjärnlinbanan terrasseras till publikgradänger.

Tillfartsväg för transporter till målområdet skärs in i slänten norr om kabinbanans dalstation. Vägen skall ha min 4 m fri höjd under kabin och stolar.

Gångvägar och trappor till målområdet iordningställs (utförs i samband med nybyggnad öster om dalstationen).

Belysning rustas upp och kompletteras i hela målområdet.

Nytt målhus 50 m² byggs mitt i målområdet. Mobilt målhus 10 m² utförs för handtidtagning storslalom och Super G. 2 st nya målportaler byggs.

Permanent läktare byggs med 200 sittplatser (officials, slalom) och 800 ståplatser.

Provisoriska läktare byggs med 200 sittplatser (officials, storslalom och Super G) och 800 + 500 ståplatser.

"Korridorer" för press, fotografer, ledare och tävlande till båda sidorna av målområdet.

32 st provisoriska kommentatorshytter på provisoriska läktare (jfr 4.224).

Byggprogram övriga funktioner

- Sammanträdesrum för tävlingsjury	30 m ²
- Ceremoniutrymmen	70 m ²
- Central för olycksfallsberedskap samt dopingkontroll	50 m ²
- Förråd (enligt 4.215)	100 m ²
- Värmestuga för press och tävlande	100 m ²
- Uppehållsrum för officials med servering och uppsikt över målområdet	150 m ²
- Kontrollrum Radio/TV	20 m ²

- Tekniskt utrymme för tele- verket	90 m2
- 18 st permanenta kommentators- hytter utförs på permanent läktare	<u>110 m2</u>
Summa programyta	720 m2

Tillägg för biutrymmen, kommu-
nikationsyta, väggyta, tekniska
utrymmen m m ger en totalyta
på ca

1200 m2 BTA

Lokalerna förutsätts kunna inrymmas i en nybyggnad
öster om kabinbanans dalstation.

4.245 Sekretariats- och informationsutrustning

- Utrustning för resultatbehandling inklusive
tidtagning och internt ledningssystem
- Resultattavla för mellan- och sluttid vid start,
längs banan och vid mål
- Storbildstavla
- Ljudanläggning

4. 25 **Slalom H och H-komb**

4. 251 **Transportanläggningar**

Befintlig stollinbana kan utnyttjas.

4. 252 **Startområden**

Markarbeten görs för nytt startområde på +635 NV om nuvarande start samt för skidväg från WC-banans bergstation till starten.

Nytt starthus 25 m2 byggs för slalom H.

För slalom H-komb utnyttjas befintligt startområde och starthus.

4. 253 **Tävlingsbanor**

Befintlig med förlängning mot NV till ny startplats. Längd ca 100 m, bredd ca 50 m.

4. 254 **Målområde**

Se 4. 244

4. 255 **Sekretariats- och informationsutrustning**

Se 4. 245.

4. 26 **Slalom D och D-komb**
4. 261 **Transportanläggningar**
Befintlig stollinbana kan nyttjas.
4. 262 **Startområde**
Röjning och markarbeten för nytt startområde in-
till storslalombanan (bana 1) på +615.
Permanent starthus 25 m² byggs.
4. 263 **Tävlingsbana**
Enligt 4.243, bana 1.
4. 264 **Målsområde**
Se 4.244
4. 265 **Sekretariats- och informationsutrustning**
Se 4.245

4. 27 **Träningsbackar**

Befintliga backsystem förutsätts bli utnyttjade.
För slalom och storslalom: Tottbacken, Snobbrännan, Tvättbrädan och Hamrebacken.
"Schuss-träning" och vallatest för störtlopp:
Rödkullen och Högåsensadeln.

4. 271 **Transportanläggningar**

Befintliga system kan utnyttjas.

4. 272 **Startområden**

Inga investeringskrav.

4. 273 **Träningsbanor**

Konstsnöanläggning i Snobbrännan rustas upp och förbättras.
Ny konstsnöanläggning i Tvättbrädan.

4. 274 **Övrigt**

Tidtagningssystem förutsätts hållas av nations-
trupperna. Värmestugor på viss distans får accepteras.
Inga OS-investeringar.

4 **INVESTERINGAR ARENOR**

<u>Pos</u>	<u>Investeringsdel</u>	<u>Kostn i 1000-tal kr</u>	<u>Anm/Restvärde</u>
4	ARENOR I ÖSTERSUND OCH ÅRE; KOSTNADER	596 000	Rv 3 920
4.1	<u>Arenor i Östersund</u>	503 000	Rv 2 580
4.11	<u>Arenakomplement och gemensamt</u>	67 000	Rv 580
4.111	Markförvärv och ar- renden	-	
4.112	Homogolisering el- ler motsvarande	700	
4.113	Ceremoniplatser	4 900	
4.114	Markarbeten, Rannåsdalen	38 580	
4.115	Yttre VA, El m m Rannåsdalen	12 130	
4.116	Temporära anlägg- ningar; Rannåsdal- en	6 250	
4.117	Utrustning till arenaområdet	4 440	
4.12	<u>Hoppbackar 70 m och 90 m</u>	100 000	
4.121	Tävlingszon	57 780	
4.122	Byggnader m m	30 180	
4.123	Publikutrymmen	6 790	
4.124	Transportanlägg- ning	900	
4.125	Temporära anläggningar	1 890	
4.126	Sekretariats- och informations- utrustning	2 460	
4.13	<u>Längdskidstadion</u>	32 000	
4.131	Tävlingszon	8 550	
4.132	Byggnader	16 420	
4.133	Publikutrymmen	1 820	
4.134	Temporära anlägg- ningar	1 610	
4.125	Sekretareats- och informations- utrustning	3 600	

4.14	<u>Skidskyttestadion</u>	3 000	
4.141	Skjutbana	3 000	
4.142	Publikutrymmen	-	
4.143	Sekretariats- och informations- utrustning	-	
4.15	<u>Spårområde</u>	12 000	
4.151	Tävlingszon	9 020	
4.152	Temporära anlägg- ningar	1 170	
4.153	Sekretariats- och informations- utrustning	1 810	
4.16	<u>Ishallar</u>	178 500	Rv 2 000
4.161	A- och C-hall, permanent ut- rymmen	85 000	
4.162	A- och C-hall, temporära anlägg- ningar	58 700	Rv 2 000
4.163	A- och C-hall, ytsammanställning	-	
4.164	A- och C-hall, Sekretariats- och informations- utrustning	22 100	
	Kostnad A- och C-hall	165.800	
4.165	B-hall, ombyggnad av bef utrymmen	5 500	
4.166	B-hall, temporära anläggningar	4 700	
4.167	B-hall, sekreta- riats- och infor- mationsutrustning	2 500	
	Kostnad B-hall	12.700	
4.17	<u>Skridskostadion</u>	43 500	
4.171	Tävlingsarena	17 300	
4.172	Byggnader (perma- nenta)	14 400	
4.173	Publikutrymmen	1 700	
4.174	Temporära anlägg- ningar	6 200	
4.175	Sekretariats- och informations- utrustning	3 900	

4.18	<u>Bob och rodel</u>	67 000		
4.181	Bana inkl funda- ment och start- ramper	16 100		
4.182	Byggnader	5 440		
4.183	Mark m m	37 000		
4.184	Sekretariats- och informations- utrustning	2 900		
4.185	Temporära anlägg- ningar	1 560		
4.186	Övrigt	4 000		
4.2	<u>Arenor i Åre</u>	93 000	Rv	1 340
4.21	<u>Arenakomplement och gemensamt</u>	8 850	Rv	1 200
4.211	Markförvärv och arrenden	670		
4.212	Homologisering	200		
4.213	Ceremoniplatser	1 200		
4.214	Temporära anlägg- ningar	1 080		
4.215	Utrustning till arenaområden	5 700	Rv	1 200
4.22	<u>Störtlopp H och H-komb</u>	26 900	Rv	140'
4.221	Transportanlägg- ningar	-		
4.222	Startområde	890		
4.223	Tävlingsbana	1 340		
4.224	Målområde	17 400	Rv	140'
4.225	Sekretariats- och informations- utrustning	7 270		
4.23	<u>Störtlopp D, D- komb och Super G- H</u>	19 800		
4.231	Transportanlägg- ningar	6 300		
4.232	Startområden	700		
4.233	Tävlingsbana	12 800		
4.234	Målområde	-		
4.235	Sekretariats- och informations- utrustning	-		

4.24	<u>Storslalom H och</u> <u>D samt Super G -</u> <u>D</u>		35 200
4.241	Transportanlägg- ningar	-	
4.242	Startområden	580	
4.243	Tävlingsområden	8 660	
4.244	Målområde	18 060	
4.245	Sekretariats- och informations- utrustning	7 900	
4.25	<u>Slalom H och</u> <u>H-komb</u>		1 000
4.251	Transportanlägg- ningar	-	
4.252	Startområden	800	
4.253	Tävlingsbanor	200	
4.254	Målområde	-	
4.255	Sekretariats- och informations- utrustning	-	
4.26	<u>Slalom D och</u> <u>D-komb</u>		250
4.261	Transportanlägg- ningar	-	
4.262	Startområde	250	
4.263	Tävlingsbanor	-	
4.264	Målområde	-	
4.265	Sekretariats- och informations- utrustning	-	
4.27	<u>Träningsbackar</u>		1 000
4.271	Transportanlägg- ningar	-	
4.272	Startområden	-	
4.273	Träningsbanor	1 000	
4.274	Övrigt	-	

5

INVESTERINGAR OLYMPISK BY

Olympiska byn dimensioneras för nationstrupper på sammanlagt 3000 personer.

Som olympisk by disponeras ett bostadsområde som byggs i nära anslutning till Rannåsdalen. En boendestandard med 2 personer per rumsenhet + några 1-personsrum per nation har förutsatts.

Byn består av en boendezon - inre zon och en yttre zon, dit även andra ackrediterade, t ex press, har tillträde.

Hela byn inhägnas och bevakas med TV-kameror och vakter. Inpassering sker via vaktstuga till yttre zon och därifrån via ny vakt till inre zon. Vakt finns dessutom vid varje byggnadsentré.

5.1

Permanent lokaler

Bostadsområdet byggs med 700 lägenheter. Till dessa hör normala bostadskomplement som förråd, tvättstugor, kvarterslokaler, garage, parkeringar m m, som också nyttjas av nationstrupperna.

4 st förskolor och en butik förutsätts bli utbyggda i området.

1 års hyra beräknas täcka tiden från färdigställande tills dess att lägenheterna är uthyrda.

I kalkylen ingår en temporär anpassning för OS-användning och kostnad för återanpassning/upprustning till normalt bostadsområde.

5.11

Inre zon

- 600 lägenheter för aktiva, ledare och servicepersonal	45 600 m2
- 25 lägenheter för sällskapsutrymmen	1 900 m2
- 50 lägenheter för kontor/expeditioner till nationstrupper	3 800 m2
- 25 lägenheter för läkarexpeditioner	1 900 m2
- Förråd och verkstäder placeras i befintliga förråd och garage	9 000 m2
- Kvarterslokaler disponeras av nationstrupperna för genomgångar, videouppspelningar och rekreation	1 000 m2
- 2 st förskolor disponeras som informationslokaler och mindre restauranger med egen kökskapacitet	1 000 m2

5.12 Yttre zon

2 stycken förskolor disponeras för följande funktioner:

- Lokaler för mindre presskonferenser	150 m2
- Ackreditering, information, bank, post, tele	350 m2
- Kemtält, fotobutik, blomsterbutik m m	300 m2
- "Träffstuga" med enkel servering	200 m2

I den yttre zonen placeras även en permanent livsmedelsbutik. Denna drivs och bekostas av handlaren själv. 500 m2

5.2 Temporära lokaler och anläggningar

- Inhägnader, grindar m m	
- Vaktstugor 2 st (till yttre resp inre zon)	100 m2

Lokaler i inre zonen:

- Bio, 150 platser	200 m2
- Discotek	200 m2
- Servering med 600 platser	1 000 m2

För serveringarna gäller:

Öppethållande dygnet runt, internationell matsedel.

Basmat förutsätts bli tillagad centralt på skolor och regementen.

Kök skall finnas för komplettering och specialmenyer, där även nationstruppernas egna kockar skall kunna arbeta.

5.3 Utrustning och inredning

Lägenheter inreds i enkel hotellstandard samt med bord och stolar i kök.

Övriga lokaler såsom sällskapsutrymmen, kontor, läkarexpeditioner, serveringar m m inreds och utrustas i normal omfattning.

Efter spelens slut avyttras inredningen.

5 **INVESTERINGAR OLYMPISK BY**

<u>Pos</u>	<u>Investeringsdel</u>	<u>Kostn i 1000-tal kr</u>	<u>Anm/restvärde</u>
5	OLYMPISK BY, KOST- NADER *	95 000	Rv 13 400
5.1	<u>Permanenta lokaler</u>	33 100	
5.11	Inre zon	31 500	
5.12	Yttre zon	1 600	
5.2	<u>Temporära lokaler och anläggningar</u>	19 900	Rv 3 800
5.3	<u>Utrustning och inredning</u>	42 000	Rv 9 600

* Som investeringar för olympisk by har följande kostnader inräknats:

- 1 års hyra för bostadsområdet, jämför punkt 5.1
- Temporär anpassning för OS-användning
- Utrustning och inredning
- Återställande/upprustning till normalt bostads-
område

6 **INVESTERINGAR INFRASTRUKTUR**

6.1 **Kommunikationer**

Beskrivning av planerade funktioner finns under pkt 11. Här tas endast de delar upp som innebär särskilda OS-investeringar.

6.11 **Flyg**

- Stationsplattan utökas från nuvarande 4 till 5 platser
- Befintlig taxibana breddas
- Ny parallell taxibana byggs

6.12 **Allmänna vägnätet - Åre**

- Ny väg byggs mellan E75 och väg 638 (jfr 11.43).
- E75 breddas för temporära av- och påstigningsfickor för bussar intill störtloppsarenan. En längd på 150 m förutsätts.

6.13 **Kommunala gatu- och vägnätet i Östersund**

- Ombyggnad för utökad kollektivtrafik vid järnvägsstationen inklusive temporär bussterminal /värmestuga.
- Lokal breddning av Litsvägen i Rannåsdalen med extra körfält för svängande trafik.
- Ny gångväg längs Litsvägen mellan Genvägen och Rannåsdalen. Gångbanor mot centrum breddas. Ny gångtunnel under väg 88 i Rannåsdalen. Markköp krävs för genomförandet.
- Temporär vinterväg för TPC-trafik mellan Rannåsdalen (hopptornen) och press- och radio-TV-centra i ATS.

6.14 **Kommunala gatu- och vägnätet i Åre**

- Befintlig väg norr om E75 mellan målområdena kompletteras för att fungera som huvudgångstråk.

6.2 **VA-försörjning**

6.21 **Rannåsdalen**

Ny vattenledning och tryckledning för avlopp ansluts till kommunala VA-nätet intill Slakteriet vid Litsvägen. Ledningarna förutsätts följa ny gångväg enligt pkt 6.13.

Pumpstation redovisas under pkt 4.115.

6.22 **Östberget**

I avvaktan på val av lägesalternativ har VA-frågorna ej utretts.

6.23 **Äre**

Temporära förstärkningsåtgärder för VA-verk och ledningar, extra personal, extra leasad maskinutrustning m m erfordras.

Kostnaden redovisas som driftkostnad under pkt 13.

6.3 **Kraftförsörjning**

6.31 **Rannåsdalen**

Kraftförsörjning saknas till blivande OS-område.

Uppvärmning förutsätts ske med elbaserade värmesystem.

Effektbehoven för anläggningarna är så stora att normala lågspänningsleveranser inte är möjliga. Högspänningsleveranser (20 respektive 10 kV) innebär att erforderliga transformatorstationer inte ingår i JKABs anläggningskostnader (ägs av abonnenten och redovisas under pkt 4.115).

Försörjningen ordnas lämpligen genom att befintlig 20 kV-kabel i I5-skogen kapas och skarvas fram till mottagningsstation (abonnentanläggning) vid A-hallen.

Uppskattat effektbehov, ca 4 MW, nödvändiggör reservmatningsmöjlighet genom ytterligare en utmatning från Lugnvik. Denna utföres med luftledning från industriområdet - parallellt med nya E75 - ner efter Litsvägen mot OS-området. Intill mottagningsstationen förläggs ledningen i mark.

6. 32 **Östberget**

Befintligt 10 kV-nät saknar nödvändig kapacitet.

Ny 10 kV-kabel förlägges från Näsvägen fram till bob/rodelbanan och vidare mot Frösödal. Fullgod reservmatningsmöjlighet erhålles.

Uppskattat effektbehov för anläggningen 1,1 - 1,5 MW. JKABs leverans sker i abonnentstation i anslutning till bob/rodelbanan.

6. 33 **Åre**

Flertalet av de anläggningar som erfordras för OS antas enligt programmet ingå i den ordinarie exploateringen av Åre-regionen och redan vara byggda före 1994. Således inga OS-investeringar.

Nya byggnader i målområdena respektive de nya lift- och snökanonanläggningarna som byggs antas kraftförsörjas från ÅKABs befintliga högspänningsabonnemang. En utökning av abonnerad effekt kan bli nödvändig, däremot inga investeringskostnader för JKABs del i detta skede. (Ny fördelningsstation uppföres i Åre 1987.)

6. 34 **Reservkraft**

Reservkraftanläggning med styrutrustning hyrs in för centrala drifts- och datafunktioner.

Reservkraft till arenor och till press-radio-TV-centra redovisas under pkt 4 för respektive arenaområde och under pkt 7.

6. 4 **Tele och data**

Televerkets investeringar redovisas under pkt 8.

OS-arrangören skall hålla inhägnade uppställningsplatser för transportabla satellitstationer med fri sikt mot söder.

- Östersund 200 m² (ATS)
- Åre 100 m²

Central datautrustning förutsätts bli leasad och redovisas som driftkostnad under pkt 13.

6 **INVESTERINGAR INFRASTUKTUR**

<u>Pos</u>	<u>Investeringsdel</u>	<u>Kostn i 1000-tal kr</u>	<u>Anm/Restvärde</u>
6	INFRASTRUKTUR KOSTNADER		42 000
6.1	<u>Kommunikationer</u>	36 900	
6.11	Flyg	28 000	
6.12	Allmänna vägnätet i Åre	3 100	
6.13	Kommunala gatu- och vägnätet i Östersund	5 690	
6.14	Kommunala gatu- och vägnätet i Åre	110	
6.2	<u>VA-försörjning</u>	2 200	
6.21	Rannåsdalen	2 200	
6.22	Östberget	-	
6.23	Åre	-	
6.3	<u>Kraftförsörjning</u>	2 900	
6.31	Rannåsdalen	2 100	
6.32	Östberget	400	
6.33	Åre	-	
6.34	Reservkraft	400	
6.4	<u>Tele och Data</u>	-	

7 **INVESTERINGAR, PRESS- och RADIO/TV-CENTRA**

I Östersund får ATS och FörvS anläggningar samt A4s restaurang disponeras.

I Åre förutsätts en ny sporthall uppföras inom OS-budgetens ram. Hallen anpassas temporärt till massmedias behov.

Subcenter, kommentatorshytter, teknikutrymmen m m på arenor redovisas under pkt 4.

7.1 **Presscenter m m i Östersund**

7.11 **Program presscenter**

- Administration	1 200 m2
- Skrivrum	2 930 m2
- Reception	10 m2
- Tryckeri, kopiering	200 m2
- TV-rum	200 m2
- Sammanträdesrum	60 m2
- Tidningsrum	100 m2
- Cafeteria	200 m2
- Nyhetsbyråer	1 430 m2
- Telefonboxar	140 m2
- Telexservice	140 m2
- Telefaxservice	140 m2
- Våtrum för bildbyråer	2 700 m2
- Omklädning	250 m2
- Kontorsutrymmen för uthyrning (alternativt reserv för skriv- utrymme)	600 m2
- Informationscentral	<u>200 m2</u>

Summa programyta för skrivande press, fotografer, bildbyråer, fotolab m m m	10 500 m2
---	-----------

Vissa utrymmen kan ge hyresintäkter.

7.12 **Program presskonferensutrymmen**

Utrymmena skall kunna ta emot 400 personer, varav 250 sittande, + podium och vara utrustat för simultantolkning	ca	500 m2
--	----	--------

Entré och foajéutrymmen

7.13 Program gemensamma ytor för press och Radio/TV

- Utrymmen för ackreditering	200 m ²
- Bank och post	150 m ²
- Taxfree shop och bar	<u>250 m²</u>

Summa programyta gemensamma utrymmen 600 m²
 Dessutom krävs en restaurang för massmediapersonal

7.14 Anpassning av Skolhuset ATS och FörVS till presscenter m m

Skolhuset kan med enkla medel omvandlas till ett väl fungerande presscenter för skrivande press och fotografer. Dessutom föreslås gemensamma lokaler enligt 7.13 (utom restaurang) bli placerade i Skolhuset.

Den resebyrå som redan finns passar väl in i OS-användningen.

Av byggnadens totala yta på ca 21 000 m² BTA beräknas drygt 16 000 m² tas i anspråk. Viss reservyta finns således även om alla utrymmen av praktiska skäl inte kan ställas till förfogande.

Byggåtgärder erfordras endast för våta utrymmen (fotolab m m) som placeras i vagnhall och plan 3 i flyglarna J och L.

Byggnaden har ett väl utbyggt telenät med 10 par teleledningar till varje lektionssal och komplett högtalaranläggning. Detta gör att kompletteringsbehovet blir begränsat.

Anpassningsarbeten och utrustning

- Vagnhall förses med enkel spånskivevägg innanför ytterväggen och delas upp i tre delar.
- Våutrymmen i skeppen J och L, plan 3, förses med temporärt golv av spånskivor (skydd mot fotokemikalier).
- Våtrumdelar förses med anordningar för riskavfall som pumpas till tankar
- Cafeteriautrustning
- Återställande och avstädning av hela skolbyggnaden.

7.15

Anpassning av Gymnastikbyggnaden ATS till presskonferensutrymmen

Byggnaden har en totalyta på 1850 m² BTA med en gymnastiksal på ca 800 m² + publikutrymme. Utrymmeskrav för presskonferenser tillgodoses med god marginal.

Anpassningsarbeten utrustning m m

- Möblering med 250 bekväma fåtöljer
- Uppbyggnad av podium längs en kortsida
- Återställande och avstädning av hela gymnastikbyggnaden

7.2

Radio/TV-center i Östersund

7.21

Program

- Studioblock för gästande bolag, 30 st	1 620 m ²
- Större radiostudio	100 m ²
- TV-studio för gästande bolag	200 m ²
- Masterkontroll + VB-rum	400 m ²
- CAR	300 m ²
- ENG-redigering, 2 st	30 m ²
- Off-tube kommentering, 15 st	90 m ²
- Kontrollrum för off-tube	20 m ²
- Uppehållsrum för tekniker	50 m ²
- Sammanträdesrum, 4 st	100 m ²
- Briefingrum	200 m ²
- Kontor för administration, RR + SVT, 20 st	400 m ²
- Teknikbokning	100 m ²
- "Rental service"	50 m ²
- Tekniskt varmförråd, 2 st	200 m ²
- Tekniskt kallförråd	200 m ²
- Tekniskt underhåll	100 m ²
- Redaktion för gästande TV-bolag, 21 st	1 365 m ²
- Dito för större TV- bolag, 5 st	2 500 m ²
- Yta för svenska TV-sporten	1 000 m ²
Summa programyta för Radio-TV	9 025 m ²

Övriga utrymmen

- Yta för amerikanskt TV-bolag (prel)	2 000 m ²
- Televerket Radio	200 m ²
- Informationscentral	200 m ²
- Cafeteria	280 m ²
Summa programyta	2 680 m ²

Utrymme för masterkontroll m m måste börja byggas upp i oktober 1993. Övriga lokaler skall disponeras januari t o m mars 1994.

OS-arrangören skall hålla med reservkraft till verksamheten.

Vissa utrymmen för utländska bolag kan ge hyresintäkter.

7.22 Anpassning av Teknikhuset ATS till Radio-TV-center

Av byggnadens totala yta på ca 28 800 m² BTA beräknas ca 16 000 m² tas i anspråk. Reservyta finns således även om alla utrymmen av praktiska skäl inte kan ställas till förfogande.

Byggnaden har en struktur som är mycket lämplig för ändamålet. De stora hallarna delas upp med temporära byggelement till mindre studioblock, redaktioner m m. Gårdshusens lokaler förutsätts kunna nyttjas utan byggåtgärder.

Anpassningsarbeten m m

- Ombyggnad av utbildningshallar till studioblock, redaktioner m m
- Återställande och avstädning av hela skolbyggnaden
- Inredning och utrustning förutsätts hållas av Radio-TV-bolagen.

7.3 Massmediarestaurang i Östersund

A4s restaurang med kapacitet på 2000 personer/timme ställs till förfogande.

7.4 Massmediacenter i Åre

7.41 Program Presscenter

- Utrymmen för nyhetsbyråer, administration, skrivrum, sammanträden m m	400 m ²
- Våtutrymmen för bildbyråer	200 m ²
Summa programyta	600 m ²

7.42 Program Radio-TV-center

- Radiostudios för gästande bolag,	50 m2
- TV-studio för gästande bolag	100 m2
- Bokningskontor	20 m2
- Uppehållsrum för tekniker	30 m2
- Tekniskt förråd	30 m2
- Tekniskt underhåll	30 m2
- Kontor för administration, RR + SVT, 5 st	100 m2
- VB-rum, CAR	50 m2
- Redaktioner för gästande bolag, 15 st	240 m2

Summa programyta 650 m2

OS-arrangören skall hålla med reservkraft till verksamheten.

7.43 Program gemensamma utrymmen

- Ackreditering och informations- central	100 m2
- Bank och post	100 m2
- Taxfree shop	160 m2
- Servering (cafeteria + enklare mat)	340 m2

Summa programyta 700 m2

7.44 En sporthall som massmediacenter

Som massmediacenter i Åre förut-
sätts nybyggnad av sporthall.
Inför olympiska spelen byggs
sporthallens "skal". Inom detta
utföres temporära lokaler enligt
programmet. Hallen utnyttjas del-
vis i två plan.

Blivande omklädnings- och för-
rådsdelar används till våtutrym-
men för foto och temporärt kök.
Efter avslutade spel färdigställs
hallen till permanent sporthall.

Summa programyta	1 950 m2 NTA
Sporthallens bruttoarea enligt preliminär skiss	2 150 m2 BTA
Erforderlig tilläggsyta i form av temporärt mellanbjälklag ca	700 m2 BTA

Markarbeten inklusive ca 100 p-
platser för OS-behovet och fram-
tida användning.

Anpassningsarbeten inredning m m

- Temporärt mellanbjälklag
- Indelning av hallytor i mindre rumsenheter och block enligt program
- Temporär köksutrustning
- Temporär inredning i presscenter och gemensamma utrymmen (Radio-TV-bolagen förutsätts hålla egen inredning och utrustning).

7 **INVESTERINGAR PRESS- och RADIO/TV-CENTRA**

<u>Pos</u>	<u>Investeringsdel</u>	<u>Kostn i 1000-tal kr</u>	<u>Anm/Restvärde</u>
7	PRESS- och RADIO/ TV-CENTRA, KOSTNADER	38 000	Rv 600
7.1	<u>Presscenter m m</u> <u>i Östersund</u>	7 500	Rv 300
7.14	Anpassning av Skolhuset ATS till presscenter m m	6 100	Rv 100
7.15	Anpassning av Gymnastikbygg- naden ATS till presskonferens- utrymmen	1 400	Rv 200
7.2	<u>Radio/TV-cen-</u> <u>ter i Östersund</u>	9 700	
7.22	Anpassning av Teknikhus ATS till Radio/TV- center	9 700	
7.3	<u>Massmediarestau-</u> <u>rang i Östersund</u>	-	
7.4	<u>Massmediacenter</u> <u>i Åre</u>	20 800	Rv 300
7.44	Ny sporthall som massmediacenter	20 800	Rv 300

INVESTERINGAR OCH DRIFT TELESERVICE**8.1****Teleservice**

Utredningen har gjorts av sakansvariga enheter inom respektive område och sammanställts av Anders Hansson vid Östersunds teleområde.

Deltagande enheter har varit

- Telekontoret, Östersund
- Televerkets Nätavdelning, Farsta
- Televerket Radio, Sundsvall och Farsta

Utgångsmaterial har varit beräkningarna från Falun/Åre 1992. Effekter som den kontinuerliga teknikutvecklingen förväntas ge, har vägts in. Det gäller såväl nätstruktur som nya användarkrav.

Utvecklingen inom telekommunikationsområdet är ju oerhört expansiv just nu och detta förhållande gör att man kan tänka sig flera alternativa lösningar i de enskilda fallen. Givetvis har utgångspunkten genomgående varit att man skall använda den teknik som i dag är tillgänglig och kommersiellt gångbar. I vissa avsnitt bygger dock utredningen på nätdeklarationer som ännu bara finns i långsiktiga planer som kan komma att ändras. Det ligger därför en viss osäkerhet i beräkningarna som kan slå åt båda hållen vad beträffar kostnaderna.

Kostnadsberäkningen består av två delar: hyres- och servicekostnader för ett uppskattat antal apparater, växlar, förbindelser etc samt kapitalkostnader för de investeringar, som måste göras (tillfälligt, för tidigt eller permanent) enbart för OS 1994.

Hyres- och servicekostnaderna har beräknats på en användningstid av två kvartal, 93-1 och 94-1, utom för abonnentväxeln. Denna beräknas vara i drift under tiden juli 1992 t o m juni 1994.

För tillfälliga installationer (terminaler och dyligt) är restvärdet på materielen efter nedmonteringen minskad med nedtagningskostnaden.

Kostnadsalkylen bygger således på att televerket på egen hand anskaffar erforderligt investeringskapital. OS-arrangören belastas enbart med sedvanliga hyres-, abonnemangs- och serviceavgifter samt kapital- och driftkostnader för de extra investeringar som erfordras enbart för spelen.

Trafikavgifter för telefoni, telex och data har ej beräknats och är ej heller med i kostnadskalkylen. Eventuellt täckes dessa kostnader med intäkter för försålda tjänster från nyttjarna.

8. 11 Förstärkning av telenätet

I televerkets preliminära planering ingår optiska fiberkablar från Duved till Östersund, från Östersund till Sundsvall och från Östersund via inlandet söder ut. Dessa kabelsystem beräknas vara idriftsatta senast år 1991 oberoende av OS-planerna. Diskussioner pågår också om att sammanbinda Duved med Meråker (Norge), varvid ett obrutet optiskt fibersystem erhålles mellan Östersund och Trondheim 1991/92. Förutsättningarna för ett telenät med hög kapacitet och säkerhet är därför mycket goda. Endast tillfälliga utökningar krävs, speciellt i linjeanslutningarnas ändpunkter.

Telefoninätet utökas i Östersund med en tillfällig containermonterad AXE-koncentrator innehållande 2000 nr. AXE-stationerna i Östersund och Järpen utökas liksom övriga telefonstationer inom de områden där åskådare förväntas bo i större omfattning. Utlandsstationerna, såväl automatiska som manuella, utökas i relativt omfattande grad.

DATEX-, TELEX- och NMT-näten förstärks.

Kostnader för utökning av utlandsstationer, Datex och Telex-näten belastar ej OS-arrangören. Dessa beräknas täckas av ökade trafikavgifter.

8. 12 Abbonentväxel

Abbonentväxelsystem med totalt 1800 linjer monteras i televerkets lokaler i Östersund. Ab-växeln har utflyttade växelenheter inom Östersund och Åre. Den förses också med datakommunikation och hänvisningsdator. Televerket betjänar telefonistfunktionen, vilken uppskattas till 59 manår under tiden juli 1992 t o m juni 1994.

8.13 Terminaler

För att utnyttja de olika teletjänsterna har vi räknat med nedanstående olika typer av terminaler. Även om utvecklingens snabba takt gör att 1994 års teletjänster är avsevärt olika dagens, så anger detta ändå en relativt kostnadsnivå. Uppskattat antal anges inom parentes: telex (180), PC med kommunikation (45), telefax (100), videotextmodem (350), datextmodem (70), telefonapparater (1000), telefonautomater (250), telefonhytter (150), telefonkiosker (100), MBS-apparater (150), minicall (370), NMT-apparater (40) samt diverse tillsatser, såsom samtalsmätare, telefonsvarare etc i ett ospecificerat antal.

8.14 Interna nät

Samtliga arenor förbinds med Press- och radio-TV-centra, som är placerade i ATS-lokalerna. I Åre anordnas ett "Sub-center" som dels har förbindelser till samtliga arenor, dels till ATS. Nät inom arenorna förutsätts ingå i kostnaderna för respektive arena.

Internnäten omfattar såväl arrangörens kommunikationsbehov som radio/TV samt press och åskådare.

8.15 Kabel-TV

Vid samtliga arenor och övriga funktioner finns anordnat ett KabelTV-nät med 20 kanaler. Detta skall ge arrangörer, massmedia, aktiva samt publik möjlighet att följa aktiviteterna vid de olika arenorna. KabelTV-nätet byggs även ut i Östersunds centrum till fromma för köpmännen och deras kunder. I Åre finns ett redan etablerat Kabel/TV-nät.

8.16 Förhyrda ledningar

Åre och Östersund sammankopplas med erforderligt antal ledningar för telefoni, data samt radio/TV-förbindelser i en befintlig optisk fiberkabel. För att erhålla högsta möjliga säkerhet uppkopplas en reservväg för sträckan Åre-Östersund via Trondheim-Oslo-Karlstad-Mora. Reservvägen står uppkopplad och övervakad. Den har full kapacitet och switchas in vid behov på ögonblicket.

Från Östersund finns ett antal geografiskt skilda vägar. TV-programmen sänds från Östersund antingen via radiolänksystem eller satellit.

8.17 **Kommunikationsradio**

Frekvensutrymmet i Sverige för radiokommunikation med stora system har hittills varit begränsat. Gemensamt i Europa utvecklas ett nytt digitalt mobiltelefonsystem, som kallas CEPT-GSM. Detta system beräknas vara tillgängligt 1993/94 och klarar utan vidare 3000 bärbara enheter. Med detta system kan arrangörspersonal, funktionärer, lagledare, tränare m fl hyra lämpligt antal enheter var och en efter sina behov. Systemet medger också obegränsade telefoneringsmöjligheter ut i det publika telefonnätet på samma sätt som NMT. Televerket Radio är tillsammans med Ericsson Radio mycket intresserad av att introducera detta system i samband med OS. De bärbara enheterna hyrs ut, förslagsvis via arrangörsorganisationen.

8.18 **Jourttjänst, reservdelar**

Funktionen hos anläggningarna för telekommunikation måste i möjligaste mån säkerställas. Vid behov skall felsökning/felavhjälpning eller annan tänkbar åtgärd, t ex omkoppling, snabbt kunna påbörjas. För detta krävs utökade personella insatser motsvarande ca 40 manmånader (inklusive testtävlingar) i form av jourttjänstgöring eller liknande samt utökad reservdelshållning.

8.19 **Larm- och bevakningsanläggningar**

En uppskattad totalsumma presenteras beträffande anläggningar för inbrottslarm, passagekontroll och TV-övervakning.

8.2 Televerket Radio, rundradio

Kalkylen är baserad på tillsammans med Sveriges Radio bedömda överföringsbehov mellan tävlingsplatserna och till utlandet. Kostnaderna anges i 1987 (mars) års prishnivå. Det förutsätts att särskilda medel anslås för Televerket Radios kostnader för radio- och TV-verksamheten i samband med OS 1994.

Kostnader för lokala kabelbundna förbindelser och förbindelser mellan Åre-Östersund samt ljudförbindelser, huvudsakligen kommentatorförbindelser från Östersund till utlandet, ingår i den av teleområdet Östersund uppgjorda kalkylen. Detta gäller även telefonsjänster (växlar o dyl).

Utöver nedan angivna behov kan det bli aktuellt att utländska programföretag begär att få disponera särskilda transportabla jordstationer för egen räkning. Eventuella kostnader för dessa förutsätts bli debiterade direkt på respektive programbolag.

Kalkylen bygger på nu gällande planer. Varje förändring beträffande lokalisering av tävlingsarenor kan medföra stora förändringar av kostnaderna.

Lokaler

Televerket Radio förutsätter att arrangören tillhandahåller ändamålsenliga lokaler för tillfällig uppställning av teknisk utrustning, expeditioner, personalrum m m liksom erforderlig värme, elektrisk energi inklusive reservkraft, vvs och säkerhetsbevakning.

Vidare förutsätts att logi bokas in för tjänstgörande driftpersonal (ca 30 personer i Östersund och ca 20 i Åre) under tävlingsperioden i nära anslutning till respektive tävlingsplats.

Lokalbehov i direkt anslutning till Sveriges Radio:

- Störtloppsmål	20 m ²	5 kVA
- Slalomsmål	20 m ²	5 kVA
- Teknisk central Åre	60 m ²	10 kVA
- IBC Östersund	200 m ²	15 kVA

International Broadcasting Center

- Tillgångar till antennbärare förutsätts.

Länkterminal i Rannåsdallen

- lokalbehov 20 m2 10 kVA
- hopptorn utgör antennbärare

Plats för fordonsuppställning

- I anslutning till IBC och samtliga tävlingsplatser m m i Östersund motsvarande 20 parkeringsplatser.
- I anslutning till störtloppsmål, slalomsmål och teknisk central i Åre motsvarande 15 parkeringsplatser.

Uppställningsplats utomhus (inhägnad) för transportabla satellitstationer med fri sikt mot söder

- Östersund 200 m2 50 kVA
- Åre 100 m2 20 kVA

Tillgång krävs till vissa lokaler ca 1993-10-01 och till övriga i början av januari 1994 fram till en månad efter OS. Motsvarande gäller i begränsad omfattning vid eventuellt för-OS.

8. 21

Investeringskostnader

För att möta de förväntade kraven behövs en avsevärd ökning av kapaciteten för rundradions del. I stor utsträckning kan detta ske genom tidigareläggning av planerad utökning/modernisering. För att senare kunna använda utrustningen i rundradions ordinarie verksamhet måste dock viss om-disponering ske.

Efterföljande sammanställning visar hur den uppskattade totala bruttoinvesteringskostnaden (materiel och därmed förenade arbetskostnader) på ca 130 Mkr kan härledas ur olika investeringsändamål.

	Bruttoinv	Restvärde
Lokala förbindelser för bild och ljud samt kontroll- och kopplingsutrust- ningar på tävlings- platser och master- kontroll		
- Östersund	17	11
- Åre	8	6
Förbindelser från Östersund till utlandet	105	95
Summa Mkr	130	112

De angivna kostnaderna är beräknade på nu känd teknik och utrustning. I vilken omfattning den tekniska utvecklingen påverkar angivna kostnader beror inte enbart på utrustningens pris och kapacitet utan även på de krav och förväntningar användarna ställer på ny teknik och utrustning.

För genomförandet av bruttoinvesteringen erfordras under åren 1989-1991 ca 35 Mkr/år och 1992 ca 25 Mkr. Restvärdet ca 95 Mkr beräknas kunna utnyttjas för rundradions investeringar med 10 Mkr 1992; 20 Mkr 1994; 25 Mkr 1998 och 40 Mkr 1999. (Några räntekostnader har inte inräknats i dessa siffror.)

8. 22

Driftkostnader

Följande sammanställning får betraktas som preliminär avsedd att belysa storleksordningen av de kostnader som skall belasta OS-kommittén och inkluderar ett begränsat för-OS 1993. Merparten av kostnaderna utfaller till betalning i samband med spelen, varför behov av förskottsmedel för detta ej beaktas i denna kalkyl. Behov av driftmedel, ca 1 Mkr, kommer dock att erfordras under perioden 1989-1992.

- Förplanering och projektering	6
- Utbildning och bemanning för distribution, övervakning och service	5
- Förbindelsebeställningskontor Frekvensplanering	
- Hyra av jordstation, satellit- transponder, helikopter, trans- portabel radiolänk, terminal- fordon m m	5
Summa	16 Mkr

8. 23

Kapitalkostnader

I rundrations kalkyl ingår ett restvärde som beräknas kunna utnyttjas med 25 Mkr 1998 och 40 Mkr 1999. Av denna anledning kompletteras kalkylen med en räntekostnad, 13 %, för de fyra respektive fem år som anläggningarna står outnyttjade. Om extra anslag kan tillskjutas Rundradiofonden för ytterligare tidigareläggning av planerad utökning/modernisering, minskar kapitalkostnaden i motsvarande proportion. Kostnaden redovisas under pkt 16.

Rundradiofonden, som byggs upp med licensmedel, har till uppgift att finansiera erforderliga investeringar för radio- och TV-överföring. Fonden kan normalt ej utnyttjas för förvägsinvesteringar.

8.3 **Finansiering**8.31 **Betalningsterminer**

Televerket kompenseras löpande för kapital- och driftkostnader i takt med investeringarnas utförande. Fakturering sker per 1 juli varje år enligt nedanstående betalningsplan. De investeringar, som görs för radio- och TV-sändningar, måste i sin helhet bestridas av OS-arrangören. Efter spelens avslutande återbetalas det beräknade restvärdet minskat med nedtagningskostnader och räntekostnader för tiden fram till dess utrustningarna beräknas kunna utnyttjas i rundradions normala verksamhet.

Betalnings- mottagare	1990	1991	1992	1993	1994	Summa
Östersunds teleområde	1	10	70	10	11	102 Mkr
Televerket Radio	36	36	36	26	-56	78 "
Summa	37	46	106	36	-45	180 Mkr

8.32 **Mervärdeskatt**

I investeringar i telenätet ingår den mervärdeskatt televerket har att erlagga till sina leverantörer.

I övrigt utgår vid tillfället gällande mervärdeskatt på samtliga terminaler, telefonapparater och tillsatser samt serviceavgifter för dessa och abonnentväxeln. Även uthyrning av radioenheter är momspliktig liksom larm- och bevakningsanläggningar.

8 **INVESTERINGAR OCH DRIFT TELESERVICE**

<u>Pos</u>	<u>Investeringsdel</u>	<u>Kostn i 1000-tal kr</u>	<u>Anm/Restvärde</u>
8	TELESERVICE OCH TELEVERKET RADIO; INVESTERINGAR OCH DRIFT, KOSTNADER	334 000	Rv 197 000
8.1	<u>Teleservice</u>	188 000	Rv 85 000
	<u>Investering</u>	153 400	Rv 85 000
8.11	Förstärkning	46 800	Rv 29 000
8.12	Abonnentväxel	14 400	Rv 8 600
8.13	Terminaler	16 600	Rv 4 600
8.14	Interna nät	29 600	Rv 17 500
8.15	KabelTV	1 000	Rv 300
8.16	Förhyrda ledn	-	-
8.17	Kom-radio	33 000	Rv 22 000
8.18	Jourtjänst, re- servdelar	-	-
8.19	Larm och bevakn	12 000	Rv 3 000
	<u>Drift</u>	34 600	
8.11	Förstärkning	2 300	
8.12	Abonnentväxel	10 300	
8.13	Terminaler	3 500	
8.14	Interna nät	2 600	
8.15	Kabel-TV	100	
8.16	Förhyrda ledn	9 400	
8.17	Kom-radio (6,0-5,0 Mkr)	1 000	Inkomst 5,0 Mkr är avräknad
8.18	Jourtjänst re- servdelar	5 100	
8.19	Larm och bevakn.	300	
8.2	<u>Televerket Radio</u>	146 000	Rv 112 000
8.21	<u>Investeringar</u>	130 000	Rv 112 000
	Lokal utr Öster- sund	17 000	Rv 11 000
	Lokal utr Åre	8 000	Rv 6 000
	Förbindelser från Östersund till utlandet	105 000	Rv 95 000
8.22	<u>Drift</u>	16 000	

INVESTERINGAR och DRIFT, RADIO och TV

Radio och TVs medverkan har utförligt redovisats och sammanställts av Sveriges Television, service-divisionen

"PM OM RADIO- OCH TV-BEVAKNINGEN AV OS 1994 I ÖSTERSUND OCH ÅRE".

Denna PM bifogas: Bilaga 9A.

Redovisningen omfattar:

- I Policy, förutsättningar
 - II Sammanfattning av kostnader
 - III Lokalbehov
- Bilagor 1-8.

Lokalbehovet har tillgodosetts på följande sätt:

- Radio- och TV-center i Östersund. 9025 m². Lokaler har anvisats i Teknikhuset ATS, där även stora reserver finns att tillgå för utländska TV-bolag m m. Stora parkeringsytor finns i direkt närhet. Se pkt 7.2.
- Radio- och TV-center i Åre. 655 m². Lokaler har anvisats i en planerad ny sporthall i Åre. I kalkylen ingår även nya parkeringsplatser. Se pkt 7.4.
- Kommentatorshytter o dyl på arenor. 1700 m². Ytorna ingår i program och kalkyl för respektive arena. Se pkt 4.
- Ytor för OB-bussar m m har planerats in vid varje arena. Se pkt 4.

9 **INVESTERINGAR OCH DRIFT, RADIO OCH TV**

<u>Pos</u>	<u>Investeringsdel</u>	<u>Kostn i 1000-tal kr</u>	<u>Anm/restvärde</u>
9	RADIO- OCH TV-BE- VAKNING INVESTERING OCH DRIFT, KOSTNADER	116 000	
9.1	<u>Investerings- kostnader</u>	19 300	
	På arenorna (PM bil 2)	3 700	
	I radio- och TV- centra (PM bil 3)	15 600	
	- Östersund	12 600	
	- Åre	3 000	
9.2	<u>Driftkostnader</u>	96 700	
	Tekniska resurser på arenor (PM bil 2) + avrundning	20 400	
	Tekniska resurser i radio-och TV- centra (PM bil 3)	7 900	
	- Östersund	7 600	
	- Åre	300	
	Personalkostnader (PM bil 4)	37 000	
	Planeringskostna- nader (PM bil 7)	27 600	
	Övriga driftkost- nader (PM bil 5)	8 800	
	Intäkter enligt kalkyl (PM bil 8)	-5 000	

10 RÄDDNINGSTJÄNST, SJUKVÅRD, POLIS m m

10.1 Räddningstjänst10.11 Östersund

Kommunala räddningstjänsten har i nuläget betydande resurser för att göra insatser vid olika slag av olyckshändelser. Sålunda finns i dag på huvudbrandstationen i Östersund sju man på heltid för att rycka ut inom 90 sekunder och fem man på deltid för att rycka ut inom åtta minuter. På ytterligare tre orter i kommunen finns brandstationer med sammanlagd beredskapsstyrka av 13 man, som kan rycka ut inom fem minuter.

Under tid för olympiska vinterspel kommer befolkningen inom kommunen att öka i stor omfattning, vilket ställer krav på ytterligare resurser, som kan redovisas på följande sätt:

- Heltidsstyrkan på huvudbrandstationen ökas från sju till tio man, eventuellt fördelade på två platser beroende av hur anläggningar för OS-spel anordnas.
- Närliggande kommuner skall genom avtal kunna lämna bistånd vid större olyckor.
- Förstärkningsmateriel upplånas från civilförsvaret. Erforderlig materiel som ej kan upplånas inköps.
- Försvarsmakten bistår med personal och materiel vid större olyckor samt speciellt med bandvagnar för transporter av sjuka och skadade i terräng.
- Vid arrangemang, där mycket folk samlas, skall finnas brandvakter, som kan ingripa omedelbart. Lämpligt är att dessa arbetar tillsammans med Röda Kors-personal, som svarar för sjukvårdsberedskap.

Insatser vid större olyckor bör vara planerade. Lämpligen finns en ledningsgrupp under OS-spelen med representanter i första hand för räddningstjänsten, sjukvården och polisen.

10.12 Åre

Nuvarande organisation med deltidсанställd personal på sex man i beredskapsstyrkan och fem minuters anspänningstid kommer ej att vara tillräckligt med tanke på den anstormning av människor och därmed ökade räddningstopografi, som ett olympiskt spel innebär.

Det fordras således bl a en personalförstärkning under spelen.

- En heltidsstyrka på brandsstationen i Åre, bestående av en brandmästare som utryckningsbefäl samt fyra brandmän i dygnsbemanning, med 90 sekunders anspänningstid. Nuvarande styrka, en brandförman och fem brandmän, förstärker heltidsstyrkan. Totalt kan då insättas två befäl + nio brandmän inom fem minuter efter larm. Det totala personalförstärkningsbehovet = 20 man.
- Förläggningen av fem man (jourstyrkan) kan ske genom inhyrning av husvagnar, som placeras i nära anslutning till brandstationen för att personalen skall klara anspänningstiden 90 sekunder.
- Förläggningen av de övriga 15 brandmännen kan ske på annat håll, centralt i Åre, men det måste alltså tillses att bostad finns att tillgå.
- För utlarmning av heltidsstyrkan anskaffas personsökare samt kompletteras radioutrustningen.
- Personlig utrustning (larmkläder) o dyl inköps.
- Civilförsvarsmateriel kan till viss del upplånas. Försvarsmakten kan bistå med personal och materiel i händelse av större olycka.

10. 2 **Sjukvård**10. 21 **Sjukvårdens inriktning under OS**

Vid ett OS-arrangemang kan hälso- och sjukvårdens resurser inom länssjukvården, Östersunds sjukhus samt primärvården inom Östersunds sjukhus, Krokoms och Åre kommuner ställas till förfogande. Läns-sjukvården finns i Östersund. Här finns länets enda akutsjukhus med samlade kvalificerade vård-resurser. Inom Östersunds sjukhus svarar lasarettet för den del av kroppssjukvården, som kräver akut- och/eller specialistvård. I länet finns en väl utbyggd primärvård. Primärvården omfattar bl a distriktsläkarnas och distriktssköterskornas resurser på hälsocentraler och mottagningar.

Den primära inriktningen är att under OS-dagarna inställa planerad verksamhet inom öppen och slutenvård i förhållande till vad som bedöms erforderligt för arrangemanget.

10. 22 **Kapacitetsbeskrivning**

Totalt omfattar lasarettet ca 500 vårdplatser, fördelade i huvudsak på specialiteterna medicin, kirurgi, ortopedi, obstetrik-gynekologi, öron-, näsa-, hals, ögon, barn samt infektion. Dessutom finns serviceavdelningar, anestesi, intensivvård, centraloperation, röntgen, kemiskt laboratorium, fysiologiskt laboratorium samt bakteriologiskt laboratorium. Dessutom finns en väl utbyggd specialisttandvård. De somatiska specialiteterna finns sålunda koncentrerade inom Östersund inom en enhet, vilket innebär en rationell vårdorganisation och ett välutrustat sjukhus med de flesta av det stora sjukhusens resurser.

Lasarettet har inom aktuella kliniker bl a följande resurser.

<u>Klinik/avdelning</u>	<u>Vårdplatser</u>	<u>Intagna</u>	<u>Läkarbesök/behand</u>
Medicin	115	5 116	11 800
Lung	30	1 203	5 500
Infektion	37	982	2 500
Kirurgi	117	4 321	10 000
Ortopedi	65	2 035	10 500
Ögon	17	558	12 000
Öron-, näsa-, hals	24	1 159	10 000
Barn	30	2 268	6 600
Obstretik-gynekologi	74	3 638	8 500
Hud			4 500
Akutmott			12 000
Klin kem lab (analyser)			2 100 000
Klin fys lab			1 000
Röntgenavd			50 000
Anestesiavd			10 000
Klin bakt lab			15 000
Isotopavd			600

Antalet operationer beräknas för 1987 uppgå till ca 10 000

Vid inställd planerad verksamhet kan optimalt öppenvårdsresurser motsvarande 265 läkarbesök frigöras per dag.

Ett hundratal vårdplatser bör även kunna frigöras.

Antalet specialistkompetenta läkare uppgår till totalt 101 st.

Sjuksköterskepersonal finns inom länssjukvården motsvarande 451,01 tjänster.

För primärvården inom Östersunds kommun redovisas resurser enligt följande.

- 27 distriktsläkare fördelade på 8 hälsocentraler
- 31,75 distr.sköterskor " "
- Folktandvård på 6 hälsocentraler

Primärvården har inom Krokoms kommun följande resurser.

- 8 distriktsläkare fördelade på 3 hälsocentraler
- 10,5 distr.sköterskor " "
- Folktandvård på 3 hälsocentraler

Vid Åre sjukhus finns riks- och länssjukvård innehållande bl a ortopedisk rehabilitering. Även primärvården får riks- och länskaraktär, eftersom turister från hela landet besöker öppenvårdsmottagningarna, Vid hälsocentralen i Åre ökas öppethållandet under turistsäsongen och läkarbemannning och jour finns både i Åre och Järpen.

Primärvårdsverksamheten omfattar i stort följande.

- 7 distriktsläkare fördelade på 3 hälsocentraler
- 10 distr.sköterskor " "
- Folktandvård på 3 hälsocentraler

Vid berörda sjukhus och hälsocentraler inom primärvården kan den planerade verksamheten inställas, varvid beredskap finns för följande antal läkarbesök per dag.

Östersund	50
Krokom	40
Åre	45

Summa	135
-------	-----

Vid Åre sjukhus uppskattas 25 vårdplatser kunna ställas till förfogande.

10.23 Sjuktransportorganisation

Landstinget har i samarbete med bl a Östersunds kommun en mycket omfattande och rationell organisation för sjuktransporter. Organisationen bedöms ej som tillräcklig för att klara transporterna vid OS.

Assistans krävs från bl a försvarsmakten och civilförsvaret.

10.24 Katastrofberedskap

För Östersunds sjukhus finns en katastrofplan. Denna skall användas då sjukhusets ordinarie kapacitet bedöms otillräcklig. Instruktionerna i planen avser att möjliggöra en snabb omorganisation och mobilisering av sjukhusets resurser vid ett katastrofläge.

10.25 Övrigt

Eftersom framför allt akutsjukvård för den bofasta befolkningen i Östersund måste fungera även under ett OS, måste lokaler anvisas och utrustas för att tillgodose akutbehovet för de tillresande.

Berörd personal måste utbildas i "turist-engelska/tyska".

Apoteksservice måste tillgodoses och transporter av besökande i primärvården måste ordnas i tjänsten.

10.3 Polis

Planering och kostnadsanalyser bygger på en total polisiär insats av ca 1000 polisiära befattningshavare och 200 väktare. I följande organisations-tablå redovisas i stort hur personalresurserna fördelas och nyttjas.

- 39 kommissarier
- 400 inspektörer
- 500 polisassistenter
- 90 administrativa
- 200 väktare (motsv)

Den totala kostnaden för polisinsatserna under OS har kalkylerats till storleksordningen 60 Mkr. De olympiska vinterspelen förutsätts bli bedömda som ideell verksamhet, varvid samhället ansvarar för polisverksamheten. Som OS-kostnad tas därför endast upp specifika merkostnader. Dessa har (bl a genom uppräknig av Falun/Åre-kalkylen) bedömts till 5 Mkr.

10.4 Östersunds armégarnison

Vid ett OS i Östersund/Åre 1994 torde stora anspråk komma att ställas på bistånd från försvarsmakten.

Önskemål om bistånd ställs i samlad form från organisationskommittén till Chefen Östersunds armégarnison.

För att lösa räddningsfrågor, säkerhetsfrågor m m kan Östersunds armégarnison bidra med personal och materiel för bl a

- sjuktransporter i terräng
- omhändertagande av skadade (tält)
- samband, tråd, radio, mcord
- trafiktjänst.

Ovan angivna funktioner ingår i utbildningen av värnpliktiga och kan därför infogas som en naturlig del i deras ordinarie utbildning, ett förhållande som medför att kostnaderna för dessa former av bistånd kraftigt kan begränsas.

10.5 Länsstyrelsen, civilförsvaret

Inom Jämtlands län finns en stor mängd materiel förrådställd och avsedd att användas av civilförsvarets krigsorganisation vid beredskapstillstånd och i krig. Materielen består dels av utrustning för personalen (personlig utrustning) och dels av utrustning, som är avsedd att användas av organisationens olika enheter (gemensam utrustning).

Utrustningen är modern och mycket ändamålsenlig. Den gemensamma utrustningen består i väsentliga delar av materiel för krigsräddningstjänsten. Den lämpar sig därför väl som förstärkningsmateriel för fredstida räddningstjänst.

Länsstyrelsen kan medverka i samverkan med Statens Räddningsverks räddningsskola, Sandö, vid ett genomförande av Olympiska spel i Östersund-Åre-området dels genom utlåning av civilförsvarsmateriel och dels genom förmedling av kontakter mellan berörda kommuner och centrala myndigheter främst rörande räddningstjänstfrågorna.

Länsstyrelsen kommer givetvis dessutom att ha den beredskap, som kan krävas av myndigheten för att vid behov medverka vid ledning av räddningstjänst.

Diskussioner förs i Sverige om att söka utnyttja civilförsvarspersonal för räddningstjänstinsatser i fredstid. Lanspråktagande av det slaget måste ske genom frivilliga åtaganden. Formerna för detta är ännu inte klara. Om frivilliggrupper har hunnit organiseras inom länet år 1994, kan länsstyrelsen medverka med att - om behov föreligger - engagera sådan personal.

OS-budgeten belastas endast av kostnader för framtagning, utlåning och återställande av materielen samt vissa lånekostnader (ingår i 10.1).

10.6 Kommunalteknisk service

Östersunds och Åre kommuner kommer liksom kraftleverantören m fl att få en starkt ökad belastning under OS-perioden. Detta kan ta sig uttryck i ökad planering och administration, temporära förstärkningar, extra personal, extra leasad/lånad utrustning, höjd serviceberedskap m m.

Exempel på berörda arbetsområden

- Kraftförsörjning
- VA-försörjning
- Renhållning
- Vaghållning
- Trafikplanering och ledning

Merkostnader för OS är svåra att beräkna och kan endast grovt uppskattas.

10 **DRIFT, RÄDDNINGSTJÄNST, SJUKVÅRD, POLIS m m**

<u>Pos</u>	<u>Investeringsdel</u>	<u>Kostn i 1000-tal kr</u>	<u>Anm/Restvärde</u>
10	RÄDDNINGSTJÄNST, SJUKVÅRD, POLIS m m KOSTNADER	40 000	
10.1	<u>Räddningstjänst</u>	1 500	
10.11	Östersund	1 000	
10.12	Åre	500	
10.2	<u>Sjukvård</u>	15 000	
10.3	<u>Polis</u>	5 000	
10.4	<u>Östersunds armé- garnison</u>	5 000	
10.5	<u>Länsstyrelsen, Civilförsvaret</u>	-	Ingår i 10.1
10.6	<u>Kommunalteknisk service</u>	13 500	

11

KOMMUNIKATIONER

Östersund och Åre har generellt sett goda förbindelser utåt inom alla trafikslag och väl fungerande lokala väg- och trafiknät. Planer finns för ytterligare utbyggnader, som beräknas vara färdigställda före 1994. De olympiska vinterspelen innebär dock en väsentligt ökad belastning.

Följande redovisning belyser översiktligt hur detta kan klaras. De investeringar, som krävs p g a OS och som annars ej skulle genomföras, tas upp som OS-kostnad under pkt 6: Investeringar infrastruktur. Extra driftkostnader för OS, som ej leder till motsvarande intäkter, redovisas under pkt 13: Driftkostnader.

11.1

Preliminär trafikanalys

I spelen engageras direkt cirka 15 000 personer och en publik av 50 000 - 80 000 personer/dag. Fördelningen mellan Åre och Östersund kan uppskattas vara ungefär följande:

	OS-engagerade	Publik/dag
Östersund	9 000	30 000-50 000
Åre	3 000	10 000-30 000

Publiken består av lokalt boende, flerdagsbesökare och dagsbesökare.

11.11

Till- och frånresor

Det antas att de OS-engagerade anländer under en 14-dagarsperiod med stegrat antal de sista dagarna. Avresa sker med stark koncentration till 2 dagar.

Publiken anländer och avreser under hela tävlings-tiden, d v s 13 dagar med toppar första och sista dagarna.

Dimensionerande blir avresedagarna.

En gissad fördelning på färdmedel kan se ut på följande sätt:

Bruttotrafik i en riktning och sammanlagt under 2 dygn

	Antal	Flyg	Tåg	Väg	Lokalt boende
Nations-trupper	3 000	2 700	100	200	-
Offi-cials	600	600	-	-	-
Press, radio, TV, tele-verket	6 000	3 500	1 000	1 000	500
Funktio-närer och personal-förstärk-ningar	5 400	1 200	400	800	3 000
Publik	80 000	5 000	10 500	48 000	16 500
Summa	95 000	13 000	12 000	50 000	20 000

Detta kan ge ett kapacitetsbehov maximalt för flyg respektive tåg av 7000 à 8000 personer under en dag.

Marktransporter till flygfält respektive järnvägsstation i Östersund behöver då dimensioneras för att under en dag frakta sammanlagt cirka 15000 personer i en riktning.

11.12 Dagspendling till och från Östersund-Åre

Pendlingsfrekvensen beror på var publiken kan beredas övernattningsmöjligheter. Huvudparten torde kunna bo inom 10-15 mil från axeln Östersund-Åre och kommer att i hög grad utnyttja egen bil eller charterbussar för pendling till tävlingarna. Det är dock inte osannolikt att 5000 à 10000 människor per dag kan utnyttja tåg utmed linjen Sundsvall-Östersund-Åre-Storlien-Trondheim. Marktransporter till tåg erfordras.

11.13 Utpendling mellan Åre och Östersund

Det kan uppskattas att 5000 å 10000 människor per dag kommer att förflytta sig mellan förläggning/ bostad på ena orten och tävlingsområdet på andra orten. Det är av vikt att dessa förflyttningar kan ske i anslutning till tävlingars början respektive slut, helst inom en tidsrymd av ett par timmar.

En "gissad" fördelning på färdmedel kan vara följande:

Tåg	2 000-5 000 personer/riktning
Charterbuss	1 000-2 000 "-
Reguljär buss	100- 500 "-
Egen bil	2 000-2 500 "-

Siffrorna kan tjäna till ledning för beräkning av kapacitetsbehov på respektive färdmedel samt parkeringsutrymme. För tågresenärer tillkommer kravet på anslutande bussar.

11.14 OS-organisationens egna transporter

Organisationen skall hålla transportservice till alla ackrediterade.

Alla grupper skjutsas till och från flyg respektive tåg.

En normalstor nationstrupp betjänas med minst 3 personbilar/minibussar. Varje ishockeylag skall disponera 1 buss.

IOC-delegater skall ha bil med chaufför till förfogande.

För massmediapersonal hålls transportservice mellan boendet-arenor-press, radio, TV-centra och andra aktuella resmål samt mellan Östersund och Åre.

Funktionärer m fl har stora transportbehov.

För att klara detta byggs en transportcentral upp - TPC - med central administration och boknings-expeditioner, rum för chaufförer m m vid de mest frekventa resmålen. Bokningssystemet samordnas med övriga buss- och taxitransporter.

Särskilda parkeringsytor reserveras.

OS-organisationen bör också sörja för att ett stort antal hyrbilar finns att disponera.

11.15 Trafikförsörjning till Rannåsdalen

Följande räkneexempel visar hur 50 000 personer kan komma till eller från Rannåsdalen.

Gående	10 % 5 000	10 % 5 000	20 % 10 000
Egen bil	40 % 20 000	60 % 30 000	25 % 12 500
2,5 pers/bil	8 000 p 25 ha	12 000 p 36 ha	5 000 p 15 ha
Charterbuss	15 % 7 500	10 % 5 000	20 % 10 000
50 pass/buss	150 buss-p 2 ha	100 buss-p 1,5 ha	200 buss-p 2,5-3 ha
Allmän buss	25 % 12 500	10 % 5 000	30 % 15 000
50 pass/buss enkel väg			
2,5 turer/buss	100 bus- sar	40 bus- sar	120 bus- sar
Taxi, Limou- sine	10 % 5 000	10 % 5 000	5 % 2 500
3 pass/bil	1 700	1 700	800
enkel väg	700 bi- lar	700 bi- lar	350 bi- lar
2,5 turer/bil			

Följande slutsatser kan dras om dimensioneringsföresattningar.

- Det erfordras goda gångvägar mellan centrum och tävlingsområdet.
- För bilparkering krävs en sammanlagd yta av 25-35 hektar som rymmer 8 000-12 000 bilplatser. Parkering bör av kapacitetsskäl spridas till flera platser inom max 1-1,5 km avstånd från arenaområdet. (Parkering på längre avstånd kräver en betydande insats av pendelbussar.) Handikapp-parkering erfordras i anslutning till entréer. Gångvägar bör ordnas mellan parkering och arenor.
- För allmän busstrafik erfordras kapacitet för att transportera 10 000-15 000 passagerare inom en tidsrymd av 1 - 2 timmar. Eftersom det måste förutsättas att normal trafikförsörjning - eventuellt med undantag av skolskjutsar - skall fungera också under spelen, innebär detta att 100-talet extra bussar erfordras.

Angöringsplatser bör rymma minst 10-talet allmänna bussar.

- För charterbussar krävs ytor för avlämnande av passagerare. Parkering för 150 - 200 bussar bör anordnas i direkt anslutning till entréer. Med denna lösning kan påstigning ske på parkeringsplatsen.
- Taxi och limousine kommer att krävas för betalstarka besökare till OS (t ex representation). Ett tillskottsbehov av 300-500 bilar är inte orimligt.
- Särskilda angöringsområden reserveras för transporter av nationstrupper, officials, funktionärer och massmediapersonal.

11.16 Trafik i Åre

Programmet baseras på tidigare OS-utredningar, där bl a erfarenheter från WC-tävlingar vägts in.

11.17 Generella trafikkrav

I den kommande trafikplaneringen skall särskild omsorg ägnas åt följande kategorier.

- räddningstjänst
- servicefordon
- varutransporter
- handikappade

11.2 Flyg

11.21 Reguljärflyg och charterflyg

Reguljärflyg Östersund-Stockholm t o r kan bedrivas med varierande intensitet. Som grund kan en tidtabell på 30 min mellan avgångarna läggas. Som alternativ kan non-stop-trafik tillämpas vilket ger stora möjligheter att följa bokningsläget dag för dag och därmed fylla på med avgångar efter behov.

Charterflyget, med plan på upp till 200-300 passagerare, passar in mot reguljärflyget. Under OS-veckorna kommer Frösön att fungera som en storflygplats. Man kommer då att ta till s k "slots" d v s styrning på ankomsterna.

Bansystem och plattor

Befintliga taxibanor behöver breddas. Dessutom krävs en ny parallell taxibana.

Stationsplattan utökas från nuvarande 4 till 5 platser.

För charterplan förutsätts att den militära sidan får utnyttjas.

Terminal

Den nya terminalen klarar en snabb genomströmning även vid tät tidtabell med 3-4 samtidiga plan i storleken 115-140 platser.

Charterflyget föreslås styras till militärsidan där provisoriska terminalfunktioner inklusive pass och tull etableras (för ackrediterade skall enligt den olymiska chartertern förenklade rutiner tillämpas).

Buss- och bilsidan

Genom viss styrning av privatbilarna till förmån för bussar och taxi, klarar sig angoringssidan utan investeringar.

11.22

Helikopterflyg

Verksamheten organiseras och utgår från Jämtlands Aeros anläggning i Göviken. Extra landningsplatser kan anordnas på isen.

Temporära helikopterlandningsplatser anordnas i Rännåsdalen och på ATS. - Snöröjd yta ca 40x40 m med fria in- och utflygningsriktningar. Området inhägnas.

I Åre snöröjs Årevallen och prepareras som landningsplats. Befintlig hangar utnyttjas.

En kapacitet på ca 25 pers/tim mellan Östersund och Åre har lagts som preliminär förutsättning.

Utöver den kommersiella trafiken används helikoptrar av polis och i räddnings/sjukvårdstjänst. Eventuella krav på särskild trafikledning och samordning utreds senare.

11.23 **Privatflyg**

Privatflyg till Östersund hänvisas till Ope-fältet som förutsätts vara upprustat före 1994.

I Åre prepareras en landningsbana på 800x50 m på Åresjöns is. Taxibana och uppställningsplatser prepareras liksom väganslutning till Åre Strand.

11.3 **Järnväg**

SJ planerar en utbyggnad och modernisering av anläggningar och bana på linjen Östersund-Storlien. Åtgärderna planeras vara klara till 1994 på sträckan Östersund-Duved.

Planerna omfattar bl a utbyggnad av Åre och Duveds stationer till moderna terminaler, som kan i utbyggt skick mottaga väsentligt flera resenärer än i dag.

En provisorisk hållplats vid Havremagasinet har diskuterats men ej tagits med i detta skede.

11.31 **Pendeltrafik Östersund-Åre-Östersund**

Pendeltrafik kan bedrivas i 1-timmes intervall med körtid på 70-75 minuter.

Varje tågsätt består normalt av 13 st moderna 2-klassvagnar och kan ta upp till ca 1000 resande.

Kapacitetsexempel: Boende i Östersund skall se en utförsåkningstävling i Åre. Tävlings tid normalt kl 11.00 till 14.00/15.00.

Ö-Å: Körperiod 06.15-10.30 = 4 000 resande

Å-Ö: Körperiod 14.15-18.30 = 4 000 resande

Tävlingarna i Östersund ligger tidsmässigt mer spridda över dagen. Detta gör att boende i Åre, som dagspendlar till Östersund, kan sprida sitt resande över längre tid, vilket ger högre kapacitet.

Om arrangörerna för IOC eller andra intressenters räkning önskar särskilda konferensvagnar, kan SJ sälja sådana under OS-perioden. Dessa kan placeras i pendeltågen.

Pendeltågen är utrustade med högtalarsystem, där information om OS-arrangemang m m kan förmedlas.

11.32 **Pendeltrafik Trondheim-Åre-Trondheim**

Genom NSB försorg kan motpendeltrafik ordnas med en beräknad kapacitet per dag på ca 4000 personer.

För resenärer från Trondheim-Storlien till/från Östersunds-arrangemangen sker omstigning i Åre till pendeln Åre-Östersund-Åre.

11.33 **Fjärrtrafiken till och från Jämtland**

Trafiken från Stockholmsområdet samt Malmö/Göteborg kan ge en kapacitet som svarar mot dagens toppvintersport, d v s 3000 resande/dag. För tillresor före OS och frånresor efter OS kan kapaciteten uppgå till 5000 resande/dag. Tågen måste dock enligt preliminär bedömning ha Östersund som slutpunkt med omstigning till pendeltågen mot Åre.

Om efterfrågan finns, kan toppkapaciteten 5000 resande utnyttjas dagligen under OS-perioden.

11.4 **Allmänna vägnätet**

11.41 **Utbyggnad av E75**

Utbyggnad av E75 i ny sträckning nordöst om Östersund är högt prioriterad i den flerårsplan för byggande av riksvägar i länet, som vägverket skall fastställa i höst. Den kommer med säkerhet att i planen redovisas med färdigställande 1993 eller 1994. Om Östersund skulle få arrangera OS 1994, kan dock ett färdigställande 1993 förutsättas.

11.42 **Bro över Rödösundet**

En bro förkortar väsentligt restiden från flygplatsen till Åre. Den ger samtidigt en avlastning av trafik från Östersunds centrala delar. Vid ett OS får detta stor betydelse.

Bron har vid länsstyrelsens behandling av flerårsplan för byggande av länsvägar getts låg prioritet. Av den anledningen kan man inte räkna med att bron kommer att ingå i vägplanen för perioden 1988-1997. Till skillnad från tidigare utredning om OS i Falun-Åre kan pengar ur OS-budgeten nu inte motiveras.

En bro över Rödösundet är dock intressant för länet och vägverket, då den ersätter en färjeled. Man bör därför kunna ta upp en diskussion med vägverket om en finansiering av bron före OS.

11.43 Vägar i Åre

Ny väg byggs mellan E75 och väg 638. Vägen ersätter den väg vid Lundsgården, som blivit avskuren av störtloppsmålet, Nivåskillnad 40 m, beräknad längd ca 550 m. Bredd 7,5 + 2,25 m gångbana på en sida. - OS-investering.

11.5 Kommunala gatu- och vägnätet11.51 Östersund

Under ett flertal år har i Östersund planerats för fortsatt utbyggnad och förbättring av en trafikring med stor kapacitet runt centrumområdet. Vidare planeras ombyggnad av en besvärlig gatu-korsning på väg 88. Enligt vägverkets förslag till s k fördelningsplan finns möjlighet att erhålla statsbidrag till dessa åtgärder under början och mitten av 1990-talet enligt nedan.

Objekt	Beräknad kostnad Mkr	Tidpunkt enl fördel- ningsplan
Grindplan (korsningen Rådhusgatan-Stuguvägen)	3,2	1990
Samordnade trafiksignaler längs Rådhusgatan	2,3	1990
Ombyggnad korsningen Litsvägen-Fältjägargränd	3,5	1991
Ombyggnad Gräns-gatan m.m	9,0	1993
Ombyggnad Strandgatan	8,5	1994

Om OS förlägges till Östersund 1994 bör åtgärder enligt ovan kunna tidigareläggas och vara slutförda senast 1993.

Den nya trafikringen ger tillsammans med en komplett E75-förbifart en ökad smidighet och kapacitet. Detta är speciellt viktigt under OS, då alternativa möjligheter till ledning av trafiken måste kunna utnyttjas.

Följande åtgärder föreslås bli genomförda speciellt för OS:

- Omdisponering av ytorna kring järnvägsstationen för att ge kollektivtrafiken bättre förhållanden. Nuvarande parkeringsyta reserveras för bussar. Förbindelsen mot Strandgatan/Grängsgatan öppnas för bussar.
- Temporär bussteminal/värmestuga utförs vid järnvägsstationen.
- Litsvägen breddas lokalt i Rannåsdalen med extra körfält för svängande trafik.
- Ny gångväg utförs längs Litsvägen mellan Genvägen och Rannåsdalen. Gångbanor mot centrum breddas.
- Gångtunnel utförs under Litsvägen för gående från parkeringsytor på I5-området (jfr 11.71) och från en eventuell OS-hållplats vid Havremagasinet.
- Ny väg mellan publiktorget och hopptornen har redovisats under pkt 4.114. En temporär vinterväg för TPC-trafik utförs i förlängningen av denna väg mot press- och radio-TV-centra i ATS.
- Särskilda trafikreglerande åtgärder genomförs - bl a kan Litsvägen behöva reserveras helt för kollektivtrafik och TPC-trafik. Eventuellt erfordras särskilda trafikåtgärder kvällstid p g a aktiviteter i centrum. Åtgärderna innebär planering, temporär skyltning, avstängningar m m samt personalinsatser ute på fältet.

11.52 Åre

Speciellt för OS utförs följande åtgärder:

- Befintlig väg norr om E75 mellan målområdena kompletteras för att fungera som huvudgångstråk.
- Ombyggnad av väg till Fjällgården är förorsakad av arenautbyggnad och redovisas under pkt 4.243.
- Särskilda trafikreglerande åtgärder enligt samma mönster som för Östersund.
- Breddad plogning för avkörnings- och mötesramper, parkering m m.

11.6 Buss- och taxitrafik

11.61 Östersund

Kollektivtrafiken förutsätts få företräde under OS-perioden. Diskuterade transportlösningar:

- Matartrafik mellan järnvägsstationen och tävlingsarenorna, anpassade till tågtiderna (eventuellt utan turlista).
- Transfertrafik mellan flygstationen och arenor respektive hotell/boendeanläggningar.
- Speciella ringlinjer mellan järnvägsstation, hotell/boendeanläggningar och arenor.
- Trafik mellan centrum och Rannåsdalen, där generösa ytor reserveras för kollektivtrafiken.

Mellan länets övriga kommuner till och från Östersund bör länstrafiken utföra en omfattande specialtrafik.

Mellan flygstationen och Åre utförs trafik med direktbussar.

Kollektiva resor kan som komplement till järnvägen ske med buss i linjetrafik och en (troligen omfattande) chartertrafik.

11.62 Åre

Av- och påstigningsfickor för 20-30 bussar anordnas intill målområdena - befintliga vid kabinbanan, nya vid Störtloppet. Hållplatser anordnas på torget som förutsätts vara reserverat för kollektivtrafik. Vändslingor planeras.

Uppställning för bussar finns intill järnvägsstationen.

Planerad parkeringsyta öster och väster om kyrkogården reserveras för bussparkering. Dessutom anordnas temporär bussparkering på snöröjda tjälade ängsytor norr och öster om planerad bilparkering. Detta kan ge plats för ca 100 bussar.

Ytterligare 100 bussar bereds uppställningsplats genom snöröjning och preparering av ängsmark i utkanten av samhället.

Temporär bussterminal(-er) 100 m² BTA utförs. Hyrda bodar förutsätts.

Eventuellt anordnas busspendel mellan isparkering och arenor.

11.63 **Organisation**

Linjetrafiken bedöms kräva ca 100 st extra bussar. Dessutom behövs bussar i TPC-trafik och charterbussar. Inhyrning mot speciella avtal och tidigarelagd produktion bör studeras.

Behovet av en samordning av de olika transportinsatserna kommer att vara mycket omfattande. Eventuellt bör inte endast busstrafiken inordnas i ett gemensamt system utan även taxi och chartertrafik. Investeringar behövs dels för en sambandscentral, dels för utrustning i samtliga fordon.

11.7 **Parkering**

Privatbilister kommer att styras mot temporära parkeringsplatser från ett flertal punkter längs tillfartsvägarna. Samordning sker via radio- och sambandscentral.

11.71 **Östersund**

Parkering anordnas genom snöröjning, tjälning och preparering av tillgängliga ytor inom 1,5 km avstånd från Rannåsdalen.

Viss översyn av tillfartsvägar torde bli nödvändigt liksom preparering av in- och utfarter till parkeringsytor.

Erforderlig yta 25-35 ha finns på I5s och A4s övningsområden i form av körgårdar, skjutbanor, öppna ängsytor o dyl och på kommunens mark i området Tennishallen-Björkbacka. (Erfarenheter från O-ringen 1989 kommer att kunna utnyttjas.) Från parkeringsplatser prepareras temporära gångvägar till arenorna i Rannåsdalen.

11.72 **Frösön**

Lösningen kommer att vara beroende av valt alternativ för bob/rodel.

Till det södra läget finns tillräckligt stora och användbara ytor i Lövstaområdet.

Till det östra läget anordnas isparkering med särskilda gångvägar och busspendel till bob-rodelbanan.

11.73

Åre

Parkering för publik anordnas på Åresjön för 3000 + 2000 bilar. 2 st tillfarter prepareras från Vik respektive väster om störtloppsmålet. För tillfart från öster breddas E75 med nytt avfartskörfält. Anslutningsväg mot sjön ses över och kompletteras (västra sidan).

Söder om störtloppsmålet iordningställs en parkerings- och uppställningsyta på ca 1000 m² mellan järnvägen och sjön.

De båda utfarterna utförs med manuellt bevakade plankorsningar med järnvägen. Temporära gångvägar utförs till Åre Strand respektive störtloppsmålet.

Allmänna parkeringsplatser i centrala Åre och in- till arenorna reserveras för tävlingsarrangören.

11.8

Trafikcentral

Kravet på samordning av den totala trafikbilden blir mycket stor och direkt avgörande för kvalitet och servicenivå. Här föreslås upprättandet av en ledningscentral bestående av alla tänkbara kommunikationsslag, samt andra viktiga funktioner, såsom tull, passpolis och militära myndigheter. Möjligheterna till snabba beslut och rätt kommunikation i en ledningscentral blir direkt avgörande för den totala transportapparaten som kommer att få väsentlig betydelse i ett OS.

12 **BOENDE, SERVICE och KULTUR**

12.1 **Boende**

Nationstruppernas boende har samlats till en Olympisk By i Östersund - se pkt 5.

Övrigt boende enligt nedan ingår i OS-arrangörens administrativa ansvar, men skall (utom för funktionärer) helt bära sina egna kostnader. Detta gäller även om exempelvis en alpin deltrupp föredrar att ordna sitt boende i Åre.

Arrangören bör före hösten 1988 förboka erforderlig bädd- och servicekapacitet.

12.11 **Officials: Boende och kongresser**

Enligt nu gällande tradition och praxis skall ett exklusivt boende och högvärdig service erbjudas IOC-medlemmar och övriga officials, som beräknas uppgå till ca 600 personer.

"IOC-hotellen" skall bokas helt av OS-organisationen och ha särskild bevakning.

Ackreditering sker på respektive hotell.

En IOC-kongress kommer sannolikt att hållas 2-3 dagar före spelen. Lämplig lokal kan vara teatern eller Folkets Hus. Tolkar och tolkutrustning förutsätts hållas av IOC.

Det kan dessutom förväntas att många internationella specialförbund och andra organisationer bokar kongresser i OS-orterna fr o m den dag beslut tas om var spelen skall hållas t o m OS-veckorna.

12.111 **"IOC-hotell" i Östersund**

Befintliga 1:a-klasshotell + planerade, som förutsätts vara byggda 1994, har erforderlig bädd- och servicekapacitet.

12.112 **"IOC-hotell" i Åre**

Diplomat-Åregården kommer, efter den utbyggnad som planerats, att ha erforderlig bädd- och servicekapacitet. Andra alternativ kan också diskuteras.

12.12 **Massmedia**

Enpersonsrum med TV och telefon för skrivande press i hotell, stugbyar eller lägenheter efterfrågas. Lägenheter kan vara turistlägenheter eller temporärt anpassade hyreshus.

6000 personer beräknas komma. Ackreditering sker i press-Radio/TV-centra i Östersund respektive Åre.

Det normala boendemönstret innebär en uppdelning på presspersonal, radio-TV-reportrar respektive tekniker och dessutom efter länder/världsdelar. Boendet kan därför delas upp på många anläggningar - dock med relativt centralt läge och med transportservice till press-radio-TV-centra och arenor.

12.121 **Massmediapersonal i Östersund**

Följande alternativa boendemöjligheter erbjuds:

- Hotell och pensionat som ej bokats för officials
- Elevbostäder, vandrarhem
- Stugbyar - bl a vid campingplatserna
- Anpassade bostadslägenheter
- Militära anläggningar - exempelvis ATS kasernbyggnad som har hög boendestandard.

12.122 **Massmediapersonal i Åre**

Hotell och stugbyar, som ej bokats för officials, räcker med god marginal för de ca 1500 personer som förutsätts bo i Åre.

I tidigare utredningar har ett utbyggt Sunwing planerats som "journalistby", medan tekniker m fl bokas in på hotell och stugbyar inom Björnen-Åre-Duvedsområdet. Utan särskild Olympisk By i Åre kan nu även Åre Fjällby disponeras för massmedia. Ett flertal dispositioner och boendemönster blir därmed möjliga.

12.13 **Funktionärer m fl**

En stor del av funktionärsstaben förutsätts tillhöra lokalbefolkningen och bo inom dagspendlingsavstånd.

Militär personal som medverkar i organisationen förutsätts bo i egna anläggningar.

För inlånade funktionärer, tekniker m m bokas bäddar i stugbyar, anpassade lägenheter eller i militära anläggningar.

Samordnad bokning görs också för förstärkning av personal i offentlig tjänst.

12.14 PUBLIK

I planeringen förutsätts ca 800 000 sålda biljetter på 12 dagar. Detta innebär i snitt 67 000 per dag eller med ojämn fördelning mellan 50 000 och 90 000 biljetter per dag.

Antalet personer, som ser på tävlingarna under en dag, är svårt att greppa, då en och samma person kan se flera tävlingar. Personantalet blir därför lägre än biljettantalet. I biljettantalet ingår även nationstruppernas biljettköp, vilket ytterligare reducerar siffran för "publik", som kräver boende och/eller transport.

Publik finns av flera kategorier, t ex

- Boende i Östersund-Åre-området + de extra gäster man bjuder hem under OS.
- Publik utifrån som efterfrågar bädd och service under hela OS-perioden eller enstaka dagar. Få-dagsbesökare kan exempelvis vara paketresor med nattåg + övernattnings för att ge en kort och intensiv OS-upplevelse. Det kan också vara företag som bjuder kunder på en eller flera dagars OS.
- Dagspendlare på tåg Sundsvall-Trondheim eller med charterbuss och bil från ett större område.

För boendet finns i dag följande totala bäddkapacitet:

- Hotell, vandrarhem och stugbyar i Östersund-Åre	9 200
- Övriga hotell, vandrarhem och stugbyar inom 10 mils avstånd från arenorna	7 500
- Hotell, vandrarhem och stugbyar i Härjedalen	<u>6 200</u>
Summa kommersiella bäddar i Z-län	22 900
Bäddar i fritidshus inom Jämtland (ej Härjedalen)	<u>33 600</u>
Summa bäddar	56 500

Av dessa reserveras 600 för offici-
cials; 6000 för massmedia och
1-2000 för funktionärer och perso-
nal. Övriga kan nyttjas av publik.

Till detta kan läggas följande
bäddar på något större res-
avstånd:

- Hotell, vandrarhem och stug- byar i Sundsvallsområdet	3 200
- Hotell i Trondheimsområdet	<u>3 000</u>

Summa bäddar 6 200

Ytterligare möjligheter finns i
form av

- Privata bostadslägenheter
- Stugbyar och fritidshus i
Trøndelag
- Fritidshus inom dagsrese-
avstånd i angränsande län
- Pågående och planerad utbygg-
nad av turistbäddar inom
dagsreseavstånd, som med nu-
varande takt och med OS som
morot, bedöms kunna uppgå till + 1500 bäddar/år

12.2 Service och kultur

12.21 Östersund

Östersund är en besöks- och servicestad med "nära till allt". Det är också en vacker stad med utsikt över sjö och fjäll. För sport och fritidsaktiviteter finns mycket att välja på i staden och i fritidsområden direkt intill stadsbebyggelsen. Dessa vardagskvaliteter har kommunen slagit vakt om och sökt utveckla.

Kommunen har drygt 56 500 invånare men en service, som är dimensionerad för många fler. Genom att Östersund är länscentrum och den klart största staden i hela Norrlands inland finns det gott om kommersiell service och samhällsservice samt många anläggningar för fritid och kultur. I stadscentrum finns inte mindre än 300 butiker och ett 30-tal restauranger.

Östersund är också en utbildningsstad och militärstad. Sammanlagt utbildas över 1000 elever på högskolan, 3000 elever på gymnasieskolor, 3000 värnpliktiga och 500-1000 officerare och civilanställda på Arméns Tekniska Skola, Försvarets förvaltningsskola och de tre regementena.

Under 1986 tog Östersund steget upp som Sveriges fjärde kongressort efter de tre storstäderna.

Östersund har också den största Norgehandeln av alla svenska orter.

Under vinterspelen bör handeln, restaurangnäringen, bank, post m fl utan större problem kunna bygga på sin kapacitet och öka öppethållandet för att klara kravet på service.

Den kommunaltekniska servicen är väl utbyggd och kan med temporära personalförstärkningar klara den toppbelastning som OS innebär.

Stadens skolor inräknas som en speciell resurs under OS-veckorna, då det förutsätts ett allmänt skollov. Kök och matsalar utnyttjas för matdistribution till Olympiska byn och för mat till funktionärer och extra personal. De kan, om så behövs, även fungera som komplement till den allmänna restaurangnäringen. Andra utrymmen i skolorna kan komma till användning som administrationslokaler, fritidssysselsättning och speciella aktiviteter.

OS-besökare skall också erbjudas ett sortiment av aktiviteter och kultur vid sidan av de olympiska tävlingarna. Östersund har redan i dag ett brett utbud:

- Länsbibliotek och ett flertal kommunaldelsbibliotek
- Länsmuseum med fornbyn Jamtli
- Stadsmuseum
- Bilmuseum
- Frösö Zoo
- Ett stort antal konstgallerier
- Två teatrar och Folkets Hus
- Samlings- och föreläsningssalar i skolorna
- Statskyrkor, frikyrkor och församlingsgårdar
- Travbana
- Ett modernt 3:e generationens bad och flera traditionella badanläggningar
- Fritidsgårdar
- 8 st fullstora sporthallar (handbollsmått) + ett antal mindre
- Tennishall med 3 banor
- Curlinghall
- Skidbackar mitt i staden
- Flera system med vandringsleder och motionsspår, bl a ett 20 km långt sammanhängande elljusspår.

Karaktäristiskt för Östersund är att det mesta av det uppräknade ligger inom gångavstånd från stadskärnan.

Specialarrangemang kan ordnas under OS-veckorna i de nämnda lokalerna och utomhus. Östersund har speciella traditioner på detta område, såsom Expo Norr, Musikveckan, marknader och "yror". Storsjöyan, som är en fest mitt i stan, lockade 1986 en publik på 100 000 betalande under ett veckoslut. Under OS kan dessa evenemang ges i speciell tappning. Konst- och musikfestivaler kan ordnas liksom aktiviteter på isen.

12.22 Åre

Åre har utvecklats till en internationell turistort av rang.

Servicen är anpassad till turistsäsongerna, då befolkningstalet ökar väsentligt. En anpassning till OS-krav bör därför kunna genomföras spontant och utan särskilda OS-kostnader.

I SJs planer för upprustning av sträckan Östersund-Åre ingår bl a utbyggnad av servicecentrat "Knutpunkt Åre".

Den kommunaltekniska servicen har byggts ut kraftigt i samband med det s k Åreprojektet. För VA-verket finns planer på utbyggnad - oavsett OS eller ej.

Skolorna förutsätts kunna disponeras på samma sätt som i Östersund (12.21).

Vid sidan av tävlingarna kan besökaren bjudas på aktiviteter, kultur och naturupplevelser, t ex:

- Ett mycket varierat utförsåkningsområde med ett 30-tal liftar.
- Ett vinterlandskap som inbjuder till turåkning och naturupplevelser från vida fjällutblickar till vattenfall och intima fäbodmiljöer.
- Kulturbyggnader i Åre, Huså, Vålådalen, Engelska Villan m fl.
- Kyrkor och en församlingsgård i Åre som förutsätts vara utbyggd till 1994.
- Skolornas lokaler - samlingssalar, bad, sport-hallar m m.

Åre kan i likhet med Östersund anordna specialarrangemang under OS-veckorna.

13

ARRANGÖRENS DRIFTKOSTNADER

Nedan redovisas bedömda driftkostnader för den organisation som avses sättas upp för att planera och genomföra spelen.

Kostnaderna har bedömts med utgångspunkt från en i Östersund centralt placerad organisation. Viss del av organisationen kan under vissa perioder komma att vara lokaliserad till Åre.

Organisationen utgör den organisationskommitté, OCOG, som den nationella olympiska kommittén enligt IOC Olympic Charter har att utse för spelens förberedande, genomförande och avveckling.

I här redovisade driftkostnader ingår ej driftkostnader för Sveriges Radio TV och Televerket. Dessa driftkostnader redovisas under punkt 8 och 9.

Avsättning för täckande av drift- och underhållskostnader etc för anläggningarna efter spelen har tagits upp som driftkostnad.

13.1

Personal

I icke obetydlig omfattning förutsättes att militär personal medverkar. Några kostnader för denna personalkategori upptas dock ej, då det förutsättes att militärens medverkan kan ske som övning.

13.11

Anställd personal

1988	3 personer	3 mån	9 manmån
1989	9 "	6 "	54 "
1989	17 "	6 "	102 "
1990	27 "	12 "	324 "
1991	36 "	12 "	432 "
1992	36 "	6 "	216 "
1992	80 "	6 "	480 "
1993	120 "	12 "	1440 "
1994	135 "	3 "	405 "
1994	20 "	3 "	60 "
1994	5	6 "	30 "

Kostnad totalt	3552 "
----------------	--------

Lönekostnad inkl sociala avgifter 220 000 kr/år.

Lönekostnad totalt = 65,1 milj kronor.

13.12 Frivillig personal i centrala organisationen

Det antages att dessa i antal personer uppgår till 30 % av antalet anställd personal vid varje tillfälle, d v s totalt 1066 manmånader.

För denna personalkategori utgår ej lön men ersättning för uppehälle och utlägg, som beräknas uppgå till 22 000 kr/person och år.

Kostnad = 2,0 milj kronor

13.13 Frivillig personal under spelen

För denna personalkategori utgår ej lön men ersättning för uppehälle och utlägg, som beräknas uppgå till 3 000 kr/person under testtävlingar 1993 och 7 000 kr/person under spelen 1994.

	Östersund	Åre	Totalt
1993	1000	600	1600 pers
1994	2500	1300	3800 pers

Kostnad 31,4 milj kronor

Utöver frivillig personal som ovan, för vilken ersättning utgår, förutsättes även frivillig personal som medverkar utan krav på ersättningar.

13.2 Resekostnader

Avser resekostnader för fast anställd personal som vardera beräknas göra 1 resa/månad inom landet och 0,5 resa/månad internationellt. Det förutsättes att maximalt 35 % av personalen har behov av inrikesresor och 25 % behov av utrikesresor.

Varje inrikesresa beräknas kosta totalt 2 000 kr/resa och internationellt 11 000 kr/resa (för internationella resor har fri flygbiljett förutsatts).

Kostnad inrikesresor	2,5 milj kr
" internationella resor	<u>4,9 "</u>

Kostnad totalt 7,4 milj kr

13.3 Kontorshyror

Avser kontorslokaler för personal (fast anställd och frivillig personal) i den centrala organisationskommittén.

13.3 Kontorshyror

Avser kontorslokaler för personal (fast anställd och frivillig personal) i den centrala organisationskommittén.

Erforderlig yta beräknas som 30 m² per fast anställd och beräknas då inkludera erforderlig yta för frivillig personal i den centrala organisationen.

Bedömd hyreskostnad = 1 000 kr/m² år. I beräkningen förutsättes att kontorslokalerna successivt utökas respektive minskas i takt med behovet.

Kostnad 9,3 milj kronor

Den maximalt erforderliga kontorsytan för organisationen uppgår till ca 4100 m² (1994).

13.4 Allmänna omkostnader kontor

Allmänna omkostnader för drift av kontoret beräknas som 15 % av total lönekostnad.

Kostnad 9,8 milj kronor

13.5 Köpta tjänster

Data, resultatgivning, dokumentation m m. Bedömd kostnad med utgångspunkt från kända motsvarande kostnader för Sarajevo, budget Calgary samt vissa erfarenheter från internationella tävlingar hållna i Sverige.

Kostnad 24 milj kronor

13.6 Säkerhet

Kostnad för säkerhetstjänst enligt erfarenheter från Sarajevo, utredning inför Falu-Åres ansökan 1992 och överläggningar med organisationen i Calgary.

Kostnad 11 milj kronor

13.7 Övriga kostnader13.71 Expenser

Marknadsföring, material, värdskap vid IOC och vintersportförbundens sammanträden, resor Östersund-Åre för gäster m m.	15 milj kr
OS-organisationens egna transporter (se pkt 11.4)	6 milj kr
IOK-session, medaljer m m	11 milj kr
Invigning, avslutning, pris-ceremonier m m	22 milj kr
Film och videodokumentation, resor till IOC-sessioner, specialförbundskongresser m m samt någon anställd under något år efter 1994. Sammanställning och tryckning av avrapportering.	25 milj kr
<u>Kostnad totalt</u>	<u>79 milj kr</u>

13.72 Ersättning SOK

Ersättning till SOK för rätten till de olympiska ringarna.

Kostnad 25 milj kronor

13.73 Drift arenor

Preparering och pistning av spår och nedfarter, konstsnö, konstis m m.

Kostnad Östersund	3,5 milj kr
Kostnad Åre	<u>1,5 milj kr</u>
<u>Kostnad totalt</u>	<u>5,0 milj kr</u>

13.74 Publikparkeringar

Parkeringar förutsätts vara avgiftsbelagda och självfinansierande.

13.75

Merkostnader efter spelen

Merkostnader för drift och underhåll av anläggningar etc, som överdimensionerats för spelen eller anläggningar som av andra skäl drar stora framtida driftkostnader. Att beräkna nämnda kostnader är i nuläget svårt då ett mera detaljerat OS-program erfordras för detta. Det är dock rimligt att, likt Calgary, medel avsätts till en fond för täckande av dessa framtida kostnader. I budget för OS 94 bör därför avsättning till fond betraktas och redovisas som OS-kostnad.

Kostnad 25 milj kronor

13 **ARRANGÖRENS DRIFTKOSTNADER**

<u>Pos</u>	<u>Investeringsdel</u>	<u>Kostn i 1000-tal kr</u>	<u>Anm/restvärden</u>
13	ARRANGÖRENS DRIFT- KOSTNADER, SAMMAN- FATTNING	294.000	
13.1	<u>Personal</u>		
13.11	Anställd personal 65 100	98 500	
13.12	Frivillig personal i centrala orga- nisationer	2 000	
13.13	Frivillig personal under spelen	31 400	
13.2	<u>Resekostnader</u>	7 400	
13.3	<u>Kontorshyror</u>	9 300	
13.4	<u>Allmänna omkost- nader kontor</u>	9 800	
13.5	<u>Köpta tjänster</u>	24 000	
13.6	<u>Säkerhet</u>	11 000	
13.7	<u>Övriga kostnader</u>	134 000	
13.71	Expenser	79 000	
13.72	Ersättning SOK	25 000	
13.73	Drift arenor	5 000	
13.74	Publikparkeringar	-	
13.75	Merkostnader efter spelen	25 000	

INTÄKTER

Liksom i de tidigare utredningarna för Olympiska vinterspel förlagda till Falun och Åre, 1988 och 1992, föreligger det svårigheter att bedöma de totala intäkter som vinterspel i Östersund 1994 skulle generera.

I utredning om vinterspelen 1992, beräknades intäkterna med ledning av kända värden från Sarajevo och Calgary. Hänsyn togs härvid till att möjliga intäkter på den nordamerikanska kontinenten är större än i Europa, bl a beroende av tidsskillnad. I övrigt gjordes en försiktig bedömning, eftersom närmare sju år återstod till spelen.

Vid tidpunkten för denna utredning har inga avtal om TV-rättigheter för 1992-års vinterspel i Albertville tecknats. Detta innebär att kalkylen även denna gång måste grundas på jämförelser och analyser gentemot Calgary-OS.

Trenden av ökande TV-intäkter är i dag bruten. TV-bolagen talar t o m om minskade ersättningar. Huruvida detta är taktik från TV-bolagens sida eller verklighet är svårt att bedöma. Samtidigt skall man vara medveten om att ett annat förhållande kan råda den dag då Östersund, ca 1989, skall teckna avtal om TV-rättigheterna. Den spridning av spelen med sommar- respektive vinterspel i tvåårsintervaller torde återigen kunna öka intresset för spelen och därmed också intäkterna.

Vid tidpunkten för utredningen om vinterspelen 1992, färdigställd våren 1985, sattes dollarkursen till 7 SEK, även om den verkliga kursen då låg strax under 9 SEK. Dollarkursen har sedan dess sjunkit kraftigt gentemot den svenska kronan.

Valutamarknaden präglas för närvarande av fortsatt press nedåt på dollarn. Detta innebär att dollarn är något övervärderad och bör ligga på avistakurs omkring 6 SEK. En annan orsak till denna kurstro är det stora budgetunderskott, som USA dras med trots besparingsåtgärder.

Vad som talar emot ovanstående avistakurs är Sveriges ekonomi. I det sammanhanget finns två orsaker att beakta.

- Inflationstakten i Sverige
- Sveriges eventuella medverkan i EMS

Våra mest kända ekonomer räknar med en inflations-takt på omkring 4 % årligen. Detta innebär kurs-förändringar uppåt samtidigt som devalveringsreso-nemang kommer in i bilden.

En svensk medverkan i EG-ländernas EMS-system är inte alls orealistiskt. England vill vara med, vilket i sin tur drar med Norge. Att Sverige i ett sådant läge kan vara "neutralt" är inte troligt.

Med bakgrund av ovanstående teorier bör dollarkur-sen sättas till ca 7 SEK. Detta styrks av ar-bitragehandlarna.

En ställd ränta på SEK 1994 är per 1987-05-14 11,57 %. En motsvarande ränta på USD är 9,50 %. Om man tittar på räntedifferansen och räknar om detta till ören per år, finner vi att kursen för USD ligger på 7 SEK.

Sammanfattning:

Trolig nivå på USD 1994 bör vara 7 SEK avistakurs. Motiveringen till detta är dels arbitrageavdel-ningarnas prognoser samt Sveriges ekonomi och finanspolitik. En inflationstakt på 4 % årligen är inte någon orealistisk siffra, varför växel-kursrörelsen skulle bli en depreciering av kronan.

Med stöd av de teorier, som redovisas ovan, kan det vara riktigt att även denna gång bygga in-täktsberäkningarna på en dollarkurs om 7 SEK.

Intäkterna har här beräknats bl a med ledning av de belopp, som Calgary erhåller fram till 1988, och lagts in i kalkylen som en intäkt i prisnivå mars 1987. En betydande del av intäkterna bör för Östersunds del kunna lyftas kring 1990.

Kalkylen förutsätter att ökningen av intäkterna motsvarar intäkternas uppräkningsindex fram till utbetalningstillfället.

14.1 Biljetter

Intäkter från försäljning av biljetter har beräk-nats med utgångspunkt från en försiktig uppskatt-ning av publik och möjligt biljettpris. Intäk-ter från testtävlingar 1993 och andra evenemang och tävlingar har ej tagits upp.

Totala publikantalet i Östersund bedöms uppgå till 650 000 personer. Motsvarande siffra för Åre bedöms till 150 000 personer.

Intäkterna beräknas med utgångspunkt från ett genomsnittligt biljettpris av 55 kr/person.

Intäkter 44 milj kronor

14.2 Sponsors- och försäljningsintäkter

Med ledning av Calgarys beräknade intäkter för vinterspelen 1988 sattes i utredning för OS 1992 sponsors- och försäljningsintäkterna försiktigt till 75 milj USD (50 % av Calgarys beräknade intäkter). I beloppet ingick intäkter av OS-mynt och OS-frimärken.

Sarajevos intäkter är ej kända.

Det finns i dag inga skäl för att tro på en framtida ökning av sponsors- och försäljningsintäkterna. Beloppet justeras därför endast med hänsyn till penningvärdeförändringen februari 1985 - mars 1987. Intäkterna blir då 83,3 milj USD, som omräknas efter en kurs på 7 SEK.

Intäkter 583 milj kronor

14.3 TV-intäkter

I tidigare utredning, Vinter-OS 1992, beräknades TV-intäkterna uppgå till 60 % av Calgarys beräknade TV-intäkter.

Enligt resonemanget i ingressen kan någon ökning från ansökan om vinterspelen 1992 inte förväntas. Eftersom bedömningarna då var mycket försiktiga, finns heller inga klara motiv för en minskad intäkt.

Beloppet justeras därför endast med hänsyn till penningvärdeförändringen febr 1985 - mars 1987. Intäkten blir då totalt 228 milj USD.

Av beloppet tillfaller 20 % oavkortat organisationskommittén i värdlandet för bekostande av faciliteter för massmedia. Resterande 80 % delas mellan IOC 1/3 och organisationskommittén i värdlandet 2/3.

USD omräknas efter en kurs av 7 SEK.

Intäkten blir för arrangören 1168 milj SEK

14.4 **Restvärden**

Sammanfattning av restvärden som detaljredovisats i pkt 4 - 9.

4	Arenor	4 Mkr
5	Olympisk by	13 "
6	Infrastruktur	0 "
7	Press-, radio-TV-centra	1 "
8.1	Teleservice	85 "
8.2	Televerkets radio	112 "
9	Radio/TV	0 "
<u>Summa restvärden</u>		<u>215 Mkr</u>

14.5 **Intäkternas fördelning i tiden**

Följande fördelning av intäkterna i tiden har förutsatts vid beräkning av kapitalkostnader, punkt 16

Biljetter:

- 1:a kv 1994

Sponsors/ försäljningsintäkter, TV-rättigheter

- 1:a kv 1990	22 %
- "- 1991	5 %
- "- 1992	5 %
- "- 1993	20 %
- "- 1994	48 %

Fördelningen har gjorts enligt Calgarys utbetalningsplan för TV-rättigheterna.

14 **INTÄKTER, SAMMANSTÄLLNING**

14.1	Biljetter	44 Mkr
14.2	Sponsors- och försäljningsintäkter	583 "-
14.3	TV-intäkter	1168 "-
14.4	Restvärden	<u>215 "-</u>
<u>Totala intäkter</u>		<u>2010 Mkr</u>

TIDPLAN

Som underlag för beräkning av kapitalkostnader, punkt 16, har översiktliga tidplaner upprättats, Bilaga 15 A - C.

För tidplanerna har följande förutsättningar gällt:

- Utredningar och projektering påbörjas omedelbart efter IOC-beslut, d v s tidplanen förutsätter förplanering på sätt som anges i punkt 1.7.
- Anläggnings- och byggnadsarbeten påbörjas efter cirka 1 år, d v s under senare delen av 1989.
- Projekten har fördelats med hänsyn till årstiden, möjlighet till tidigare användning av anläggningarna samt lämplig fördelning av arbetena med hänsyn till jämn sysselsättning i regionen.
- Tävlingsarenor görs i huvudsak klara för testtävlingar 1:a kvartalet 1993.
- Tunga investeringar, som har liten påverkan på sysselsättningseffekten, färdigställs så sent som möjligt.

Här redovisad tidplan är ej samordnad och tar ej heller hänsyn till alla de komplexa kopplingar och restriktioner, som naturligtvis kommer att finnas i en tidplan, som baseras på fördjupade studier.

KAPITALKOSTNADER

Kapitalkostnaderna har beräknats med utgångspunkt dels från den tidplan, som redovisas under punkt 15, dels från vad som i övriga avsnitt anges beträffande likviditetsbehov i tiden. Beräkningen är gjord för att få en uppfattning om nettoräntans storlek. Osäkerheten i denna beräkning ligger dels i svårigheten att på detta stadium upprätta en relevant tidplan, dels i svårigheten i att rätt bedöma kostnadernas fördelning i tiden.

Kostnadsräntor har beräknats efter en räntesats om 11,5 % inklusive kreditivkostnader (f n 4 % över diskonto).

Intäktsräntor har beräknats efter en räntesats om 9 % (f n 1,5 % över diskonto).

Räntorna läggs till kapitalet årsvis och har beräknats kvartalsvis t o m första kvartalet 1994. Räntorna är beräknade från början av respektive kvartal.

Räntekostnader avseende Televerket Radios uppgift (punkt 8.23) om att restvärdet 65 Mkr faller ut först under åren 1998 och 1999 har beaktats.

- Ränteintäkt	30 Mkr
- Räntekostnad	././ 91 "
Nettoränta	././ 61 Mkr

Bilaga 16 A Grafisk redovisning av intäkter och kostnader exklusive kapitalkostnader

Bilaga 16 B Grafisk redovisning av likviditet, intäkter och kostnader inklusive kapitalkostnader

17 **KOSTNADSSAMMANSTÄLLNING**

Belopp anges i miljoner kronor (Mkr).
Prisnivå mars 1987.

17.1 **Kostnader**17.11 **Investeringskostnader**

4.1	Arenor Östersund	503 Mkr
4.2	" Åre	93 "-
5.	Olympisk by	95 "-
6.1	Infrastruktur Östersund	39 "-
6.2	" Åre	3 "-
7.1	Press-, Radio-TV-centra, Östersund	17 "-
7.2	Press-, Radio-TV-centra, Åre	21 "-
8.1	Teleservice	153 "-
8.2	Televerket Radio	130 "-
9.	Radio-TV	19 "-
	Oförutsett 15 %	161 "-
<u>Summa investeringskostnader</u>		<u>1234 Mkr</u>

17.12 **Driftkostnader**

8.1	Teleservice	35 Mkr
8.2	Televerket Radio	16 "-
9.	Radio-TV	97 "-
10.	Räddningstjänst m m	40 "-
13.	Arrangörens driftkostnader	294 "-
	Oförutsett 30 %	145 "-
<u>Summa driftkostnader</u>		<u>627 Mkr</u>

17.13 **Kapitalkostnader**

16.	Nettoränta	61 Mkr
	Oförutsett 30 %	18 "-
<u>Summa kapitalkostnader</u>		<u>79 Mkr</u>

17.14 **Totala kostnader**

17.11	Investeringskostnader	1234 Mkr
17.12	Driftkostnader	627 "-
17.13	Kapitalkostnader	79 "-
<u>Totala kostnader</u>		<u>1940 Mkr</u>

17.2 **Intäkter**

14.1	Biljetter	44 Mkr
14.2	Sponsors/försäljning	583 "-
14.3	TV-intäkter	1168 "-
14.4	Restvärden	215 "-
<u>Totala intäkter</u>		<u>2010 Mkr</u>

17.3 **Netto**

17.2	Totala intäkter	2010 Mkr
17.1	Totala kostnader	1940 "-
<u>Netto totalt</u>		<u>70 Mkr</u>

Resultatet 70 Mkr har belastats med oförutsedda kostnader uppgående till 324 Mkr.

Som tidigare framgått av utredningen har ej framtida förändringar av kostnader och intäkter avseende index medtagits.

Känslighet för förändrade förutsättningar

Olympiska vinterspelen i Östersund 1994 ger, med utgångspunkt från denna utredning, ett "0-resultat", om t ex endera av följande inträffar:

- Totala beloppet för oförutsett ökar från 324 Mkr till 394 Mkr, för att då utgöra 24 % av total beräknad kostnad för investering och drift inklusive kapitalkostnader.
- Oförutsett avseende investeringskostnader ökar från 15 % till 22 % (161 Mkr till 231 Mkr).
- Oförutsett avseende driftkostnader ökar från 30 % till 45 % (145 Mkr till 215 Mkr).
- Oförutsett avseende kapitalkostnader ökar från 18 Mkr till 88 Mkr.
- Intäkterna uppgår till 96,5 % av beräknade.
- Dollarkursen sättes till 6,70 SEK/USD mot i beräkningarna förutsatt kurs om 7 SEK/USD (sponsors/försäljnings- och TV-intäkter).

18

SAMHÄLLSEFFEKTER

18.1

Allmänna effekter för Sverige och Jämtlands län

Olympiska vinterspel i Östersund-Åre är en händelse som

- gör Sverige känt
- underlättar för svensk näringsliv på världsmarknaden
- stimulerar utveckling av näringslivet i Jämtlands län

Olympiska vinterspel i Östersund-Åre och i Sverige innebär att såväl idrotts- som allmänintresserade i hela världen lär sig urskilja nationen och landet Sverige från namnliska länder och områden. Sverige lyfts fram och blir känt. För de intresserade kommer Sverige och Östersund-Åre att vara ett aktivt begrepp under decennier framåt. Det är fråga om en total marknadsföring av Sverige, som får en plats på världskartan också i andra länder, Sverige blir ett begrepp åtminstone för en generation framåt. Värdet av detta går ej att mäta.

Olympiska vinterspel i Östersund-Åre kommer inom Sverige att fokusera intresset till Jämtlands län och arenaorterna. Länets invånare och näringsliv får ett hoppfullt framtidsperspektiv att arbeta mot. Den image som skapas blir en lokaliseringsfaktor. Rätt utnyttjat får länet i arbetet inför spelen en motor som genererar en positiv utveckling i hela näringslivet. Det skapas också goda möjligheter för etablering och utveckling av nya företag, inte minst service och kunskapsföretag. Befintlig kabelkapacitet till Östersund och planerad till Åre ger de fysiska förutsättningarna för datakommunikation.

Det blir intressant för ungdomen att söka sig till de nya arbeten som skapas. Till länet kommer det att bli lättare att rekrytera kvalificerad arbetskraft och nyckelpersoner. Länet blir ett intressant etableringsområde. Till länet kommer att lokaliseras företag och verksamheter som vill utvecklas med länets övriga näringsliv. Länet tillförs goodwill som kommer näringsliv, offentlig förvaltning och de enskilda individerna till godo i många avseenden.

Jämtlands län har givetvis de bästa förutsättningarna att tillvarata det intresse som riktas mot turismnäringen. Denna får under hela förberedelse tiden och de långsiktiga goodwillvärden som spelen skapar en utomordentligt betydelsefull injektion.

En utvecklingsvind av samma kraft för Sverige och länet kan inte skapas med andra statliga eller enskilda satsningar. De Olympiska vinterspelen tillför landet och Jämtlands län kvaliteter som inte går att kvantifiera.

18.2 Mätbara effekter av OS

18.21 Goodwillvärdet för svenskt näringsliv

Svensk industri satsar enorma belopp på marknadsföring av sina produkter. Att industrin har framgång är avgörande för sysselsättning och välfärd i landet. Hur kan betydelsen av OS värderas i detta sammanhang?

Reklam i anslutning till idrottsarrangemang har blivit ett av medlem för landets näringsliv att skapa goodwill och marknadsföra sig. Näringslivets idrottssponsring omsätter ca 750 Mkr/år. Det går naturligtvis inte att säkert beräkna värdet på världsmarknaden av ett OS i Sverige. Att världens idrottsintresserade ges systematiskt redaktionell information i radio-TV och press under 5-6 förberedelseår samt dagligen under 14 dagars spel kan inte säkert värderas. Spelens attraktionskraft gör att TV-rättigheterna betalas med miljardbelopp. TV-bolagens kunder betalar än mer för rätten till reklam i anslutning till TV-sändningarna. Vilket värde måste inte då ligga i att Sverige-OS exponeras i hundratals timmar. Den draghjälp om kunder och marknadsandelar, som ges Sveriges näringsliv, måste värderas till att vara flera gånger högre än värdet av det svenska näringslivets årliga idrottssponsringsinsatser inom landet. TV-bolagens värdering av OS som reklambärande attraktion bekräftar detta. Draghjälpen av OS kan därför med säkerhet värderas i miljarder kronor.

18.22 OS betydelse för svensk turismnäring

Svenskar reser utomlands för 20 miljarder/år. Svenska flyg- och färjeföretag satsar årligen ca 300 Mkr på internationell marknadsföring, 200 Mkr satsas av hotell, diverse organisationer m fl. Sverige får in 10 miljarder kronor genom utlänningsbesök.

Om olympiska vinterspel ökar intresset för Sverige så att de som redan besöker Sverige ökar sin vistelsetid med 10 % eller besöksströmmen ökar med 10 %, innebär detta ytterligare intäkter på 1 miljard kronor/år. Om denna effekt uppnås under 1989-94, ger detta en bruttointkomst på 6 miljarder kronor och en direkt sysselsättningseffekt motsvarande 12 800 årsarbeten.

18.23 **Valutaeffekter**

Sveriges goodwill är av betydelse för värderingen av valutan och valutaflödet. Här redovisas dock bara de direkta effekterna för valutaflödet av OS.

Utländska reklamintäkter under OS tillför Sverige en miljard kronor.

OS medför att den utländska turismströmmen till Sverige i kronor ökar med 10 % under 6 år fram till och med OS 1994. Därigenom tillförs Sverige 6 miljarder kronor.

Med hänsyn tagen till valutaläckage på grund av ökad import ger OS ett netto på drygt 4 miljarder kronor i utländsk valuta.

Valutaeffekterna genom svenskt näringsliv i övrigt har inte beräknats.

18.3 **Direkta effekter i Jämtland av OS**

18.31 **Investeringar**

Investeringskostnaderna beräknas uppgå till i runda tal 750 miljoner i byggnader, anläggningar och inventarier.

Investeringarna för radio-TV-distributionen beräknas till 300 Mkr.

Investeringarna ger regionen $(750'' \times 40 \% + 300'' \times 20 \% \div 14 \%)$ ca 2 500 årsarbeten.

18.32 **Drift**

Driften av anläggningarna och genomförandet av OS ger 1 750 årsarbeten.

18.4 Andra effekter i Jämtlands län 1989-94 av OS

OS 1994 i Östersund-Åre ger Jämtlands län ett medel för utveckling. OS-förberedelser och en ökad turistström ger en ekonomisk injektion. OS ger länet ett hoppfullt framtidsperspektiv, som i sig genererar utveckling.

Länet får en dynamisk image och kommer för många att erbjuda en möjlighet till utveckling. Effekterna blir mångfacetterade, om möjligheterna tas tillvara.

Beräkningar kommer här att ske av de direkta effekterna för turismnäringen. De indirekta effekterna på andra näringar skattas enbart genom en multiplikatorberäkning. I en sådan beräkning dväljs effekterna inom livsmedelsindustrin, transportväsendet, gross- och detaljhandel, tjänsteföretag etc.

OS betydelse för turismen i Jämtlands län

Östersund firade 200-årsjubileum 1986. Att man firade och vad som då erbjöds besökare, har sannolikt inte varit allmänt känt i landet. Trots detta kom att till staden förläggas ett stort antal konferenser medförande 20 000 gästnätter.

Analysen av bäddkapaciteten i Östersund-Åre-området visar, att här finns betydande kapacitet för en ökad besöksström med undantag för månaderna mars och juli.

Mot denna bakgrund och den utbyggnad, som nu sker av informations- och arrangemangsorganisationer beräknas att det under åren 1989-1994 årligen genereras 50 - 80 000 gästnätter utöver nuvarande besöksvolym. Detta sker genom såväl nyskapade besöksanledningar p g a OS som förlängning av ordinarie vistelser till följd av OS-intresset. Det finns god kapacitet att ta emot ökningen, en ökning som helt kan hänföras till marknadsvärdet av de förestående spelen.

Spelen kommer att föregås av en betydande tävlingsverksamhet på internationell nivå. Syftet är att trimma anläggningar och organisation. Tävlingarna kan till viss del läggas på tid, då allmänheten inte utnyttjar all bäddkapacitet. Tävlingarna ger då en ökad turismomsättning. Intresset att besöka gamla OS-arenor och orter under åren 1995-2004 kommer årligen att generera 10 000-tals gästnätter.

OS medför att kapacitetsutbyggnaden i länet tidigareläggs. Denna beräknas försiktigtvis till att 1000 bäddar varje år tidigareläggs 1 år under 5 år. Denna kapacitet ger 500 000 ytterligare gästnätter, då det är kapacitetsbrist i de intressanta områdena i ca 15 veckor.

Fram till OS kan turismen väntas tillföra länet drygt 1 miljard kronor i ökade turismintäkter och ca 2300 ytterligare direkta årsarbeten.

Efter OS kan merintäkterna fram till sekelskiftet skattas till åtminstone flera hundratals miljoner kronor och de bestående långsiktiga sysselsättnings effekterna till 100-tals årsarbeten.

18.5 Sysselsättning och skatter

Det är viktigt understryka att OS ur samhällssynpunkt är av vida större betydelse än det som mätes i antal sysselsatta, skatter etc. OS effekter på sysselsättning och skatter är dock så omfattande att de här skall särredovisas.

OS investeringar enl 18.31	2 500 årsarbeten
OS drift enl 18.32	1 750 årsarbeten

Effekter på turismnäringen 1989-94 i landet genom ökad utländsk turism enl 18.4	12 800 årsarbeten
---	-------------------

Effekter för turismnäringen i länet kan till stor del bero på omfördelning inom landet, varför någon nettoeffekt ej beräknas här. (För länet tillkommer 2300 årsarbeten.)

Summa direkta arbetstillfällen	17 050 årsarbeten
--------------------------------	-------------------

Indirekt 0.25	4 250 årsarbeten
---------------	------------------

	21 300 årsarbeten
--	-------------------

Vid en lönekostnad inklusive sociala avgifter på 140 000 kronor per årsarbete ger OS i löneskatter (21 300 x 140' x 34 %)

1 015 milj kronor

sociala avgifter (21 300 x 140' x 36 %)

1 070 milj kronor

I mervärdeskatteintäkter erhålles.

Från investeringar för OS	150 milj kronor
---------------------------	-----------------

Från driften för OS	50 milj kronor
---------------------	----------------

Från den ökade utländska turismströmmen	1 200 milj kronor
---	-------------------

Från den ökade svenska turismen till Jämtland bortses, då det till viss del torde vara fråga om omfördelning av resande och intäkter inom landet.

Från mervärdeskatt på multiplikatoreffekten bortses.

OS genererar merinvesteringar och merinkomster för främst turismnäringen i landet. Det är investeringar och intäkter som i allt väsentligt ej görs/uppstår utan ett OS. För staten och till någon del kommuner innebär därför OS i Sverige merintäkter fördelade under en 6-årsperiod på sammanlagt 3 500 milj kronor

OS är enbart av detta skäl en nationell angelägenhet.

Investeringar och drift av de specifika OS-anläggningarna och den ökade sysselsättningen inom turistföretag och andra näringar ger i länet 7 600 årsarbeten.

I genomsnitt ges årligen ytterligare 1200 personer arbete. Sannolikt blir arbetskraftsefterfrågan tidvis så hög att sysselsättningseffekterna sprids i hela Mellannorrland.

18.6

Sammanfattning

OS 1994 ger Sverige:

- en egen identitet i utlandet
- för några år en "high light"
- goodwill effekter för näringslivet som kan uppskattas till ett värde av flera miljarder kronor
- årligen ytterligare 1000 Mkr i utländska turismintäkter och drygt 3000 nya årsarbetstillfällena
- 3300 Mkr i skatter och avgifter på de merinkomster som uppstår t o m 1994
- ett nettobidrag till valutabalansen fram t o m 1994 på 4000 Mkr.

OS 1994 ger Jämtlands län:

- en förstärkt och mer mångfacetterad profil
- förutsättningar för näringslivsutveckling
- människorna ett mål att arbeta mot, en grund för vidareutveckling
- investeringar i byggnader m m med bestående värde för 600 Mkr
- investeringar i kommunikationssystem med bestående värde för 200 Mkr
- minst 500 årsarbetstillfällena under 6 år för investering och drift av specifika OS-anläggningar (exkl multiplikation)
- 400 årsarbetstillfällena ytterligare inom befintlig och utbyggd turismindustri (exkl multiplikation)
- indirekta sysselsättningseffekter motsvarande 300 arbetstillfällena under 6 år
- hundratals bestående långsiktiga arbetstillfällena efter OS

19

HUR ÖSTERSUND LYCKADES GENOMFÖRA SPELEN

Efter att de 17:e Olymiska vinterspelen 1994 genomförts i Östersund skulle man i korthet kunna sammanfatta planering, utbyggnad, följd effekter m m sålunda:

Alltsedan 1924 har Sverige deltagit i vinter-OS och tillhört de mest framgångsrika nationerna. På 60-talet aktualiserades frågan om Sverige som värdnation. Flera utredningar gjordes om spelen. Ansökningar inlämnades för OS 1984, 1988 och 1992. Vid IOC-kongressen i Baden-Baden om OS 1988 fattades bara 9 röster. Optimismen var därför stor inför IOC-kongressen i Lausanne om OS 1992, men spelen gick då till Albertville. Då Östersund tog över kandidaturen inför 1994 års spel kunde man presentera ett mycket starkt koncept och arbetet drevs men en känsla för att "nu eller aldrig".

19.1

Utredning och kampanj

Östersunds och Åre kommuner bildade på våren 1987 det gemensamma bolaget "Vinterspelen Östersund-Åre Aktiebolag".

I maj 1987 presenterade bolaget utredningen **Förutsättningar för olympiska vinterspel i Östersund 1994**.

Utredningen innehöll en grundlig analys av Östersunds förutsättningar och en uppdatering av tidigare redovisningar om Åres förutsättningar. Trots den korta utredningstiden var ambitionen att ge en relativt väl täckande bild av vad som krävdes för att de olympiska vinterspelen i Östersund 1994 skulle bli lyckade. I prisläget mars 1987 beräknades den totala kostnaden för investering och drift inkl kapitalkostnader till 1 940 Mkr och de totala intäkterna till 2 010 Mkr. Vid beräkning av intäkter gjordes jämförelser mot bl a budgeten för Calgary OS 1988. Med hänsyn till osäkerhet speciellt gällande TV-intäkter valdes för Östersund en betydligt lägre nivå.

I juni 1987 överlämnade bolaget utredningen till regeringen med begäran om att staten till fullo skulle ställa de ekonomiska garantierna för spelen. För Östersund och Åre kommuner var det en ofrånkomlig förutsättning att staten skulle ställa upp på detta sätt.

Regeringens granskning av utredningen, som påbörjades snarast efter överlämnandet, gjordes utifrån en helhetsbedömning av beräknade kostnader och intäkter och med hänsyn till de positiva samhällseffekter som skulle bli följden av olympiska vinterspel i Sverige.

Under hösttriksdagen 1987 bifölls regeringens proposition. Avtal om ekonomiska garantier för spelen tecknades mellan staten och Vinterspelen Östersund-Åre AB, huvudsakligen i överensstämmelse med de förutsättningar som kommunerna tidigare ställt som villkor.

Parallellt med utredningsarbetet arbetade en organisation för att marknadsföra kandidaturen. En stiftelse hade bildats av Sveriges Olympiska Kommitté (SOK) med tre huvudintressenter - kommunerna (Östersund och Åre), idrottsrörelsen och näringslivet. Kampanjen bedrevs med stor bredd. Ett OS-kansli upprättades och frivilligt engagerade organiserades i nio kommittéer. Dessutom skapades en kampanjkommitté med prins Bertil som ordförande.

Det lokala näringslivet hade agerat snabbt och organiserat en sponsororganisation, som svarade för finansieringen av kampanjen.

Kommittéernas idoga arbete kröntes slutligen med framgång då IOC vid sin session i Seoul den 15 september 1988 beslutade att tilldela Östersund de 17:e Olympiska vinterspelen 1994.

Tack vare regeringens positiva inställning hade OS-bolaget redan hösten 1987 kunnat starta förplaneringen för spelens genomförande - en planering som innebar att man vid IOC:s beslut var väl framme i olika program- och organisationfrågor.

Denna tidiga planering innebar att arbetet med att organisera och förbereda spelen var i full gång redan vid årsskiftet 1988/1989. Förhandlingar om TV-rättigheter kom snabbt igång vilket senare skulle visa sig oerhört värdefullt ur bl a likviditetssynpunkt.

19.2 **Genomförandet**

I såväl Östersund som Åre kom utbyggnaden av arenor och anläggningar i gång redan under hösten 1989. Huvuddelen färdigställdes till "testtävlingarna 1993". All utbyggnad hade planerats med hänsyn till jämn sysselsättning och med målsättningen att hålla räntekostnaderna nere. Tunga investeringar, som inte nämnvärt påverkade sysselsättningen, hade sålunda förlagts till åren 1992 och 1993.

Investeringsprogrammet hade fortlöpande prövats och följts upp på sådant sätt att det blev en god balans mellan intäkter och utgifter.

Kostnader för Radio- och TV-bevakningen kunde hållas nere p g a att man till stor del hyrde in teknisk utrustning. Samtliga tävlingsevenemang inkl invigning och avslutning bevakades. Alla nationer som så önskade erbjöds multinationella oredigerade TV-program. Radiobevakningen innebar produktion av internationellt ljud. Mot betalning erbjöds även resurser för unilateralt bruk, i första hand då resurser för produktion av egna radio- och TV-program och inslag för överföring till hemlandet.

För att möta de förväntade kraven krävdes av Televerket en avsevärd utbyggnad. En stor del av denna utbyggnad kunde dock göras som tidigarelagda investeringar.

Förberedelsearbetet var krävande men eftersom alla i samhället slöt upp bakom projektet kunde allt fullföljas enligt planerna.

Genomförandet av spelen 1994 gav som bekant arrangörsorterna och Sverige ett mycket gott renommé.

19.3 **Olympiska vinterspelens betydelse**

Det faktum att **Sverige, Östersund och Åre** exponerats i TV över hela världen under förberedelseåren och under OS-veckorna har gjort att dessa namn blivit kända för en bred allmänhet runt hela jorden.

Den stora satsningen har gett länets innevånare och framför allt ungdomen en tro på framtiden. En utvecklingsvind av samma kraft för Sverige och länet hade inte kunnat skapas med andra statliga eller enskilda satsningar. De Olympiska vinterspelen har tillfört landet och Jämtlands län kvaliteter som inte alla går att kvantifiera men som vi nu känner nyttan av.

Det svenska näringslivet har kunnat utnyttja de olympiska vinterspelen för att skapa goodwill och som draghjälp i marknadsföringen. Detta har gett unika möjligheter att knyta internationella kontakter.

Turismen har ökat både till Sverige och Jämtlands län. Ökningen var märkbar redan från den dag beslutet togs i Seoul.

Många effekter har långtidsverkan och kommer att vara gynnsamma för Sverige och länet under årtionden framåt.

OS 1994 har för Sverige betytt:

- en egen identitet i utlandet
- för några år en "high light"
- goodwill-effekter för näringslivet som kan uppskattas till ett värde av flera miljarder kronor
- årligen ytterligare en miljard i utländska turismintäkter och drygt 3000 nya årsarbetsstillfällen
- 3300 Mkr i skatter och avgifter på de merinkomster som uppstår t o m 1994
- ett nettobidrag till valutabalansen fram t o m 1994 på 4000 Mkr

OS 1994 har för Jämtlands län betytt:

- en förstärkt och mer mångfacetterad profil
- förutsättningar för näringslivsutveckling
- en framtidstro för länsinnevanorna
- investeringar i byggnader m m med bestående värde för 600 Mkr
- investeringar i kommunikationssystem med bestående värde för 200 Mkr
- minst 500 årsarbetstillfällen under 6 år för investering och drift av specifika OS-anläggningar
- 400 årsarbetstillfällen ytterligare inom befintlig och utbyggd turismindustri
- indirekta sysselsättningseffekter motsvarande 300 arbetstillfällen under 6 år
- hundratals bestående långsiktiga arbetstillfällen efter OS

OS 1994 har för idrottsrörelsen betytt:

- ökade resurser genom spelens överskott
- förnämliga anläggningar för framtida idrott
- goda internationella kontakter och fler svenskar som engageras i internationella idrottsorganisationer

Hur det gick för våra Svenska idrottstalanger - ja det vet Ni ju redan.

Östersund i maj 1987

VINTERSPELEN ÖSTERSUND-ÅRE AKTIEBOLAG

Bengt Asengård

○ = Investeringskostnader ingående i kalkyl.

KONTOPLAN

[illegible]

Gränsdragning mellan byggnad, inredning och utrustning enligt STB-systemet, Publikation nr 4, utgiven av STB-sekretariatet. Konto 5, 6 och 7 har som exempel indelats enligt BSA-B-systemet, Indelningen kan anpassas till respektive projekt.

Bilaga 1B

Utredningen har utförts av Vinterspelen Östersund-Åre AB.
Följande har medverkat.

Vinterspelen Östersund-Åre AB	Bengt Åsengård	NMT 010-50 10 82 063-10 19 94
----------------------------------	----------------	----------------------------------

Östersunds kommun	Kjell-Ove Eskilsson	063-14 30 00
-------------------	---------------------	--------------

Åre kommun	Bertil Lindberg	0647-108 50
------------	-----------------	-------------

Länsstyrelsen	Jan Billow	063-14 60 00
---------------	------------	--------------

OS-kansliet	Barbro Bent	063-10 19 94
-------------	-------------	--------------

Samordning

Program: K-Konsult	Hans Jäderberg	063-12 45 20
Kalkyl: K-Konsult	Nils Jacobsson	063-12 45 20

Program, skiss och kalkyl

K-Konsult	Hans Jäderberg	063-12 45 20
FFNS Arkitekter AB	Lennart Köpsén	063-12 79 90
HJS Arkitekter AB	Rolf Bergsten	063-12 78 30
JG Arkitektkontor AB	Jörgen Grönvik	063-10 80 00
AB Jacobson&Widmark	Thorbjörn Moström	063-12 73 10

Radio-TV-Tele

Sveriges Radio	Håkan Fahlberg	08-784 12 47
Riksradiön	Bengt Sundström	08-784 20 28
Sveriges Television	Kjell Ove Andersson	08-784 24 36
	Allan Börjefors	08-784 35 88
Televerket	Anders Hansson	063-901 00

Räddningstjänst
sjukvård, polis m fl

Östersunds kommun (Samordnande)	Åke Jönsson	063-14 30 00
------------------------------------	-------------	--------------

Åre kommun	Roland Lundström	0647-108 50
Jämtlands läns Landsting	Christer Bråting	063-14 12 20
Länsstyrelsen	Evert Fogelberg	063-14 60 00
Polisen	Lars Svärd	063-12 48 40
ÖAG	Claes Andersson	063-15 80 00

Östersunds armégarnison

Chefen ÖAG	Leif Nilsson	063-15 80 00
------------	--------------	--------------

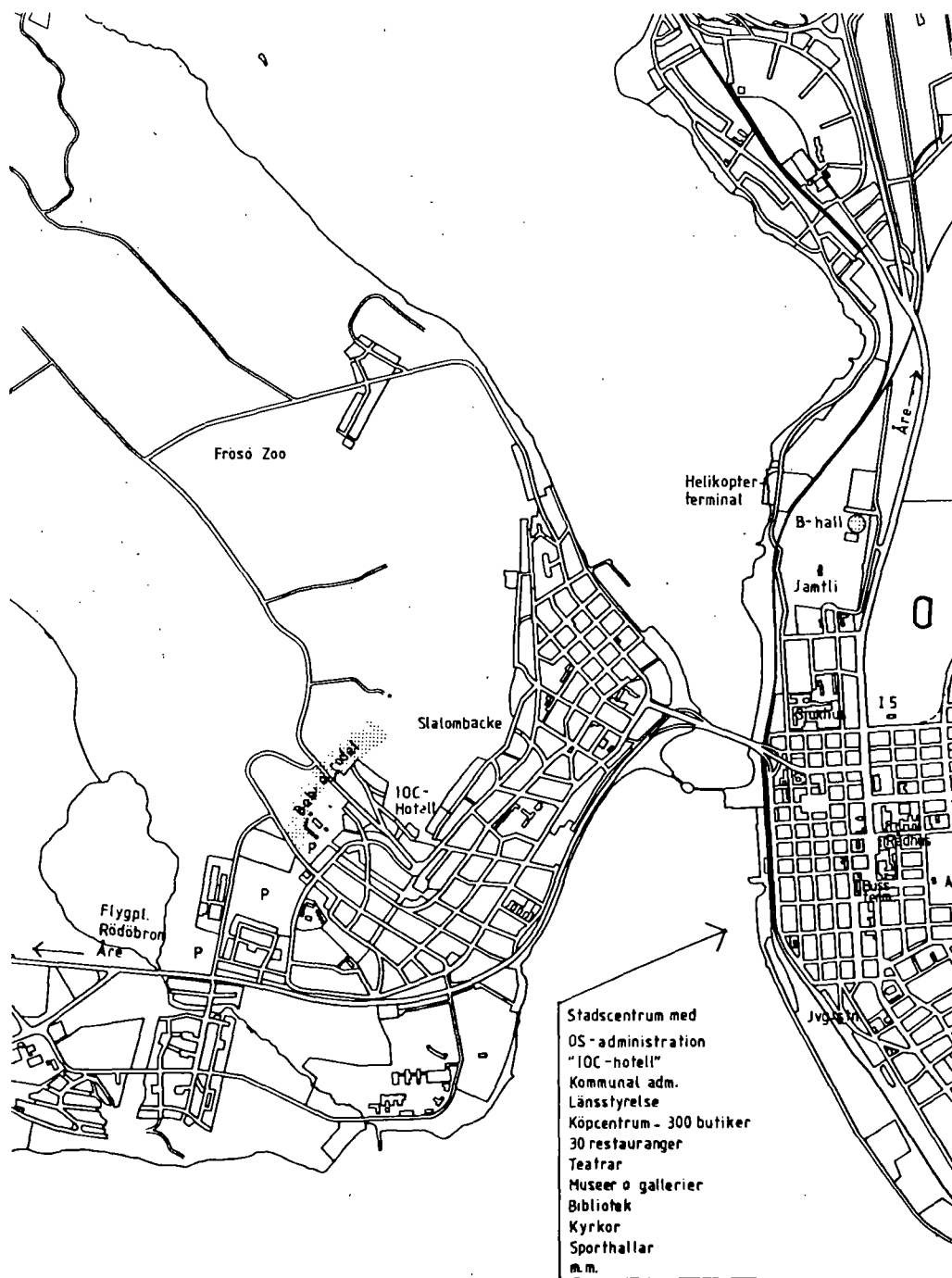
Kommunikation

Luftfartsverket	Kjell Uhlin	063-448 90
Linjeflyg	Lars Tengqvist	060-57 90 89
SJ	Bertil Hardin	0690-117 87
Vägverket	Kjell Byström	063-12 48 00
Östersunds kommun	Göran Lundin	063-14 30 00
Z-Trafik	Nils Harvard	063-11 72 70
AB Jämtlandsbuss	Sture Lyrén	063-10 84 00

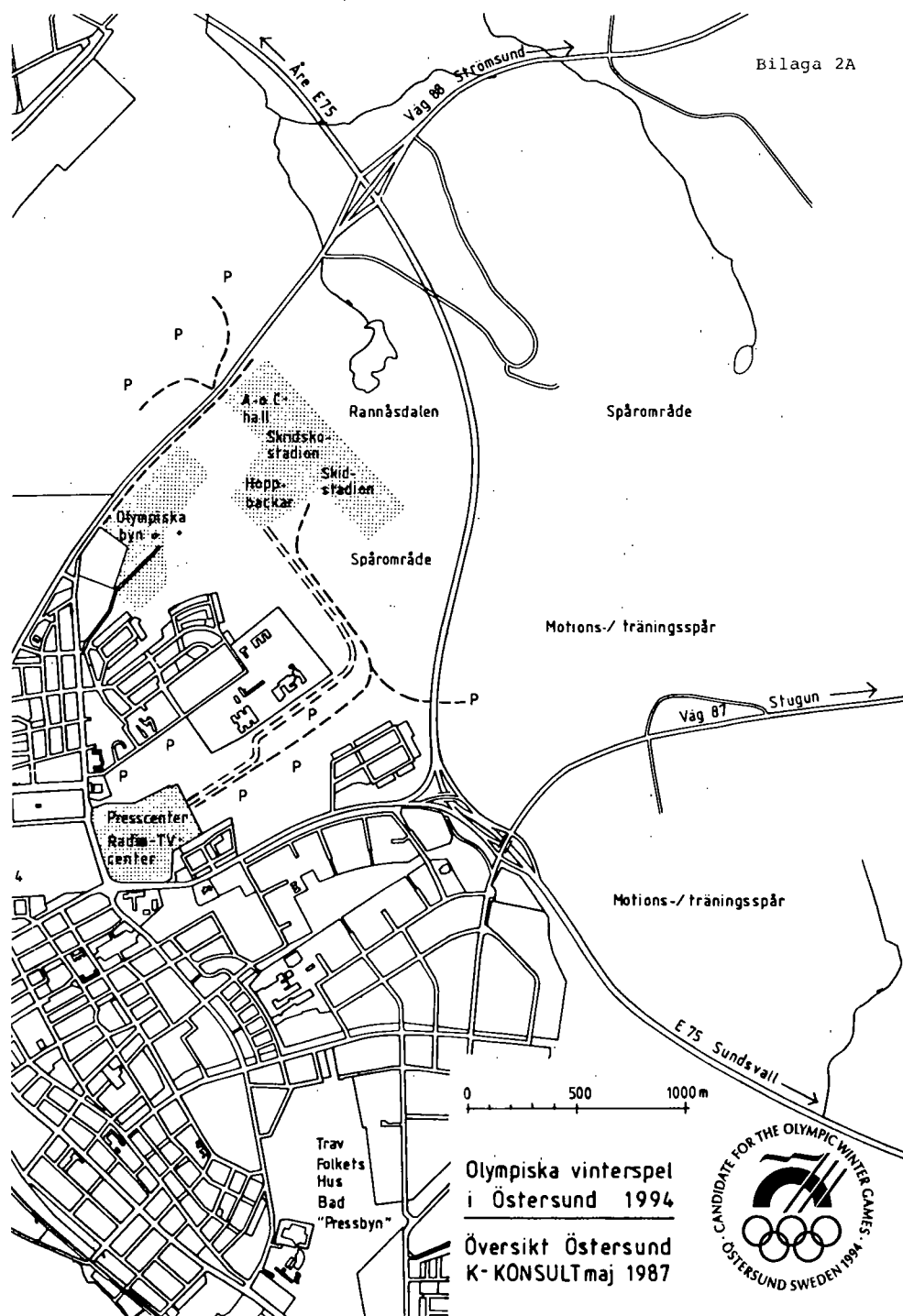
Företrädare för idrotten

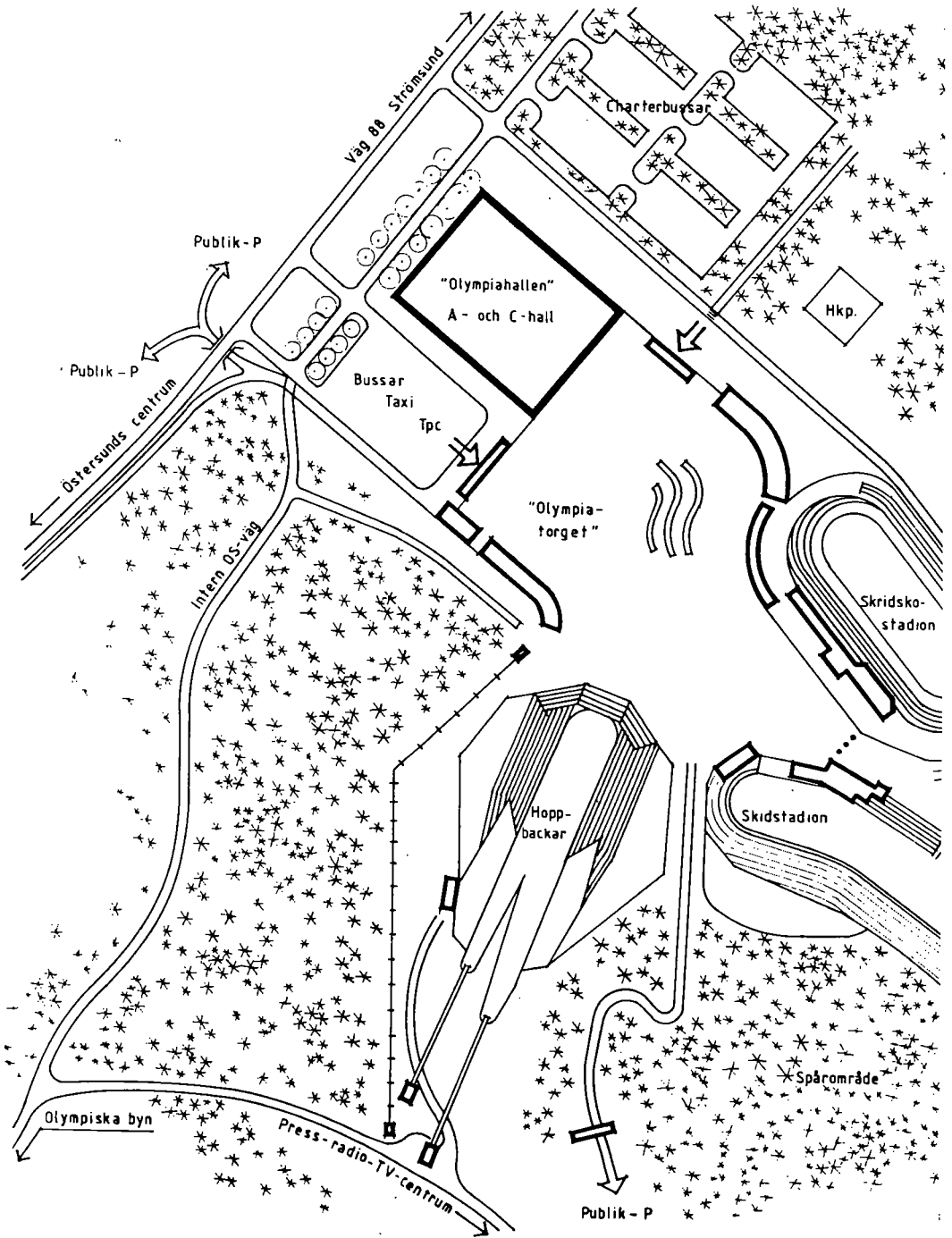
SOK	Gunilla Lindberg	08-713 61 70
Sv Bob o rodelförb	Björn Walden	08-717 30 58
Sv Ishockeyförb	Sven Nordstrand	0660-112 28
Sv Konståkningsförb	Birger Rosén	0302-117 88
Sv Skidförb	Johan Sagner	08-745 08 18
	Iwan Egerstål	063-12 08 45
Sv Skridskoförb	Kenneth Lundgren	016-11 57 60
Sv Militära Idrottsförb	Gösta Gärdin	08-788 99 42
J/H Idrottsförb	Bo Mårtensson	063-12 48 40
	Thorbjörn Jansson	063-12 76 10

Samt medlemmar i
anläggningskommittén
(J/H)

Bilaga 2A

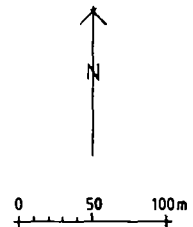

Bilaga 2B

Olympiska vinterspel
i Östersund 1994

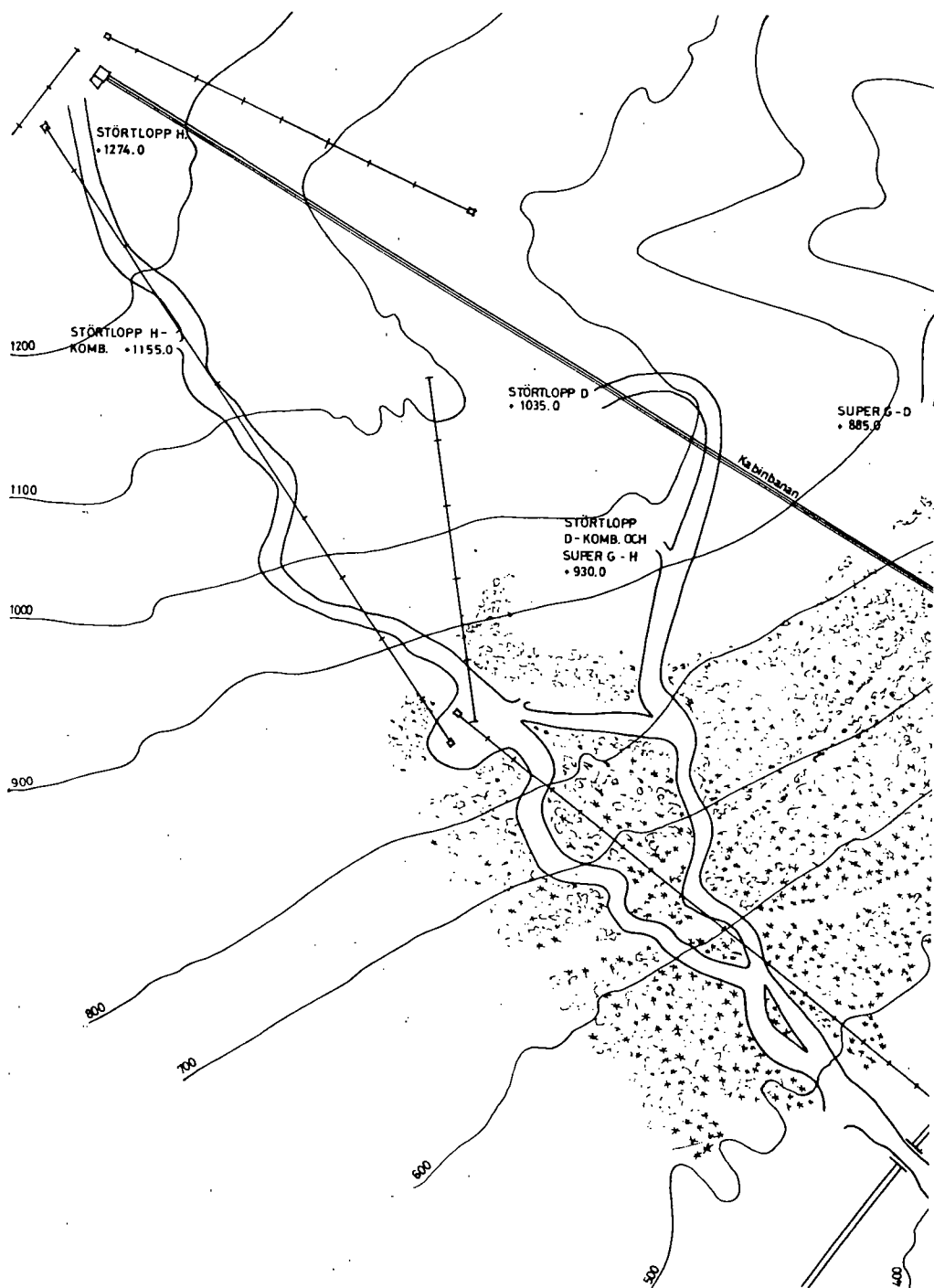
Översikt Rannåsdalen

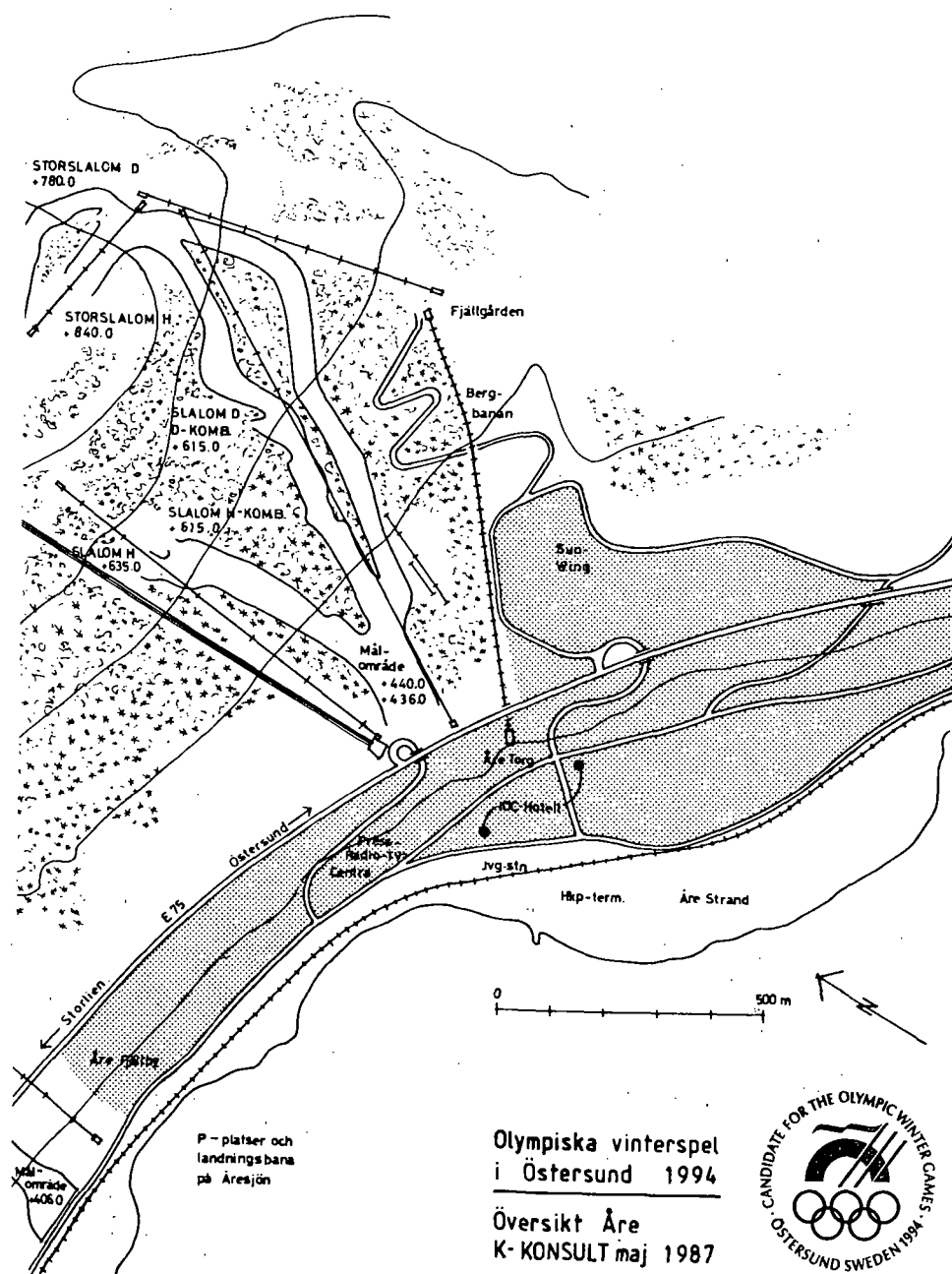

maj 1987

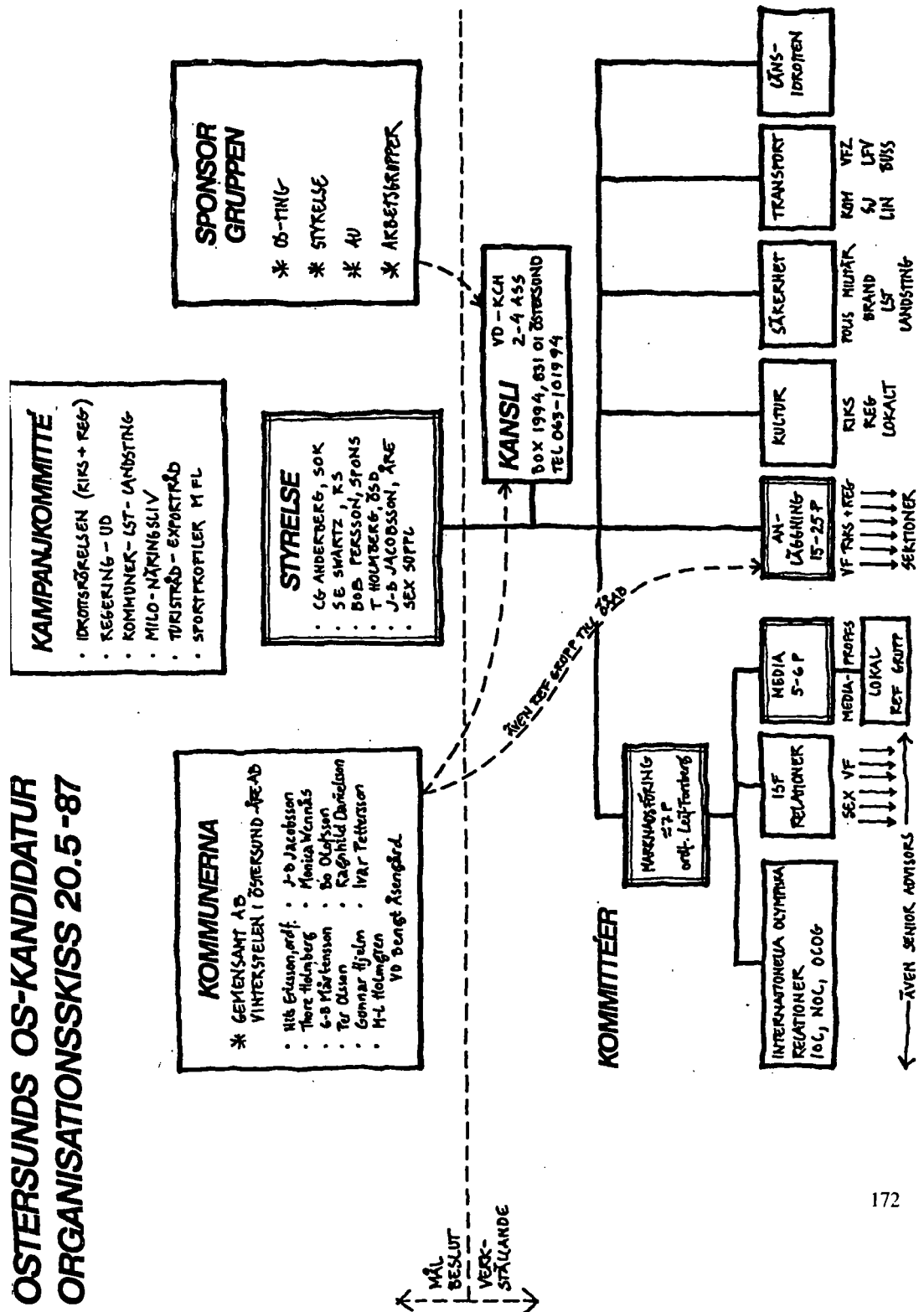
K-Konsult Arkitekter
FFNS Arkitekter AB
HJS Arkitektkontor AB
JG Arkitektkontor AB

ÖSTERSUNDS OS-KANDIDATUR ORGANISATIONSSKISS 20.5-87

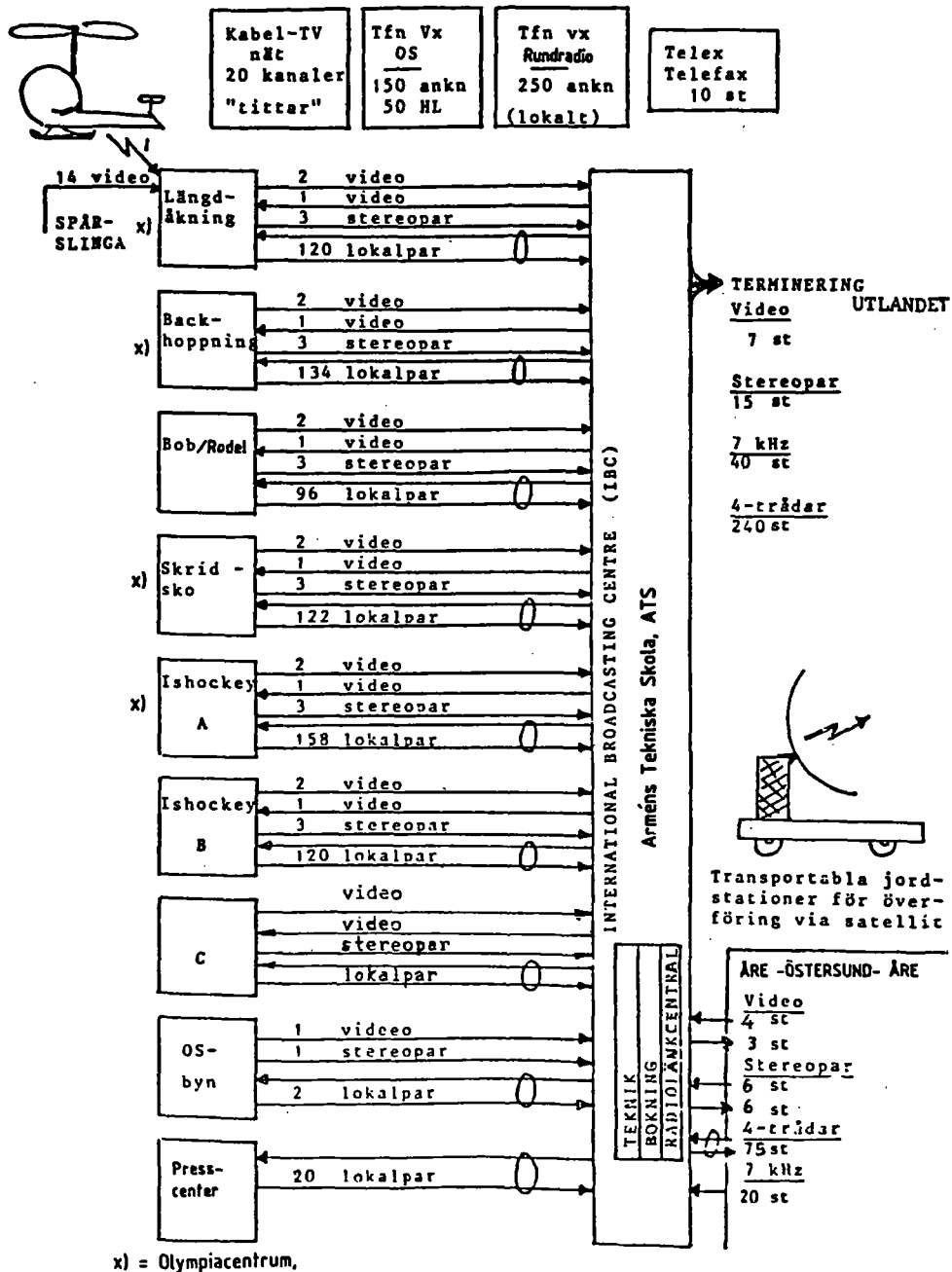

TELEVERKET RADIO
Rundradio, Rrf

ÖSTERSUND, VINTER-OS 1994

1987-05-05

Förbindelsebehov för rundradio

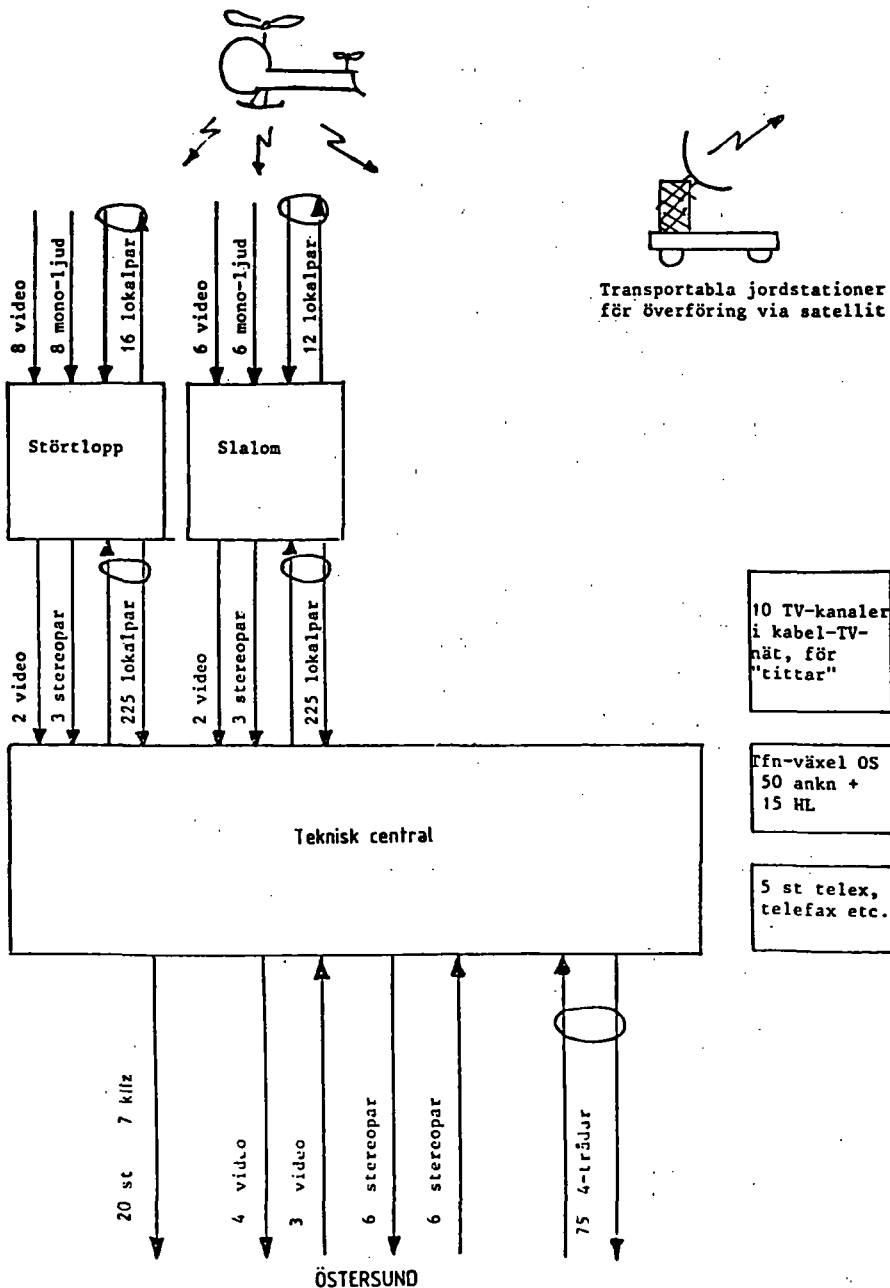

TELEVERKET RADIO
Rundradio, Rpf

Bilaga 8B

1987-05-05

ARE, VINTER-OS 1994
Förbindelsebehov för rundradio

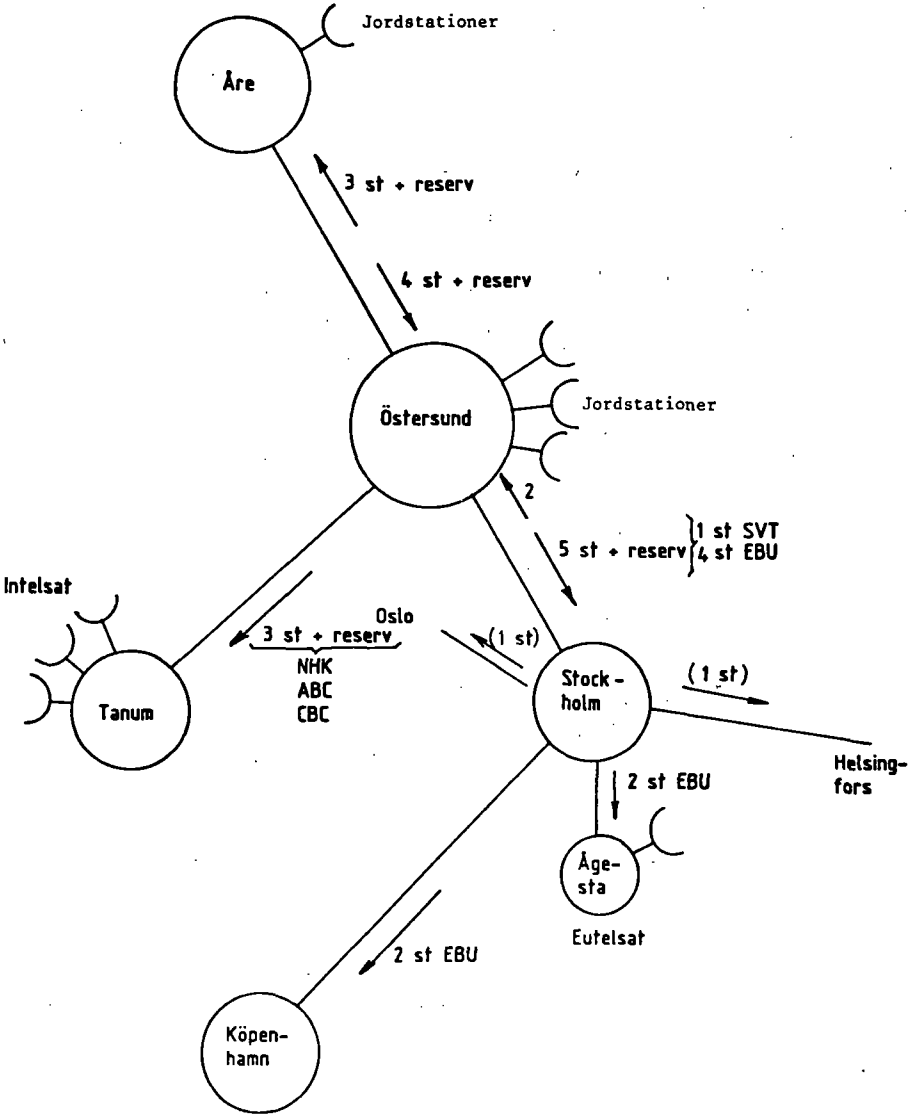

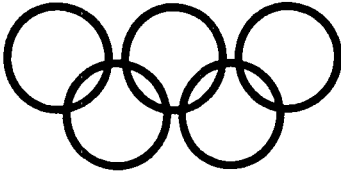
TELEVERKET RADIO
Rundradio, Rrf

1987-04-29

VINTER-OS 1994

Bildförbindelser

RADIO- OCH TV-BEVAKNING

VID OS 1994 I ÖSTERSUND/ÅRE

PLANER – KALKYLER

MAJ -87

SVERIGES TELEVISION
SERVICEDIVISIONEN
KJELL OVE ANDERSSON
1987-05-14

PM OM RADIO- OCH TV-BEAKNINGEN AV OS 92 I ÖSTERSUND OCH ÅRE.

UPPSKATTNING AV KOSTNADER OCH LOKALBEHOV.

- I. Policy, förutsättningar.
- II. Sammanfattning av kostnader.
- III. Lokalbehov.

Bilagor:

- Bilaga 1: Tävlingschema.
- Bilaga 2: Behov av tekniska resurser för arenabevakning.
- Bilaga 3: Behov av tekniska resurser i radio- och TV-centra i Östersund och Åre.
- Bilaga 4: Driftspersonal - behov och kostnader.
- Bilaga 5: Övriga driftskostnader
- Bilaga 6: Lokalbehov för radio och tv.
- Bilaga 7: Förplanering.
- Bilaga 8: Intäktskalkyl.

0. INLEDANDE SYNPKTER.

Förutsättningarna för de föreslagna Olympiska Spelen i Östersund/Åre liknar för SR-koncernens vidkommande i alla väsentliga delar de som gällde för två år sedan för kalkylen för Falun/Åre. Denna kalkyl är uppbyggd identiskt med denna.

Alla kostnader har schablonmässigt skrivits upp med 11% motsvarande penningvärdets utveckling under de två senaste åren. Några få kostnader har anpassats till aktuell prisutveckling. Möjligheten att hyra Masterkontroll från EBU har upphört varför denna kostnad ökar med ca 4 Mkr!

En annan faktor som påverkat kostnaderna väsentligt är att ett antal nya grenar i befintliga sporter har tillkommit vilket i sin tur medfört att det antagna tävlingsprogrammet utökats med tre dagar, från 13 till 16. Detta motsvarar exakt plane-ringsunderlaget för Calgary.

För SR:s del har således placeringen i Östersund i stället för Falun bara marginell betydelse, TV-center och arenabevakning blir likadana i bägge fallen. På grund av det välfyllda och komprimerade tävlingsprogrammet kan ytterligare samutnyttjande av tekniska resurser inte uppnås.

I. POLICY, FÖRUTSÄTTNINGAR.

1. En absolut förutsättning för att de moderna Olympiska Spelen blivit internationella storhändelser och därmed av stort PR-värde för värdnationen är en väl fungerande massmediabevakning. Radio och tv ger möjlighet för i stort sett hela jordens befolkning att följa spelen och ett stort ansvar åvilar arrangerande lands rundradiobolag.

Insatserna från de ansvariga radio- och tv-bolagen vid olympiaden under 60-, 70- och 80-talen har varit betydande och absolut senaste "state-of-the-art" hos teknisk utrustning har alltid utnyttjats.

En utgångspunkt för Sveriges Radio-bolagens planering inför vinter-OS -94 i Östersund/Åre är att hålla samma höga standard och säkerhet som under tidigare spel.

Det direkta underlaget för denna rapport är erfarenheter och uppgifter från tidigare spelen främst vinter-OS i Sarajevo och planeringsunderlaget för Calgary -88.

2. Radio- och tv-bevakningen av OS 94 i Östersund och Åre har ur RR's och SVT's synpunkt två syften

- att bevaka samtliga tävlingsevenemang inkl prisutdelningar, invigning och avslutning och erbjuda alla nationer som så önskar multinationella oredigerade tv-program och produktion av internationellt ljud. Tre multilaterala kanaler planeras.
- att mot betalning erbjuda resurser för unilateralt riktat material. I första hand avses resurser för produktion av egna radio- och tv-program och inslag för överföring till hemlandet.

3. Vissa nationer, t. ex. USA och Japan fordrar vanligen avsevärda resurser och arrangemang utöver denna service. Man tar med sig stora mängder egna tekniska resurser som kräver lokaler, kameraplatser, parkeringsytor, kraftförsörjning, förbindelser etc. Detta har EJ beaktats i kalkylen.

4. Televerket Radio/Rundradio svarar för alla förbindelser enligt det ordinarie avtalet mellan bolagen. Normalt avses då all överföring av programmaterial med tillhörande kommandoförbindelser till och från samt mellan produktionsplatserna. Inom produktionsplatserna svarar normalt programbolagen själva för erforderliga förbindelser. På grund av den stora omfattningen och komplexiteten hos vissa arrangemang (utförsäkning o längdåkning på skidor) kommer Televerket att svara även för vissa överföringar mellan enskilda kameror och OB-enheterna.

RR och SVT har försett Televerket med uppgifter om de aktuella förbindelsebehoven.

5. Radions och TV's behov av teletjänster är omfattande. Uppgifter om dessa behov har överlämnats till Televerket. Kostnader för detta har inte medtagits i kalkylen.
6. Tävlingsprogrammet som redovisas i bilaga 1 utgör den primära planeringsbasen som direkt bestämmer omfattningen av insatser i form av tekniska resurser och personal. Programmet är utarbetat inom SVT som ett förslag, i avsikt att minimera resursbehoven. Ändringar i förhållande till bilaga 1, t ex curling, freestyle etc, medför kostnadsökningar.
7. Policyn vid kalkylering av kostnader för tekniska resurser har varit att i möjligaste mån undvika investeringar. RR's och SVT's egna resurser räcker bara till att täcka en bråkdel av resursbehoven. Planeringen förutsätter att avsevärda resurser i både apparatur och personal kan hyras från andra länders rundradioorganisationer, främst inom Norden.

Radio- och tv-centrena i Östersund och Åre kräver emellertid omfattande installationer och specialutrustningar som inte är möjliga att hyra eller återvinna.
8. Alla priser är beräknade i prisläge mars -87 och inkluderar mervärdesskatt.
9. Det är numera regel att värdlandet tar betalt av gästande radiobolag för exklusiva tjänster såsom redaktionsrum med inredning och utrustning, studioutnyttjande, reportageteam, videobandredigering etc. Det är alltså rimligt att räkna med vissa intäkter.
10. Samtliga lokaler anskaffas, byggs och grundinredas av arrangören utan kostnad för Sveriges Radio-koncernen. Programbolagen (RR och SVT) svarar för installation av teknisk utrustning.
11. Arrangören svarar för kraftförsörjning enligt specifikationer från Sveriges Radio. Arrangören svarar också för reservkraft för fasta anläggning- ar såsom Radio- och TV-center i Östersund och Åre. SVT svarar för reservkraft på OB-platser.
12. Arrangören svarar för att elektriska signaler representerande tidtagning och resultatredovisning överföres kostnadsfritt till SVT's utrustning.
13. SR förutsätter att koncernens kostnader för bevakning av de Olympiska Spelen enligt ovan inte belastar rundradiofonden.

Kostnaderna för produktion enligt här angivna förutsättningar betalas av OS-kommittén enligt särskilt avtal mellan kommittén och SR-koncernen.

II. SAMMANFATTNING AV KOSTNADER.

Sammanställning av de kostnader som redovisas i bilagorna:

1. Driftskostnader.

Tekniska resurser på arenor (bil 2)	20.2 Mkr
Tekniska resurser i radio- och TV-centra (bil 3)	
- Östersund	7.6
- Åre	0.3
Personalkostnader (bil 4)	37.0
Planeringskostnader (bil 7)	27.6
Övriga driftskostnader (bil 5)	8.8
SUMMA DRIFTSKOSTNADER:	101.5 Mkr

2. Anskaffningskostnader.

På arenorna (bil 2)	3.7 Mkr
I radio- och TV-centra (bil 3)	
- Östersund	12.6 Mkr
- Åre	3.0
SUMMA ANSKAFFNINGSKOSTNADER:	19.3 Mkr

3. Budgetreserv. 15% 18.0 Mkr

4. Summa kostnader.

Enligt ovan 1) , 2) och 3)	138.8 Mkr
----------------------------	-----------

5. Intäkter.

Enligt kalkyl (bil 8)	5.0 Mkr
-----------------------	---------

6. Nettokostnad.

Enligt ovan 1) - 5)	***** * * * 133.8 Mkr * * * *****
---------------------	---

7. Behov av likvida medel.

Merparten av kostnaderna såsom teknikhyror och personalkostnader utfaller till betalning i samband med spelen. Eventuella behov av förskottsmedel för detta har ej beaktats.

För anskaffning av teknisk materiel och planering krävs en tidigare tillgänglighet.

För anskaffningar:

1:a kvartalet	1992	6.0	Mkr
3:e	" 1992	3.7	
4:e	" 1992	9.6	

För planering:

1:a kvartalet	1988	0.2	Mkr
1:a	" 1989	1.0	
1:a	" 1990	4.3	
1:a	" 1991	3.0	
1:a	" 1992	3.7	
1:a	" 1993	12.0	
1:a	" 1994	3.4	

III. LOKALBEHOV.

Behoven redovisas i detalj i bilaga 6.

Sammanlagt behövs uppskattningsvis

- I radio- och TV-centret i Östersund	9025	kvadratmeter
- I " " " " " Åre	655	"
- Kommentatorhytter o dyl på arenorna	1700	"

Radio- och TV-verksamhet ställer särskilda krav på lokaler. Det gäller en stabil kraftförsörjning till elektroniken, väl tilltagna ventilationsanläggningar för att leda bort för-lustvärme samt god ljudisolering för studiolokalerna.

Lokalerna för skall vara väl samlade, huvuddelen måste vara i samma byggnad.

Beräkningen har tagit hänsyn till Televerkets behov av utrymme för termineringsutrustning och förstärkaranläggningar i radio- och TV-centra.

Särskilt viktigt är att erforderliga uppställningsytor för OB-bussar ställs till förfogande vid arenorna.

I anslutning till TV-centra erfordras parkeringsplatser för i storleksordningen 150 och 50 bilar i Östersund respektive Åre.

Hänsyn måste tagas till behoven av kameraplatser på arenorna.

Kontaktpersoner:

För Sveriges Radio	Håkan Fahlberg	tel 784 1247
För Riksradiön	Bengt Sundström	784 2028
För Sveriges Television	Kjell Ove Andersson	784 2436
	Allan Börjefors	784 3588

Bilagor:

- Bilaga 1: Tävlingsschema.
- Bilaga 2: Behov av tekniska resurser för arenabevakning.
- Bilaga 3: Behov av tekniska resurser i radio- och TV-centra i Östersund och Åre.
- Bilaga 4: Driftspersonal - behov och kostnader.
- Bilaga 5: Övriga driftskostnader
- Bilaga 6: Lokalbehov för radio och tv.
- Bilaga 7: Förplanering.
- Bilaga 8: Intäktskalkyl.

FÖRSLAG TILL TÄVLINGSPROGRAM FÖR VINTER-OS I ÖSTERSUND 1994

GREN	ARENA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Öppningsceremoni	Östersund	14-16															
Backhoppning 70m	"		13-16														
90m	"																
Lag 90m	"							13-16								13-16	
Nordisk komb	"																
Lag 70m	"				13-16												
Lag 3x10 km	"					9-12											
70m	"												13-16				
15 km	"													9-12			
Längdåkning	"																
15 km H	"						9-12										
30 km H	"		9-12														
50 km H	"															9-12	
4x10 km H	"										9-12						
5 km D	"							9-12									
10 km D	"			9-12													
20 km D	"														9-13		
4x5 km D	"											9-12					
Skidskytte 10 km	"								9-12								
20 km	"				9-12												
4x7,5 km	"												9-12				
Alpint slalom H	Åre															11-15	
storslalom H	"										11-15						
super G H	"												11-14				
störtlopp H	"		11-14	11-14													
komb störtlopp H	"				11-14												
komb slalom H	"					11-14											
slalom D	"															11-15	
storslalom D	"																
super G D	"											11-15					
störtlopp D	"						11-14	11-14									
komb störtlopp D	"								11-14								
komb slalom D	"									11-14							
Skridsko 500m H	Östersund		10-12														
1000m H	"																
1500m H	"						10-12			10-12							
5000m H	"				10-13												
10000m H	"													10-15			
500m D	"			10-12													
1000m D	"										10-12						
1500m D	"							10-12									
3000m D	"					10-13											
5000m D	"														10-14		
Rodel 1 mans H	"		8-11	8-11													
2 mans H	"						13-15	13-15									
1 mans D	"				8-11	8-11											
Bob 2 mans H	"								13-15	13-15							
4 mans H	"													13-15	13-15		
Konståkning obl R	"				15-17												
kort pr H	"					15-17											
fris H	"							19-22									
obl D	"						8-12										
kort pr D	"							14-17									
fris D	"									19-22							
Isdans obl 1	"											19-22					
Isdans obl 2	"												19-22				
Par dans	"													19-22			
Par kort pr	"			19-22												19-22	
Par fris	"					19-22											
Uppvisning	"																17-19
Is-hockey A	"		13-20		13-20		13-20		13-20		13-20		13-20		13-20		13-20
Is-hockey B	"		13-20	13-20		13-20		13-20		13-20		13-20		13-20		13-20	
Avslutning	"																19-20

BILAGA 2:

BEHOV AV TEKNISKA RESURSER FÖR ARENABEVAKNING.

Samtliga arenor tv-bevakas med konventionell OB-teknik, egna eller inhyrda enheter. Evenemangens art, storlek och vikt kräver att OB-bussarna måste kompletteras med ett större antal lösa kameror och annan tv-teknisk utrustning.

Särskilda länkar eller speciella fiberkabelsystem måste arrangeras för överföring av kamerasignaler från otillgängliga platser till OB-bussarna.

Radions behov av teknik på arenorna inskränker sig i stort sett till kommentatorsystem.

Sammanställningen nedan redovisar behoven av tekniska resurser arenavis.

1. TEKNISK PRODUKTIONSUTRUSTNING.

PLATS/GREN	OB	KAMEROR	VB	SLO-MO	TEXTG	DVE	KOMM-POS
<u>ÖSTERSUND:</u>							
Ishockey A							
Konståkning	1	10	2	3	2	1	52
Ishockey B	1	10	2	3	2	1	40
Skridsko	1	10	2	2	2	1	41
Skidor							
Skidskytte	1	20	2	2	2	1	40
Backe	1	7	2	2	2	1	46
Bob/Rodel	1	20	2	3	2	1	32
<u>ÅRE:</u>							
Slalom etc	1	10	2	2	2	1	49
Störtlopp etc	1	15	2	2	2	1	49
SUMMA:	8	102	16	19	16	8	349

Kalkylen förutsätter att OB-enheterna inhyres kompletta med ovanstående utrustning.

Programbolagen räknar med att själva svara för reservkraft med mobila aggregat på samtliga arenor. Om kollisioner mellan tävlingar kan undvikas i rimlig grad torde visst sambruk kunna åstadkommas.

Sammanlagt 5 st aggregat behövs:

- Åre/slalom och störtloppsbackarna gemensamt
- Bob/rodel
- Ishockey A och konståkning
- Ishockey B och skridsko gemensamt
- Skidor, skidskytte och backe.

2. EKONOMISK ANALYS.

Hyrestiden för OB-enheter är i genomsnitt 23 dagar per enhet inkl riggning, produktionstid samt rivning.

Kostnader:

a) OB-bussar.

Kostnad kkr
(H=hyra, A=an-
skaffning)

Marknadspriset på dagshyra för en modern OB-buss kompletterad till erforderlig nivå (10 kameror, extra slow-motion, vb, textgenerator och digitala videoeffekter) är 90 kkr

8 st bussar i 23 dagar blir

H = 16.560

b) Extra kamerakedjor.

10 st i 20 dagar för 3.5 kkr/dag

H = 700

c) Kommentatorenheter (inkl monitorer).

Hyreskostnaden beräknas till ca 5.6 kkr/enhet.

För erforderliga 349 enheter blir kostnaden

ca

H = 1.954

Inköp av kommentatormonitorer, 3 st till

varje hytt för 3.1 kkr/st.

A = 3.246

d) Gemensamt HF-kommandosystem.

Sambandssystem via HF inklusive person-sökarsystem

A = 448

e) Reservkraftsaggregat.

Hyrestid 23 dagar, 8.3 kkr/dag och 5 enheter ger

H = 955

f) Sammanställning av kostnader.

SUMMA HYRESKOSTNADER : 20.169 kkr

Kostnaderna utfaller till betalning under 1:a kvartalet 1994.

SUMMA ANSKAFFNINGSKOSTNADER: 3.694 kkr

Likvida medel behövs 3:e kvartalet 1992.

BILAGA 3:

BEHOV AV TEKNISKA RESURSER I RADIO- OCH TV-CENTRA I ÖSTERSUND OCH ÅRE.

1. TEKNISK PRODUKTIONSUTRUSTNING.

a) ÖSTERSUND/ATS.

Radio- och tv-centret i Östersund/ATS (Arméns Tekniska Skola) är knutpunkten för all verksamhet, såväl tekniskt som administrativt. Alla inkommande signaler från arenorna på Skidstadion, Bob-banan och Åre termineras här. Signalerna bearbetas vid behov och sammanställs till tre parallella utgående multilaterala tv-kanaler. En unilateral kanal produceras i centret.

Samtliga 349 kommentatorledningar termineras och rangeras till rätt mottagarland i RR/SVT-centret.

Faciliteter för kommentering från tv-monitorer, sk off-tube kommentering erbjudes.

Registrering och bearbetning för unilateralt bruk av materialet som överförs från tävlingsarenorna sker i vb-centralen med sina 8 vb-block.

Anläggningen är tekniskt komplex och kräver avsevärda tekniska installationer.

Vidare innehåller centret tv- och radiostudior för gästande rundradiorbolag, redaktionslokaler för dessa, central administration, bokningskontor, förråd och underhållsverkstäder.

Teknisk apparatur:

25 st utrustade radiostudior
6 st utrustade "

26 st tv-redaktioner med förbindelser och grundutrustning

2 st tv-studior utrustade med
- 3 kameror
- bildmixer
- ljudmixer
- textgenerator
- ljusreglering
- installationsmateriel

(Planeringen utgår från att försörjning sker med mindre OB-bussar.)

VB-central

- 20 vb-maskiner grupperade i
2- och 3-maskinsblock
- underväxel 2 st ENG-block

2 st ENG-team för uthyrning

15 st kommentatörenheter för off-tube kommentering

Masterkontroll

- 3 st PK'n
- dispatch
- kommentatorväxel

Central växel, gränssnitt mot Televerket

HF-system för distribution av 20 videokanaler ("kabel-tv")

b) ÅRE.

Centret är en sambandscentral för aktiviteterna i backarna i Åre och är dimensionerat för att merparten av efterarbetet kommer att utföras i Östersund. Viss teknik för vb-bearbetning erfordras samt terminering och rangering av inkommande ledningar. Några få radiostudior för intervjuer och uppföljningar för uthyrning till gästande bolag behövs.

I övrigt innehåller centret lokaler för ledning och administration, förråd och underhållsverkstäder.

Teknisk apparatur:

2 st utrustade radiostudior

15 st mindre tv-redaktioner med förbindelser och grundutrustning

4 VB-maskiner för referensinspelning

Central växel, gränssnitt mot Televerket

HF-system för distribution av 10 videokanaler ("kabel-tv")

2. EKONOMISK ANALYS.

Grundutrustning såsom OB-bussar, Masterkontroll, videobandmaskiner, ljudblock etc förutsättes kunna hyras.

Installationerna är emellertid omfattande och kräver avsevärda mängder kabel och växelsystem.

a) ÖSTERSUND/ATS.

Hyreskostnad kkr

- 5 st ljudbussar för radiostudior	353
- 2 st OB-bussar för tv-studior	941
- 20 vb-maskiner	1036
- 2 st ENG-block	207
- 2 st ENG-team	277
- 15 st off-tube kommentatorsyst.	270
- Masterkontroll	3500
- Kommentatorrangering	1000

SUMMA: 7584 kkr

Anskaffningskostnad kkr

- Grundutrustning till 30 st radiostudior	784
- HF-kommando inkl personsökare	280
- HF-sändare RR	308
- Monitorer, VHS	3090
- Bärbara bandspelare RR	370
- Radiomottagare	50
- "Kabel-TV system"	560
- Kabelutjämnning	538
- Växel	112
- VB-väljare, kringutrustning	448
- Mätutrustning	112
- ENG-block, kringutrustning	112
- kabel, installationsmateriel RR+TV	1523
- övrigt	470
- projektering (inkl Åre) RR+TV	2072
- installation RR+TV	1719

SUMMA: 12548 kkr

b) ÅRE.

Hyreskostnad kkr

- 2 st ljudbussar för radiostudior	141
- 4 st vb-maskiner	185

SUMMA: 326

Anskaffningskostnad kkr

- Grundutrustning till 2 st radiostudior	52
- "Kabel-TV system"	336
- HF-sändare RR	123
- Bärbara bandspelare RR	146
- Monitorer, VHS	538
- Kabelutjämnning	202
- Växel	67
- VB-väljare, kringutrustning	224
- Mätutrustning	112
- kabel, installationsmateriel	336
- övrigt	235
- installation RR+TV	672

SUMMA: 3043 kkr

c) Sammanställning av kostnader.

Summa hyreskostnader 7910 kkr

Kostnaderna utfaller till betalning 1:a kvartalet 1994.

Summa anskaffningskostnader 15591 kkr

Behov av likvida medel:

1992	1:a kvartalet	6.0	Mkr
1992	4:e "	9.6	"

BILAGA 4:

DRIFTSPERSONAL - BEHOV OCH KOSTNADER.

Bevakning av en olympiad är en personalkrävande operation. Ett stort antal specialister inom tekniska och programmässiga yrken behövs för att utsändningarna skall kunna ske på ett professionellt och säkert sätt. Ett stort serviceansvar gentemot gästande radio- och tv-bolag från hela världen åvilar arrangerande nation. Exempel på erforderliga personalkategorier

- TOM	- Ljudtekniker
- Bildingenjörer	- Mixertekniker
- TV-fotografer	- Ljudassistenter
- Elektriker	- OB-assistenter
- Servicetekniker	- Kommentatortekniker
- Videobandtekniker	- Slow-motion tekniker
- Grafiker	- Ateljépersonal
- Producenter	- Scriptor
- Bandredaktörer	- Förrådspersonal
- Ekonomer	- Sekreterare
- Bokare	- Tolkar
- Ledning	- Växelpersonal
- Studiömän	- Liason officers

Utgångspunkten för personalplaneringen är det antagna tävlingsprogrammet enligt bilaga 1. Hänsyn måste också tas till tid för riggning, genrep och rivning/avveckling.

Maximalt behöver ca 630 personer vara i tjänst samtidigt.

Riksradiation och Televisionen kan inte försörja OS-bevakningen med egen personal. Stora andelar måste inhyras "externt" i Sverige och från i första hand de övriga nordiska länderna.

Viss nyckelpersonal i TV-centret i Östersund samt merparten av kommentatorteknikerna tas från övriga Europa.

RESURSBEHOV OCH KOSTNADER.

1. Löner.

Totalt åtgår ca 73 000 arbetstimmar till
en kostnad på ca 310 kr/tim

22 630 kkr

2. OB-tillägg.

Tidsåtgången för själva produktionen (dvs
exkl riggning och rivning) är ca 60 000 tim.
Ca 50% av denna tid är OB-grundande till en
kostnad av ca 39 kr/tim 1 170 kkr

3. Traktamenten.

Nuvarande dygnstraktamente för svensk personal-
är 237 kr. Antag 50% utländsk personal med
392 kr/dag. 3.700 kkr

4. Hotellkostnader.

Normala hotellkostnader dvs ca 600 kr
natten förutsättes 7 000 kkr

5. Resor.

Specialpriser med Linjeflyg antages, 50% av
alla tekniker kommer från de andra Nordiska
eller övriga Europa.
Totalt 1 000 kkr

6. Utbildning.

I viss begränsad utsträckning behöver
extrainsatt personal utbildning. 50
personer i 10 dagar a 2240 kr. Totalt
inklusive lärarkostnader 1 560 kkr

SUMMA TOT: 37 000 kkr

BILAGA 5:

ÖVRIGA DRIFTSKOSTNADER.

1. Transporter.	kkkr
- Materieltransporter (hyrd utrustning från Stockholm och utlandet)	280
- Hyrbilar, tot 15 st i en månad	100
- Hyra snöskotrar för riggning o dyl	50
- Buss för personaltransporter	56
- Helikopter för riggning och produktion	157
- Skyliftar som kamerakranar	121
2. Datasystem för resursbokning/planering.	
- hyra 8 månader inkl systemutveckling	672
3. Bevakningskostnader.	1120
4. Administrativ materiel (kopiering, papper etc)	672
5. Magnetband.	
- 1-tums videoband, 200 tim a 1120 kr	224
- ENG-kassetter	11
- ljudband	11
6. Reservdelar.	
-batterier, VB-huvuden, plumbikoner etc etc	560
7. Kläder	
- Specialjackor, kängor etc för personal	2240
8. Kontorsmöbler	1120
9. Representation.	448
10.Förbrukningsmateriel, övrigt	896
SUMMA:	8738 kkr

BILAGA 6:

LOKALBEHOV FÖR RADIO OCH TV.1. Radio- och tv-center i Östersund/ATS (kvm).

	Antal	å	RR	SVT	Gemens.
Studioblock för gästande bolag(kontor+k-rum+studio)	30	54	1620		
Större radiostudio	1	100	100		
TV-studior för gästande bolag (k-rum+studio)	2	100		200	
Masterkontroll+vb-rum	1	400			400
CAR (apparatur, stativ)	1	300			300
ENG-redigering	2	15		30	
Off-tube kommentering	15	6			90
Kontrollrum för off-tube	1	20			20
Uppehållsrum för tekniker	1	50			50
Sammanträdesrum	4	25			100
Briefingrum	1	200			200
Kontor för adm, RR + SVT	20	20	200	200	
Teknikbokning	1	100			100
"Rental service"	1	50			50
Tekniskt varmförråd	2	100	75	125	
Tekniskt kallförråd (Barra-cudatält?)	1	200			200
Tekniskt underhåll	1	100			100
Redaktion för gästande tv-bolag, normalstorlek	21	65		1365	
Dito för större tv-bolag	7	500		3500	
SUMMA:			1995	5420	1610
TOTALT:				9025 kvm	

Samtliga lokaler förutsättes ligga i samma byggnad. Förråd i nära anslutning till tv-centret.

Därutöver behövs parkeringsplats för ca 150 bilar.

2. Radio- och tv-center i Åre (kvm).

	Antal	å	RR	SVT	Gemens
Radiostudio för gästande bolag	2	25	50		
TV-studio för gästande bolag	1	100		100	

	Antal	a	RR	SVT	Gemens
Bokningskontor	1	20			20
Uppehållsrum för tekniker	1	30			30
Tekniskt förråd	1	30			30
Tekniskt underhåll	1	30			30
Kontor för adm RR+SVT	5	20	40	60	
VB-rum, CAR	1	50		50	
Redaktioner för gästande bolag	15	15			225
	SUMMA:		90	210	355
	TOTALT:			655 kvm	

Därutöver behövs parkeringsplats för ca 50 bilar.

3. Arenorna.

Vid varje arena krävs uppställningsplats för OB-bussar med följefordon på ca 300 kvm.

Därutöver behövs på varje arena lokaler inomhus för kommentatorer samt kontrollrum för kommentatoranläggningen.

a) Hall för ishockey A och konståkning.

Läktarplatser för 52 kommentatorer	-	kvm
Kontrollrum 20 kvm	20	

b) Hall för ishockey B.

Läktarplatser för 40 kommentatorer	-	
Kontrollrum 20 kvm	20	

c) Skridskoarena.

41 st kommentatorhytter a 6 kvm	246	
Kontrollrum 20 kvm	20	

d) Skidor, skidskytte

40 st kommentatorhytter a 6 kvm	240	
Kontrollrum 20 kvm	20	

e) Backhoppning

46 st kommentatorhytter a 6 kvm	276	
Kontrollrum 20 kvm	20	

f) Bob/Rodel

32 st kommentatorhytter a 6 kvm	192	
Kontrollrum 20 kvm	20	

g) Slalom etc (Åre)

49 st kommentatorhytter a 6 kvm	294
Kontrollrum 20 kvm	20

h) Störtlopp etc (Åre)

49 st kommentatorhytter a 6 kvm	294
Kontrollrum 20 kvm	20

Totalbehov för kommentatorer	1702 kvm
------------------------------	----------

BILAGA 7:

FÖRPLANERING.

Efter ett eventuellt beslut i september 1988 i Söl startar planeringsarbetet. För RR's och SVT's del innebär den första tiden att en mängd uppgifter måste lämnas till arrangörerna i framför allt byggfrågor. Man kan alltså räkna med att resurser måste ställas till förfogande redan från årsskiftet 1988/89.

Nästa viktiga aktivitet inträffar i samband med OS 88 i Calgary och Albertville -92.

Åtagandet växer sedan succesivt för att från mitten av 1992 uppskattningsvis 16 personer måste arbeta heltid.

Totalt uppskattas en planeringskapacitet på ca 60 månår till en kostnad av 17 Mkr. Omkostnaderna för planeringsarbetet beräknas till 5.6 Mkr.

Ett nödvändigt moment i OS-förberedelser är att genomföra ett antal provtävlingar från evenemang på de slutliga tävlingsplatserna ett år före spelen, tidigare kallat "FÖR-OS", ett begrepp som börjar försvinna. Dessa tävlingar bör TV-produceras i begränsad omfattning. Uppskattad produktionskostnad 5 Mkr.

Behov av likvida medel för lön och omkostnader fördelas i tiden enligt:

0.2	Mkr	1:a kvartalet	1988
1.0	"	1:a	" 1989
4.3	"	1:a	" 1990
3.0	"	1:a	" 1991
3.7	"	1:a	" 1992
12.0	"	1:a	" 1993
3.4	"	1:a	" 1994 för avveckling

SUMMA KOSTNADER 27.6 Mkr.

BILAGA 8:

INTÄKTER.

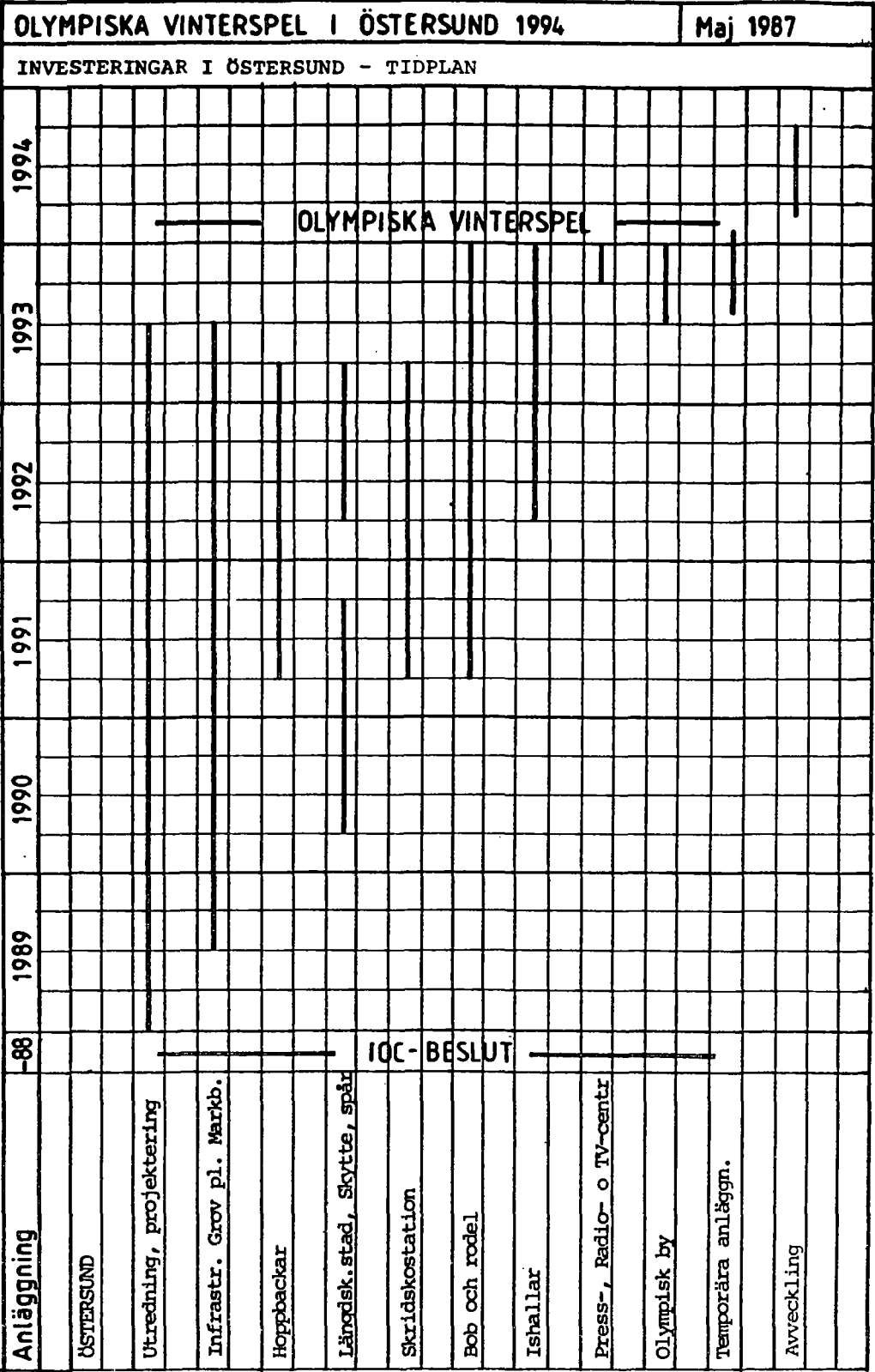
Den del av radio- och tv-produktionen som avser unilateral produktion och där RR och SVT ger service till gästande bolag som ej medtagit egen teknisk utrustning, förutsättes bli avgiftsbelagd. Detta förfaringssätt har i större eller mindre utsträckning tillämpats vid de senare spelen. Vid OS i Los Angeles erbjöds teknisk service till mycket höga kostnader för användarna.

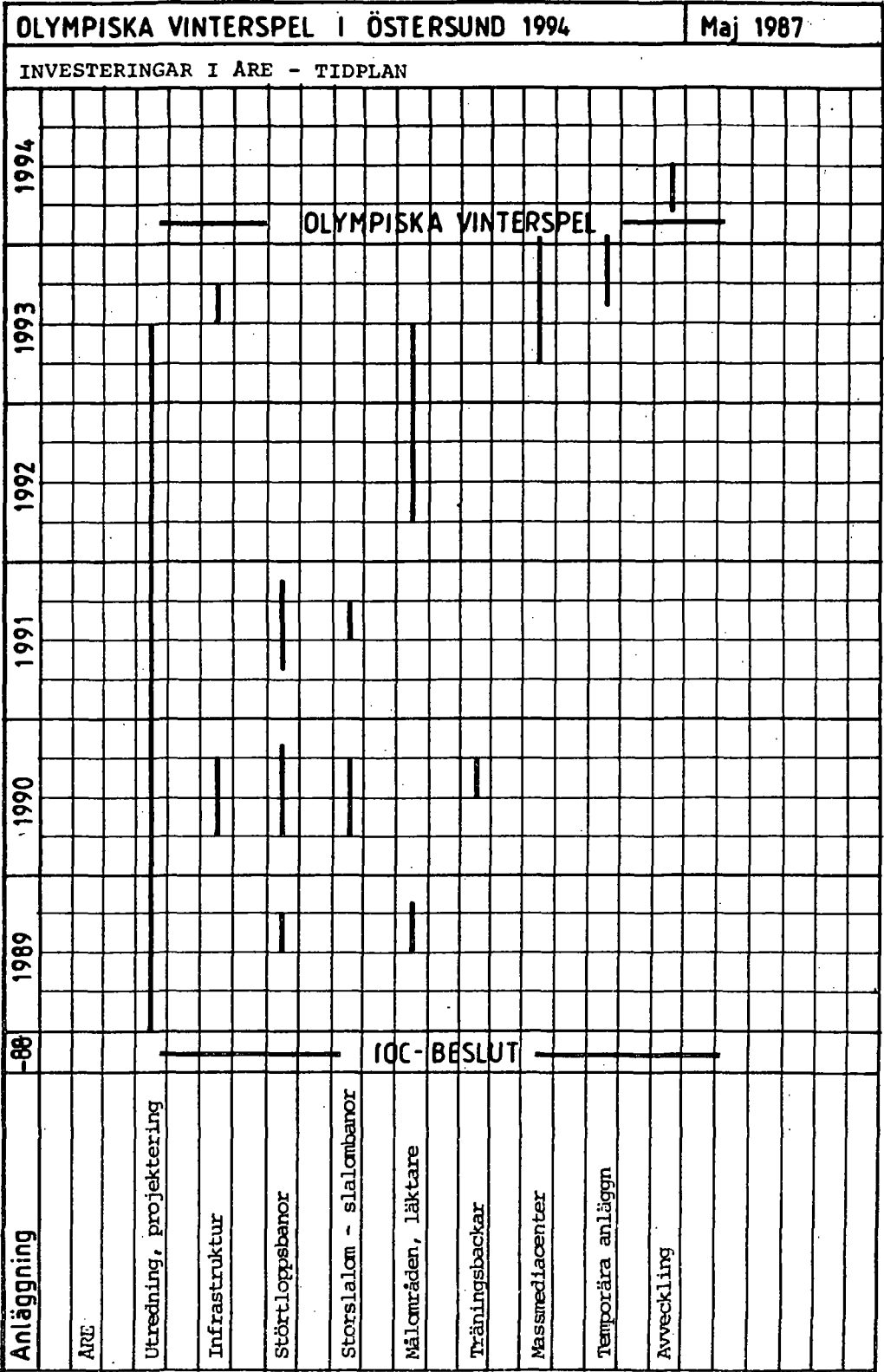
Det är alltid svårt att bedöma vilka intäkter som kan komma att uppstå. Den tekniska dimensioneringen i bilagorna 2 och 3 baseras på erfarenheter från Sarajevo och vad som då kunde "säljas".

Den tekniska utvecklingen har dock på senare tid lett till att det blivit enklare att ta med egen utrustning varför hyrbehoven minskar och därmed intäkterna.

Normalt skickar arrangerande land förfrågningar två och ett år före spelen där deltagande länder får uppge sina behov. Den tekniska kapaciteten kan då dimensioneras mer exakt efter behoven.

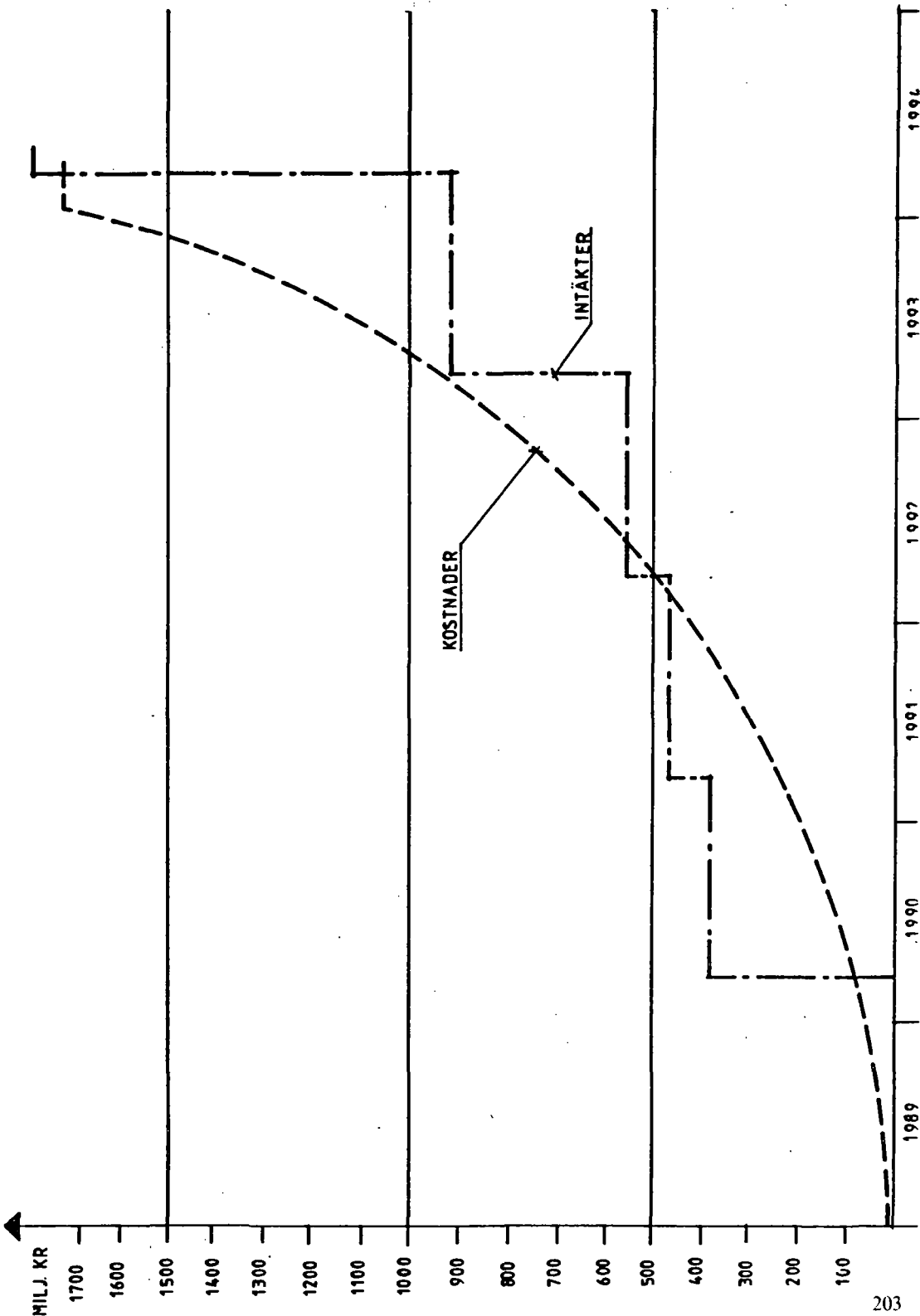
En grov uppskattning av möjliga intäkter vid uthyrning av tekniska resurser är 5 Mkr inkl moms.

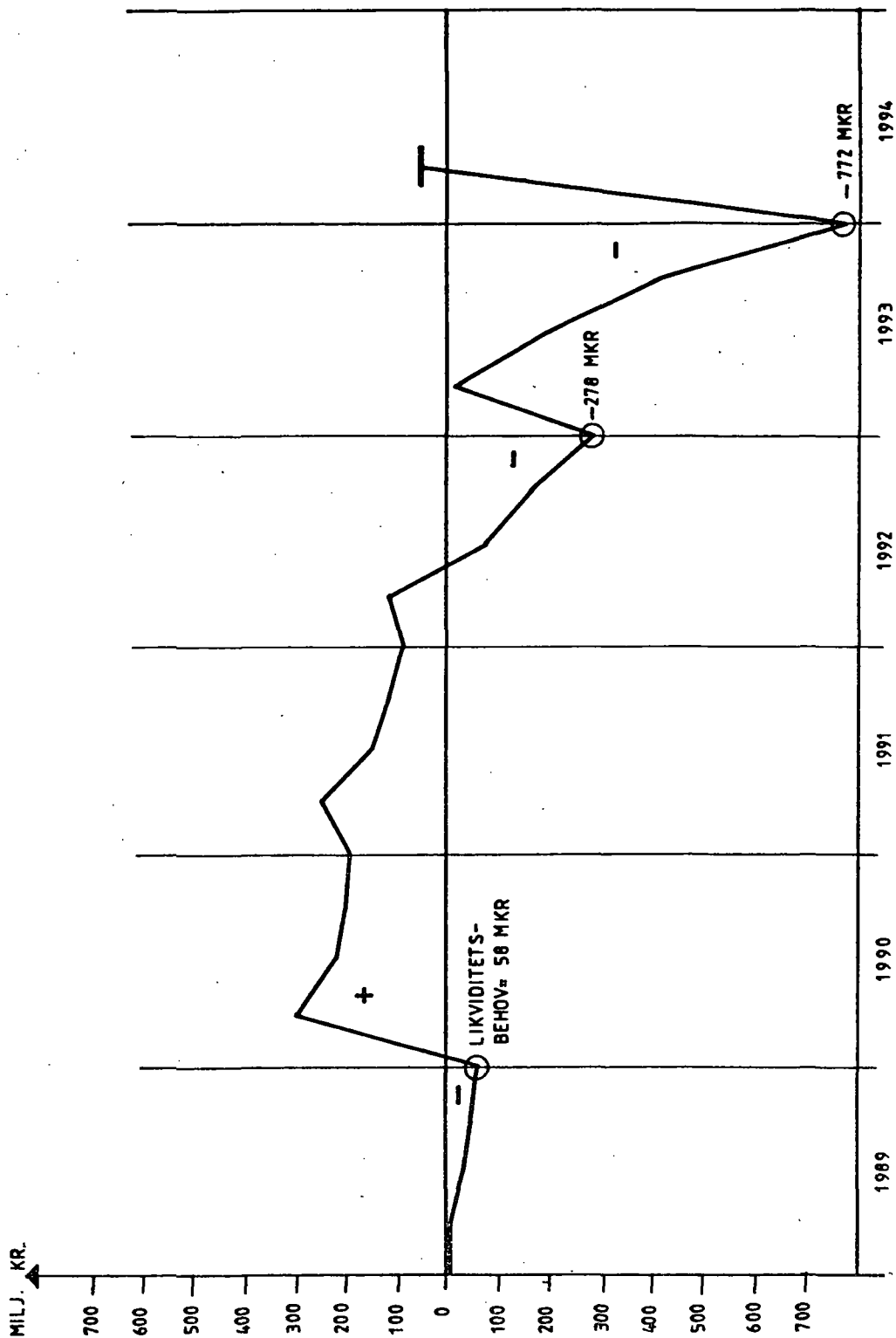

OLYMPISKA VINTERSPEL I ÖSTERSUND 1994						Maj 1987	
INVESTERINGAR TELESERVICE, RADIO OCH TV - TIDPLAN							
Anläggning	-88	1989	1990	1991	1992	1993	1994
TELESERVICE							
Förstärkning av nätet							
Abonnentväxel							
Terminaler							
Internt nät							
Kabel-TV							
Förhyrda ledningar							
Kommunikationsradio							
Jourttjänst reservdelar							
Larm och bevakning							
TELEVERKET RADIO							
Lokal utrustn. Östersund							
Lokal utrustn. Åre							
Förbind. Östersund-utland							
RADIO OCH TV							
Planering							
Anskaffningar							

GRAFISK REDOVISNING AV INTÄKTER OCH KOST-
NADER EXKLUSIVE KAPITALKOSTNADER

GRAFISK REDOVISNING AV LIKVIDITET, INTÄKTER
OCH KOSTNADER INKLUSIVE KAPITALKOSTNADER.

Sammanställning av remissyttrandena över utredningen Förutsättningar för olympiska vinterspel i Östersund 1994

Yttranden över framställningen och den därtill hörande utredningen har inkommit från överbefälhavaren (ÖB), byggnadsstyrelsen, televerket, länsstyrelsen i Jämtlands län, Jämtlands läns landsting, Sveriges riksidrottsförbund (RF), Svenska olympiska kommittén (SOK) och Sveriges turistråd. Sveriges industriförbund har meddelat att man avstår från att yttra sig. Sveriges riksradio AB anser sina synpunkter tillgodosedda genom deltagande i det tidigare utredningsarbetet. Sveriges television AB, som också deltagit i utredningsarbetet, har inte inkommit med remissvar. Byggnadsstyrelsen har särskilt granskat utredningens investeringskalkyler och lämnar därför inga synpunkter i samband med remissen.

Samtliga remissinstanser som yttrat sig i ärendet ställer sig i sak positiva till ett svenskt OS-arrangemang. Ett fåtal remissinstanser har synpunkter på bl. a. de ekonomiska villkoren för medverkan eller förutsättningarna för praktisk medverkan. I flera fall understryks de positiva effekter ett OS har för turism, näringsliv och sysselsättning inte bara regionalt för Jämtland utan också internationellt. Härvid påpekas också att OS är en riksangelägenhet som ger en "good-will" för nationen och svensk idrott. Den arrangemangsmässiga omfattningen av olympiska spel i Sverige leder också några remissinstanser till bedömningen att det nationella intresset ställer krav på statligt engagemang utöver en ekonomisk garanti.

Sveriges riksidrottsförbund anför att det är angeläget för den samlade svenska idrottsrörelsen att större internationella idrottsevenemang förläggs till Sverige. Detta innefattar tävlingar som europa- och världsmästerskap och olympiska spel.

Vid sammanträde i februari 1987 beslöts att stödja Östersunds och Åres arbete att utforma en gemensam kandidatur inför vinter-OS år 1994 och att aktivt delta i kampanjarbetet. RF finner det således viktigt att ånyo betona att ett evenemang av detta slag är en angelägenhet för den samlade svenska idrottsrörelsen. RF kan i detta sammanhang notera att de erfarenheter och den kunskap som de berörda specialidrottsförbunden besitter har tagits i anspråk.

Med hänvisning till RF:s tidigare remissvar med anledning av kandidaturen för olympiska vinterspel i Falun/Åre 1992 vill RF återigen framhålla att olympiska spel i Sverige skulle ha stor betydelse för att ge svensk idrott stimulans, utbredning och internationell uppmärksamhet. RF anser att utredningen inte har belyst detta i sin beskrivning av "Samhällseffekter" m. m.

Som angivits i samband med tidigare kandidaturer finner RF det avgörande för om arrangemanget skall komma till stånd att staten tar det slutliga ekonomiska ansvaret med hänsyn till det allmänna nationella intresse som olympiska spel har. Dock är det angeläget att än en gång påpeka

att en eventuell statsgaranti inte skall avräknas mot de årligen tillkommande statsmedlen till idrotten och dess organisationer.

RF noterar att utredningen föreslår att 25 milj. kr. avsätts till en fond för att täcka driftkostnader efter spelen. I tillägg till detta kan det finnas anledning att redan nu tillsätta en kommitté, som får till uppgift att analysera storleken av de merkostnader för drift och underhåll av anläggningarna som följer efter ett genomförande av spelen. Kommittén bör – i samarbete med berörda specialidrottsförbund – planera för att alla existerande anläggningar av rikskaraktär kan utnyttjas på ett tillfredsställande sätt också efter spelen.

Sammanfattningsvis konstaterar RF att man finner utredningen väl genomarbetad med en realistisk ekonomisk kalkyl och att förutsättningarna för att Östersund skall kunna genomföra spelen i samarbete med idrottsrörelsen är goda.

Sveriges olympiska kommitté anför att den föreliggande utredningen är utformad enligt tidigare ansökningar använt mönster och ger ett gott underlag för bedömning av en ansökan. Övertygande skäl föreligger för en tillstyrkan.

SOK bedömer att förutsättningarna för ett för Sverige positivt beslut har ökat genom att avståndet mellan de två tillämpade tävlingsplatserna har minskat högst avsevärt och är likvärdigt med eller understiger avstånd som har accepterats för exempelvis Vinter-OS i Calgary år 1988. På resp. tävlingsplats Östersund och Åre är arenorna jämförelsevis starkt koncentrerade. Eftersom värdskapet för sommar-OS ej kommer att avgöras samtidigt, kan man bortse från den ömsesidiga påverkan sådana beslut kan ha och tidigare uppenbarligen har haft.

Vid årsmöte i SOK den 26 november 1986 behandlades frågan om en förnyad ansökan från Sverige om värdskapet för ett vinter-OS. Därvid rapporterades att kommitténs arbetsutskott och de vinterolympiska specialidrottsförbunden enhälligt uttalat sig för en svensk kandidatur för vinter-OS 1994. Årsmötet godkände enhälligt uttalandet.

Länsstyrelsen i Jämtlands län framhåller att olympiska vinterspel i Östersund år 1994 kommer att ha utomordentligt stor positiv betydelse för regionen såväl under tiden före år 1994 som därefter. Länsstyrelsen tillstyrker därför att statliga garantier lämnas. Staten bör också genom olika aktiviteter utnyttja kandidaturperioden för att marknadsföra landet samt förbereda hur arbetet skall bedrivas efter ett positivt beslut i Seoul i september 1988.

Utredningen om förutsättningarna för Olympiska vinterspel i Östersund 1994 har avseende sysselsättningsfrågorna begränsat sig till perioden fram t. o. m. år 1994. Länsstyrelsen anser att de där gjorda antagandena och kalkylerna avseende effekter på turistnäringen är försiktigt hållna och bör kunna överträffas. Utredningen har avstått ifrån att beräkna värdet av de positiva effekter OS får för övrigt näringsliv i landet. De direkta och kalkylerbara effekterna av ett OS är dock så stora att de olympiska vinterspelen med säker och bred marginal bör bli en mycket god ekonomisk affär för nationen. Det måste därför vara en nationell angelägenhet att försöka få arrangera vinterspelen.

Länsstyrelsen ser i OS ett medel för utvecklingen av hela landet. Spelen bör dessutom kunna bli den största och lönsammaste regionalpolitiska satsning som någonsin diskuterats. Länet får nya möjligheter till utveckling, framtidstron kommer att förstärkas och en god grund skapas för ett livskraftigt näringsliv och en god miljö för befolkningen i regionen. OS-utredningen har inte redovisat några bedömningar av sysselsättningseffekterna av OS för perioden efter år 1994. Det är enligt länsstyrelsens bedömning realistiskt att räkna med att det efter OS år 1994 i länet kommer att finnas 2000 fler sysselsatta än om OS ej tilldelas Östersund. Spelen torde också få positiva effekter för sysselsättningen i grannlänen. Till följd av den marknadsföring Sverige får kan det antas att turismnäring och exportberoende företag i övriga Sverige också kommer att ha många ytterligare sysselsatta.

De investeringar som måste göras inför OS är med få undantag av stor långsiktig betydelse för turismnäringen och länet i stort. Arenorna är viktiga aktivitetsanläggningar för turismen, den uppbyggda infrastrukturen behövs för turismen i Åre och för näringsliv och permanentboende i Östersund, kommunikationerna likaså. Den olympiska byn kommer att utnyttjas för boende också efter spelen. Det är i allt väsentligt fråga om investeringar som förr eller senare måste göras och som nu tidigareläggs. Det ligger stora värden i att beslut tas om dessa investeringar och att en tidsplan fastställs.

Spelen kräver vissa investeringar och driftkostnader som saknar värde efter spelen. De är reella kostnader och täcks också helt av spelens intäkter.

Länsstyrelsen har även försökt bedöma andra effekter av OS, främst sociala, miljömässiga och kulturella. Det kommer naturligtvis att uppstå problem till följd av en omfattande och snabb utbyggnad av olika anläggningar, kraftigt ökat informationsbehov, ökade resandevolymer etc. Arbetspendlingen kan tidvis bli betydande. Åre och Östersunds kommuner måste under någon tid prioritera byggnadsplancärenden m.m. som är strategiska för att kunna genomföra en tidsmässigt styrd utbyggnad av OS-anknutna investeringar. Kulturella institutioner kommer att behöva prioritera publicering och spridning av sina produkter framför ett mer långsiktigt dokumentations- och utvecklingsarbete. Det kan finnas sociala inslag i ett ökat resande och en ökad turism som inte är önskvärda etc. De positiva effekterna av ökade arbetsmöjligheter samt utvecklingsmöjligheter för individer och företag är dock så stora och av sådan grundläggande betydelse för länets befolkning att de samlade sociala, ekonomiska, kulturella och miljömässiga effekterna av olympiska spel år 1994 är klart positiva.

Länsstyrelsen meddelar vidare att den inför utformandet av sitt yttrande samrått med vägförvaltningen i länet och länsarbetsnämnden.

Jämtlands läns landsting anför att utredningen visar i många stycken att goda förutsättningar finns för att skapa en god beredskap av sjukvårds- och räddningsinsatser. Dessa behov liksom exempelvis transportbehov kan till stor del utan större praktiska olägenheter klaras av genom omprioritering av av ordinarie verksamhet.

Genom de variationer i beläggning som turismen i dag har finns det redan inom landstingets verksamheter erfarenhet för anpassning av planeringen mot toppbelastningar. Under år 1989 genomförs orienteringstävlingen O-ringen i Jämtland varför ytterligare erfarenheter av stora arrangemang kommer att finnas som grund före ett OS-genomförande.

Jämtlands läns landsting ser mycket positivt på ett OS-projekt inom länet, då detta innebär en injektion för utvecklingen av näringslivet och då främst turismen som genom ett OS får tillfälle till marknadsföring över hela vår värld.

Enligt landstingets uppfattning får tillfället ej gå länet ur händerna i ett skede när OS-projektet så väl behövs för att kompensera ett vikande befolkningsunderlag, en kraftig utflyttning av ungdomar och en nedåtgående arbetsmarknad.

Ett OS-projekt kan bidra till framtidstro och ett tillskott av kapital och resurser, vilket är nödvändigt för Jämtlands läns överlevnad.

Med hänsyn till den positiva effekt ett OS får för hela landet ser landstinget det som naturligt med ett ekonomiskt delansvar från statens sida även för de extrakostnader som ett OS medför för Jämtlands läns landsting.

Byggnadsstyrelsen som i särskild ordning granskat investeringskalkylerna har lämnat dessa utan erinran. Styrelsen konstaterar att kalkylerna är väl genomarbetade och med den noggrannhet man kan begära i detta tidiga skede. Byggnadsstyrelsen konstaterar vidare att kalkylerna med dess antaganden om kvaliteter, utföranden, mängder, priser etc. är styrande för det fortsatta projekteringsarbetet, vilket kräver ett fast grepp om utvecklingen för att projekten inte skall öka i såväl standard som kostnad. Styrelsen föreslår mot denna bakgrund att det för statens del vore en lämplig modell att byggnadsstyrelsen utför fortlöpande revision under projekterings-, upphandlings- och genomförandefaserna.

Televerket anför att ett eventuellt arrangemang av olympiska spel i Östersund/Åre kommer att betyda en kraftig, temporär belastning på tele-nätet i speciellt Östersundsregionen. Televerket tvingas därför att göra extra investeringar i nätet. Efter det att eventuellt spel slutförts bedöms inte behov av denna kapacitet finnas utan utrustningen nedmonteras och återuppsätts på annan plats. Det är då naturligt att arrangören belastas med televerkets merkostnader för dessa investeringar.

Det sätt man i utredningen valt att beräkna dessa merkostnader är att från investeringarna dra bort restvärdet minus nedtagningskostnader. Televerket bedömer detta vara en riktig metod. Arrangemangen innebär också extra driftkostnader för televerket, vilka specificerats i utredningen. Beräkningen av dessa är enligt televerkets uppfattning den bästa som för närvarande kan göras.

Televerket tillstyrker således utredningens kostnadsberäkning för den teleservice som erfordras för eventuella olympiska spel i Östersund/Åre år 1994 och anser att kostnaderna till fullo skall bestridas av OS-arrangören.

Överbefälhavaren konstaterar inledningsvis att utredningen tillmäter insatser från försvarsmakten stor betydelse.

De områden där försvarsmaktens medverkan är särskilt angelägna är

förslagen om tillbyggnad av flygfältet på Frösön samt utnyttjande av den militära delen av flygfältet för civil flygtransport och utbyggnad av väg E 75 med tillfartsvägar varvid övningsfält kan användas för parkeringsändamål. Vidare föreslås utnyttjande av försvarets skollokaler för massmedias behov samt skjutbanor och andra lokaler för tävlingsarrangemang. I förutsättningarna ingår också utnyttjande av artilleriregementets militärrestaurang för utspisning av massmediapersonal. Härutöver föreslås ett utnyttjande av trupp för arbeten såväl i förberedelser som under och efter tävlingsperioden, liksom insatser av såväl personal som materiel inom räddnings- och sjukvårdstjänst.

Enligt ÖB:s bedömning kommer insatser av ovan angivet slag att krävas successivt under flera år med sikte på full insats vid såväl förolympiska tävlingar år 1993 som vid OS år 1994.

ÖB ställer sig principiellt positiv till försvarsmaktens medverkan vid eventuellt OS år 1994 i Östersund/Åre. Stora merkostnader och betydande planeringsproblem för Östersunds armégarnison och förvaltningsskolan kommer dock att uppstå. ÖB förutsätter att såväl investerings-, drifts- samt övriga merkostnader för försvaret betalas inom ramen för de olympiska vinterspelens budget.

ÖB framhåller att medverkan av värnpliktiga inte kommer att ha ett värde för den militära utbildningen. Trots detta kan ÖB acceptera en medverkan av den art som skisseras i utredningen under förutsättning att omfattningen kan hållas på en sådan nivå att de värnpliktigas användbarhet i krigsförband inte påverkas negativt i avgörande grad.

Beträffande charterflygets lokalisering till den militära sidan av flygfältet kan ÖB inte biträda utredningens förslag främst av säkerhetsskäl.

ÖB förutsätter vidare att ett nära samarbete fortlöpande sker på alla nivåer med företrädare för försvarsmakten vad gäller fortsatt planläggning och ekonomi.

Sveriges turistråd tillstyrker ansökan om statlig garanti för olympiska vinterspel i Östersund/Åre år 1994. Rådet delar i allt väsentligt de bedömningar och ståndpunkter som framförs i den framlagda utredningen. Enligt turistrådets mening skulle ett OS i Sverige få omedelbara positiva effekter på en mängd områden. Detta gäller också effekterna på längre sikt. För marknadsföringen i utlandet av Sverige som turistmål skulle det få effekter långt utöver de ordinarie marknadsföringsinsatser som görs av stat, näring och kommuner. Sverige som turistland kommer vid ett OS-arrangemang i världens blickpunkt, inte bara under de 14 dagar som spelen pågår, utan lång tid före och efter spelens genomförande.

Härutöver bedömer turistrådet att goodwill-effekterna för näringslivet kan värderas till flera miljarder kronor. Dessutom kommer nettobidraget till valutabalansen enligt turistrådet att fram till år 1994 bli minst de fyra miljarder kronor som beräknas i utredningen.

Vidare kommer de regionalpolitiska effekterna för Jämtlands län att bli betydande genom de investeringar i byggnader och kommunikationer som måste göras. Detta kommer i sin tur att skapa bättre förutsättningar för inte bara en turistisk framtida utveckling, utan även öka förutsättningarna för

övrigt näringslivs expansion och därmed sysselsättningen, servicen och ekonomin i regionen.

Prop. 1987/88: 24

Turistrådet kommer att aktivt engagera sig i arbetet med att få de olympiska spelen till Sverige och vill samtidigt erinra om att rådet beslutat utveckla samarbetet turism/idrott också i övrigt i avsikt att utveckla andra större aktiviteter och arrangemang inom idrotten för en internationell publik.

Turistrådet anser att enbart en ansökan om vinterspelen till Sverige skulle få en positiv marknadsföringseffekt i sig. Den skulle också innebära att en önskvärd samverkan i olika marknadsföringsinsatser på utlandet skulle underlättas. Sveriges turistråd är under sådana förhållanden berett att med kraft engagera sig i att samordna såväl rent turistiska marknadsföringsåtgärder som tänkbara initiativ från industrin och näringslivet i övrigt.

AVTAL

träffat mellan svenska staten och Vinterspelen Östersund/Åre Aktiebolag, nedan kallat bolaget, om statsgaranti för genomförande av olympiska vinterspel år 1994 i Östersund och Åre.

Bakgrund

Östersunds kommun har i samförstånd med Åre kommun, nedan kallade kommunerna, ansökt om att i Sverige få anordna 1994 års olympiska vinterspel. Ansökan har gjorts under förutsättning av att staten lämnar ekonomisk garanti för spelens genomförande. Kommunerna har genom bolaget gemensamt gjort en utredning om förutsättningarna för dessa olympiska vinterspel. Utredningen är benämnd Förutsättningar för olympiska vinterspel i Östersund 1994, daterad 2 juni 1987. Utredningen anger kostnader, standard och omfattning vad beträffar de investeringar och den verksamhet som bedöms krävas för att spelen skall kunna genomföras. Anordnandet av spelen förutsätter att de alpina grenarna genomförs i Åre. Sveriges olympiska kommitté jämte de olympiska specialidrottsförbunden har godkänt de anläggningar som behövs för att genomföra spelen i det utförande och i den standard som beskrivs i utredningen. Kommunerna skall till det gemensamt bildade bolaget helt överlåta att förbereda, genomföra och avveckla spelen. Bolaget skall inte ha någon annan verksamhet.

Efter förhandlingar har parterna enats om under vilka villkor en statsgaranti för genomförandet av spelen skall kunna göras gällande. Den träffade överenskommelsen redovisas i detta avtal.

Statsgarantin och villkor för att garantin skall gälla

1 §

Staten åtar sig att på de villkor som anges i detta avtal ställa medel till förfogande för att täcka den förlust som kan uppstå om kostnaderna för den verksamhet och de investeringsobjekt som finns redovisade i bilaga 1 till detta avtal inte skulle komma att vid en slutlig avstämning täckas av intäkterna av de olympiska spelen.

Garantin för denna verksamhet och dessa investeringsobjekt lämnas dock med ett belopp om sammanlagt och högst 1 616 milj. kr. i prisläget mars 1987.

De sammanlagda kostnaderna för den verksamhet och de investeringsobjekt som redovisas i avtalsbilaga 1 beräknas i enlighet med bilaga 2 till högst 1 616 milj. kr. (garantiramen). Det förutsätts även att samtliga kostnader för massmediabevakning och telekommunikationer m. m. täcks av garantiramen.

2 §

Statens garantiåtagande omfattar kostnader under en sexårsperiod räknat fr. o. m. den dag kommunerna tilldelas de olympiska spelen. Spelens ekonomiska resultat skall slutredovisas före utgången av år 1994.

Statens garantiåtagande gäller endast gentemot bolaget och under förutsättning att kommunernas gemensamma aktieinnehav i bolaget representerar minst två tredjedelar av röstvärdet i bolaget. För beslut i bolagets styrelse krävs att beslutet biträds av kommunernas valda ledamöter. Staten utser revisorer i verksamheten.

Detta avtal innebär inte att staten åtar sig något ansvar att medverka i bolagets verksamhet.

3 §

Det ankommer på bolaget att vidta nödvändiga åtgärder för de olympiska spelens genomförande och finansiering.

4 §

Intäkter av spelen skall i första hand räknas av mot statens garantiåtagande.

Som intäkter räknas alla intäkter som är en följd av att spelen arrangeras, vilka intäkter annars inte skulle ha uppkommit. Till intäkter av spelen hänförs sålunda bl. a. intäkter av försäljningen av televisionssändningsrättigheter och av s. k. OS-emblem samt direkta bidrag liksom intäkter av sponsoring, entréintäkter och intäkter av försäljning av visst material m. m. efter spelen (restvärden).

5 §

Om kostnader för arrangerande av de olympiska spelen uppkommer sedan detta avtal slutits och dessa kostnader inte kunnat påverkas av bolaget, skall förhandlingar upptas mellan parterna om med vilket belopp garantiramen skall höjas.

Det åligger bolaget att teckna i sammanhanget sedvanliga försäkringar.

6 §

Om statliga bidrag i form av exempelvis arbetsmarknadsmedel kommer att lämnas för ändamål som har samband med de olympiska spelen, skall förhandlingar upptas mellan parterna om med vilket belopp garantiramen skall jämkas.

7 §

Index för korrigering av garantiramen med hänsyn till förändringar i kostnadsnivån från mars 1987 skall fastställas efter överläggningar mellan parterna.

8 §

I förhandlingar om försäljning av rätten till televisionssändningar från de olympiska spelen har staten rätt att delta och avtal om sådan försäljning skall underställas staten för godkännande.

Statsgarantin förutsätter att bolaget i avtal med Sveriges olympiska kommitté och Sveriges ridsidrottsförbund kan tillförsäkra sig rätten att i emblem för de olympiska vinterspelen använda de fem olympiska ringarna.

10 §

Ett eventuellt överskott av spelen skall användas för ändamål som är angelägna för svensk idrottsrörelse. Beslut om disposition av ett eventuellt överskott skall godkännas av regeringen.

Godkännande av avtal

11 §

Detta avtal gäller under förutsättning av regeringens samt kommunfullmäktiges i Östersunds och Åre kommuner godkännande.

Detta avtal har upprättats i fyra likalydande exemplar varav parterna samt Östersunds och Åre kommuner tagit var sitt.

Stockholm den 21 okt. 1987 Östersund den 21 okt. 1987 Åre den 21 okt. 1987

För staten

För Vinterspelen Östersund/Åre Aktiebolag

Ulf Lönnqvist

Nils Ericsson

*John-Bruno
Jacobsson*

Verksamhet och investeringar

Investeringar i Östersund

Ändamål

Hoppbackar. Nybyggnad
Längdskidstadion. Nybyggnad
Skidskyttestadion. Nybyggnad
Spårområde. Ombyggnad
Ishockey A-hall och C-hall. Nybyggnad
Ishockey B-hall. Ombyggnad
Skridskostadion. Nybyggnad
Bob- och rodelbana. Nybyggnad
Markarbeten för tävlingsområden m.m. jämte parkering, infrastruktur,
friytor, reservkraftanläggning samt kraftförsörjning m.m.
Press-center. Anpassningskostnader m.m.
Press-by. Förhyrning i nybyggda lägenheter
OS-by. Förhyrning i nybyggda lägenheter
Flygplatsen Frösön. Tillbyggnad

Investeringar i Åre exkl. Freestylearrangemang

Ändamål

Störtlopp H. Tillbyggnad samt utvidgning målområde
Störtlopp D + Super G-H. Nybyggnad
Storslalom m.m. Ombyggnad inkl. nytt målområde
Slalom H och D samt träningsbackar. Ombyggnader
Massmediacenter. Nybyggnad
Träningsbackar. Ombyggnad
Utrustning m.m.

Investeringar i och drift av Tele/TV m.m.

Kalkylerna är till delar – särskilt avseende televerket – beräkningar där i dag existerande investeringsprogram tidigareläggs och anpassas till de krav ett OS medför. Kostnaderna för vissa investeringar ersätts därför i dessa delar av räntekostnader, hyror, leasing eller motsvarande. Eventuella restvärden har tillförts intäktskalkylen.

Investeringar inkl. restvärden. Driftkostnader

Driftkostnader för organisation av OS m.m.

Central organisationskommitté intill avveckling år 1994
Löner inkl. sociala avgifter

Frivillig personal, vissa ersättningar

Hyrer, resor. Allmänna omkostnader

Marknadsföring, värdskapskostnader, gäster m.m., IOK-session, medaljer

Invigning, ceremonier, avslutning, film och video. Avrapportering

Data, resultatgivning

Säkerhetstjänst, polisbevakning, militärbevakning

Sjukvårdskostnader (landsting), Östersund och Åre kommuner för kommunalteknisk verksamhet, brandförsvar, sjukvård m.m.

Ersättning till SOK för OS-ringar. Intäktsgenererande utgift

Likviditetskostnader

Avsättning för rivningskostnader efter spelen, för drift av arenor m.m.

Försäkringspremier

Gemensamt upprättad beräkning av garantiram för olympiska vinterspel i Östersund år 1994

Investeringskostnader enligt utredning	1 234 milj. kr.
./. Belopp oförutsett investering	./. 161 milj. kr.
Driftkostnader enligt utredning	627 milj. kr.
./. Belopp oförutsett drift	./. 145 milj. kr.
Kapitalkostnader enligt utredning	79 milj. kr.
./. Belopp oförutsett kapitalkostnader	./. 18 milj. kr.
Totalt i prisläget mars 1987 exkl. kostnader för index	1 616 milj. kr.